

Split: 10 godina
Filozofskog
fakulteta

STR.17

Totalitarizam -
napad na državu
i na političko

STR. 20 - 21

Kopernikanski
obrat u hrvatskom
novčarstvu

STR. 23 - 24

god VII.
broj 73.
11. prosinca
A.D. 2015.
www.unist.hr

universitas

hrvatske sveučilišne novine

2. SJEDNICA REKTORSKOG ZBORA ODRŽANA U SPLITU

STR. 2 - 3

● Ustavna
tužba protiv
Zakona o
Sveučilištu u
Slavonskom
Brodu

● Treba li
sveučilištu
SRCE?

● Kako do
Zakona o
kvaliteti

Spli T

- Uz prvu sjednicu Strateškog vijeća Sveučilišta u Splitu
- Splitske smjernice za razvojne koeficijente

STR. 4 - 5

Jubilarna
smotra
Zagrebačkog
sveučilišta

STR. 12 - 13

Nagrađeni
profesori i
studenti
Sveučilišta
u Zagrebu

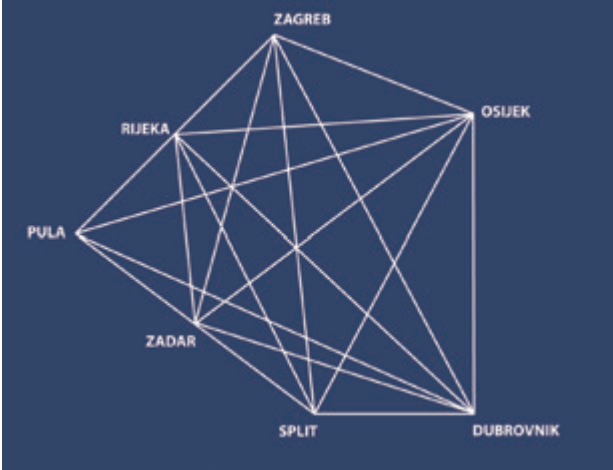
STR. 8 - 9 - 10

Dies Academicus u Zagrebu

STR. 6 - 10

Rektorski Zbor

Druga sjednica Rektorskog zbora

Na drugoj sjednici Rektorskoga zbora u akademskoj 2015./16. godini, održanoj 25. studenog A u Splitu, rektor Damir Boras je opetovano istaknuo zajedništvo nužno da Rektorski zbor postane važan čimbenik visokog obrazovanja na strateškoj, političkoj razini. „...Rektori nisu samo upravitelji svojih sveučilišta, nisu samo nosioci nacionalne i međunarodne suradnje, nego svojim dužnostima i inače izlaze iz okvira sveučilišta pa moramo razmišljati na strateškoj razini. U tu svrhu za sljedeće sjednice pripremamo razmatranje tema poput autorskih prava, sigurnosti na sveučilištu, suradnje s bankama, o čemu će nam izlagati vrhunski stručnjaci i odgovorni dužnosnici kako bi se naši rektori i svi oko njih pripremili za važne zadatke pred nama.“

Na sjednici su razmatrane sljedeće teme:

- **Prijedlog za ocjenu ustavnosti Zakona o Sveučilištu u Slavonskom Brodu**
- **Napredovanje znanstvenika/nastavnika privremeno zaposlenih na položajnim radnim mjestima**
- **Informacijski sustav visokih učilišta (ISVU)**
- **Problem nadoknade razlike plaće rektora i prorektora u razdoblju od kolovoza 2013. do svibnja 2015. vezano uz odluku Ustavnog suda RH**
- **Sporazum sa HOO**
- **Pravo prednosti upisa na visoka učilišta**
- **Centralna prijava studenata na diplomske studijske programe**
- **Aktivnosti Europskog udruženja sveučilišta (EUA – European University Association)**
- **Uz pripreme novog Zakona o kvaliteti**
- **Anketa AZVO o zadovoljstvu studenata studijskim programima i spremnosti za tržište rada**

Strateški značaj uloge

Aktualije

Na temu akademskog napredovanja znanstveno-nastavnog osoblja privremeno zaposlenog na položajnim radnim mjestima, Rektorski zbor je jednoglasno usvojio Zaključak predložen od Povjerenstva sastavljenog od prorektora Splitskog, Zagrebačkog i Osječkog sveučilišta, prof. Borisa Maleša, prof. Ante Čovića i prof. Marija Vinkovića, da se izbor u više zvanje osoba na položajnim radnim mjestima omogući bez prethodne suglasnosti MZOS-a.

Ako bi time došlo do povećanja ukupne mase koeficijenta, navedenu bi razliku snosile sastavnice, odnosno sveučilišta iz vlastitih prihoda.

O problemu nadoknade razlike plaće rektora i prorektora za razdoblje 08. 2013. – 05. 2015. a vezano uz Odluku Ustavnog suda RH da se njihove plaće obračunavaju prema pravilima koja su važila do stupanja na snagu te odluke, Rektorski zbor je konstatirao pravo oštećenih dužnosnika na tužbu za povrat sredstava, ali je upozorio da bi te tužbe, bez obzira da li bi bile adresirane na Vladu ili na sveučilište, u ovakvoj socijalnoj situaciji javnosti poslale vrlo lošu poruku i o dužnosnicima sveučilišta i sveučilištima u cjelini.

Tijekom sjednice Rektorskog zbora svečano je potpisano pristupanje Hrvatskog akademskog sportskog saveza, Sveučilišta sjever i Hrvatskog katoličkog sveučilišta Sporazumu o suradnji Hrvatskog olimpijskog odbora i Rektorskog zbora Republike Hrvatske.

Na prijedlog AZVO Rektorski zbor se suglasio da se i bez zakonske prisile sljedeće akademske godine zadrži pravo na prednost upisa hrvatskih branitelja i civilnih invalida iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji, uz napomenu Rektorskog zbora da će se sve napraviti kako se time ne bi derogirala prava na upis onih koji su ga svojim uspjehom zaslužili.

Na prijedlog AZVO-a da se omogući centralna prijava studenata na diplomske studijske programe, a na temelju programa što ga je izradio sam AZVO, Rektorski zbor je usvojio preporuku sveučilištima da tome programu pristupe, s obavezom da se podaci toga sustava centralne prijave prenose u ISVU.

Na temelju izvještaja o aktivnosti Europskog udruženja sveučilišta (EUA – European University Association) što su ga Rektorskom zboru podnijeli tajnica Zbora Paula Pavletić i rektor Pero Lučin, konstatirana je potreba osposobljavanja članova Rektorskog zbora i odgovarajućih sveučilišnih službi da se koriste svim rezultatima i alatima djelatnosti EUA, najveće i najsveobuhvatnije organizacije europskih sveučilišta s više od 850 članova u 47 zemalja, s više od 17 milijuna studenata, koja ima veliki utjecaj na politike EU-a o visokom obrazovanju, i koja se brine da se interesi i problemi europskih sveučilišta rasprave sa svim ključnim dionicima.

Rektorskom zboru prezentirani su rezultati 'Ankete AZVO o zadovoljstvu studenata studijskim programima i spremnosti za tržište rada', o kojima će se na jednoj od sljedećih sjednica raspravljati.

Sveučilište bez SRCA

Zoran BEKIĆ: ISVU je samo dio informacijskih sustava uz sustave akademskih kartica, studentskih prava, sustava AZVO, koji se razvijaju nezavisno jedan od drugoga našim apelima usprkos. Korisnici ISVU-a su čak 110 visokih učilišta, vlasnik mu je Ministarstvo, a vlasnik podataka su visoka učilišta. ISVU se koristi dobrovoljno, potpisom tripartitnog sporazuma MZOS-a, visokog učilišta i Srca. Sustav upravljanja je zamišljen dobro – Savjet i Vijeće ISVU-a, ali i Savjetu i Vijeću je istekao mandat prije godinu dana... Srce je iniciralo Pravilnik koji predviđa jedno tijelo uz pristup uprava sveučilišta podacima svih sastavnica, ali ta inicijativa je na čekanju.... Opseg tima ISVU-a jednak je i kad je ISVU imao 20 visokih učilišta, i danas kad ih ima 110. Naravno da bismo bolje funkcionirali kad bi ISVU komunicirao sa 10 sveučilišta, a ne sa 110 sastavnica i kad bi funkcionalnost ISVU-a definirala sveučilišta.

Ivana ČUKOVIĆ BAGIĆ: Izražavam žaljenje što ovdje nema predstavnika MZOS-a: Zagrebačko sveučilište prijedloge ima, komunikacija sa Srcem je dobra, ali za rješavanje praktičnih problema fali treći - MZOS.

Marko ROSIĆ: Bez prava pristupa sveučilišta podacima svih sastavnica ne možemo ubrzati poslovne procese. Savjet i Vijeće ne rade, za bilateralne sporazume treba vremena kojeg nemamo, i uloga Rektorskog zbora je ključna.

Pero LUČIN: To što sveučilište ne može pristupiti podacima svojih sastavnica nije zbog Zakona nego zbog upravljačke strukture koja ne valja jer se miješaju vlasnička prava i upravljačke ingerencije: rudimenti državnog upravljanja kojih nikako da se riješimo. Autonomija nije apstraktna sloboda, autonomija sveučilišta je (i) pitanje upravljanja sveučilištem. ISVU nam treba pružiti znanstvenu osnovu za upravljanje koje je sada voluntarističko, takoreći 'političko'. Rektorski zbor treba inzistirati na promjeni upravljačke strukture ISVU-a, a Srcu treba osigurati resurse za fleksibilnu prilagodbu programa koja bi išla kroz sveučilišta, tj. kroz desetak, a ne kroz više od stotinu entiteta.

Šimun ANĐELINOVIĆ: Da smo informacijski sustav razvijali s privatnom firmom, mi bismo njime upravljali i redovno ga inovirali. Kad bismo promijenili upravljački sustav, bi li SRCE imalo kapacitet da prati sve potrebne funkcije? A ako promjene ne bi išle, možemo li svi zajedno oformiti vlastiti sustav?

Damir BORAS: Očito, problem nije u SRCU nego upravljanju koje se ne može unaprijediti dokle upravlja administracija, koja ne razumije potrebe sveučilišta. Ako su podaci bitni, i ako su oni su vlasništvo sveučilišta, onda i sustav koji tim podacima manipulira i pohranjuje ih mora biti pod direktnom ovlašću sveučilišta. Jedino tijelo koje može kompetentno upravljati je Rektorski zbor. Ako MZOS kaže 'onda se financirajte sami', reći ćemo 'da, hoćemo, predvidite sredstva u proračunu', jer ovo nije novi Botanički vrt nego temeljna infrastruktura. U Povjerenstvo predlažem Peru Lučina, Ivanu Čuković Bagić, Ivanku Stričević i Zorana Bekića (usvojeno jednoglasno).

Ustavna tužba Rektorskog zbora protiv Zakona o Sveučilištu u Slavonskom brodu

Željko Turkalj, upozorivši da je ovaj presedan opasan i za ostala sveučilišta u Hrvatskoj. "Nakon rasprave na našem Sveučilištu odlučili smo zatražiti ocjenu ustavnosti Zakona o Sveučilištu u Slavonskom Brodu. Naime, osporavani Zakon o osnivanju

Sveučilišta u Slavonskom Brodu, koji je stupio na snagu 21. listopada 2015., izrijekom navodi 'da će Senat Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku u određenom roku (90 dana) donijeti odluku o spajanju Strojarskog fakulteta i dislociranih studija u Slavonskom Brodu i Studentskog centra u Slavonskom Brodu u Sveučilište u Slavonskom Brodu.

Drastično ugrožavanje autonomije

Taj je izričaj u nesumnjivoj suprotnosti s Ustavom RH koji jamči autonomiju sveučilišta propisujući da ono samostalno odlučuje o svom ustrojstvu i djelovanju. U suprotnosti je i s odredbama niza zakona poput Zakona o ustanovama, O znanstve-

noj djelatnosti, O radu... U suprotnosti je s našim Statutom posebice u dijelu koji se odnosi na statusne promjene Sveučilišta u Osijeku i nadležnost Senata. U suprotnosti je i sa strateškim dokumentom 'Mreža visokih učilišta i studijskih programa' koji je donio Hrvatski sabor. Uz ovako drastično ugrožavanje autonomije, pri donošenju osporavanog Zakona nije se poštivalo ni pravilo o javnoj raspravi sukladno Kodeksu savjetovanja sa zainteresiranom javnošću".

Rektorski je zbor jednoglasno podržao Prijedlog Sveučilišta u Osijeku pri čemu je rektor Damir Boras naglasio da se zahtjev Rektorskog zbora za ocjenu ustavnosti odnosi na konkretni, pojedinačni slučaj.

Rektorskog zbora RH

Za razuman balans upravne vertikale i sveučilišne autonomije

Zbog velikog značaja nužnih promjena Zakona o kvaliteti Universitas će toj temi posvećivati značajan prostor. Ovo-ga puta donosimo našu redakciju glavnih akcenata preliminarne rasprave na Rektorskom zboru.

ZAKON O KVALITETI ZASTARIO

PERO LUČIN

U pripremi promjena Zakona o osiguranju kvalitete nisu uvažene naše primjedbe. Država se prema sveučilištima i dalje odnosi kao bilo kojoj visokoj školi. No fakulteta nema bez sveučilišta, studijskih programa nema bez sveučilišta.

Sveučilište se i dalje ne prepoznaje kao cjelina, što vodi trošenju resursa i nerazumnim odlukama, poput izostanka razvoja ISVU-a kao temeljne infrastrukture za institucijsko istraživanje.

Da se ne respektira cjelovitost sustava vidi se i u akreditacijskim postupcima. Eksterni sustav za osiguranje kvalitete dobro je napravljen, no interni nije, ne funkcionira, ne postoji, i u to treba investirati, na tome treba Zakon raditi. A ovdje se briga o kvaliteti, onaj robustan dio posla koji je i administrativan, suprotno europskim smjernicama, opet pomiče prema državnoj administraciji. Riječju, nije ni potrebno ni dopustivo da se državna administracija nameće iznad sveučilišta, da akreditacijski postupci i zakoni idu u smjeru suprotnom od politike sveučilišta, integracijske osobito.

Drugi moj prigovor ide na mrežu visokih učilišta, koja je nepotrebna i koju treba ukinuti, i Rektorski bi zbor trebao zauzeti stav da se tu paratvorevinu iz Zakona izbaci, jer ona pravno generira protuustavno ponašanje. Najbolji dokaz da je mreža neuspješna je ovo što smo imali u prvoj točki dnevnog reda. Poruka Rektorskog zbora bi trebala biti da je Zakon o osiguravanju kvalitete zastario i pravi probleme te da ga treba hitno mijenjati.

ZA KVALITETU PROCESA

IVO DRUŽIĆ

Prijedlog nacrt Zakona o kvaliteti što nam ga je dostavilo Ministarstvo iz nekoliko razloga nije spreman za javnu raspravu prije nego što stavove prethodno raščistimo na Rektorskom zboru i Nacionalnom vijeću.

Na konceptualnoj razini mislim da nema jasnog i ravnotežnog koncepta koji bi integrirao i harmonizirao s jedne strane upravnu, a s druge strane autonomnu, odnosno sveučilišnu vertikalu, kako bismo dobili razuman balans i razuman odnos upravne vertikale i sveučilišne samostalnosti, odno-

sno autonomije.

Iz toga proizlazi čitav niz problema o kojima mi svakodnevno i ovdje na Rektorskom zboru raspravljamo. To je strateško pitanje i promemoriju tih pitanja mora se poslati članovima Rektorskog zbora i to ćemo raspraviti na Nacionalnom vijeću, uključujući i nacrt prijedloga, odnosno prijedlog zakona.

Da bismo to postigli, morali bismo sve ono što nam je sada rasparčano u Zakonu o znanosti i visokom obrazovanju, Zakonu o kvaliteti, Zakonu o hrvatskom kvalifikacijskom okviru, Zakonu o akademskim nazivima, itd., dakle osnovama sustava, urediti koncizno i racionalno, sintetizirajući obje vertikale, i državno upravnu i sveučilišno-autonomnu. Morali bismo smoći snage, nadam se i pameti, da obje te vertikale uspostavimo kao jedan racionalan i produktivan sustav koji prije svega promišlja kvalitetu. Čini se da smo se isuviše zabavili pojedinim dokumentima, sada bi uz ozbiljnu racionalizaciju i kvalitetno uređenje cijelog sustava trebalo otvoriti prostor da se zbiva ono što nam stvarno treba, tj da nam i sustav i proces budu kvalitetni, a ne samo da nam kvalitetna bude kontrola toga procesa. Kontrolu imamo kvalitetnu.

SVEUČILIŠTE JE JEDNO TIJELO

ŠIMUN ANĐELINOVIĆ

Nacrt trebamo dobiti svi da vidimo koliko su akceptirani stavovi i odluke Rektorskog zbora. Prvenstveno obveza da se sastavnice sveučilišta tretiraju kao jedno tijelo, a ne kao dio druge države koje

akreditacija ne priznaje. Drugo, hoće li se i primjereno vrednovati rad u nastavnim bazama i svi oblici učenja koji zadovoljavaju kriterije kvalitete? Bez toga ćemo zaostati dugoročno. I vrlo egzaktno pitanje: imamo li snage i spremnosti ponuditi budućoj Vladi prijedlog koji bi sve ove zakone objedinio u jedan suvisli dokument?

IMAMO DOBAR SUSTAV

JASMINKA HAVRANEK

Ako mislimo da ćemo sve riješiti kroz jedan Zakon, onda imamo čudne iluzije. Previše je tu stvari za regulaciju i nijedna država na svijetu nema jedan Zakon kojim to može regulirati. No, naravno da je iluzorno o

tom Zakonu raspravljati na način kako je on postavljen sada. Potreban nam je drukčiji pristup, tj. uključenje ljudi sa sveučilišta koji znaju što je kvaliteta visokog obrazovanja.

Što se mreže tiče, podsjetila bih da je mreža poslužila kao jedan od mehanizama da se zaustavi opći rast privatnih

visokih škola i institucija - bilo ih je 33. Otkad je uspostavljena mreža, u nju je ušla samo jedna institucija nakon tri godine inicijalne akreditacije. Želim Vas obavijestiti da ovog tjedna završavamo cijelu reakreditaciju koju smo sukladno zakonu proveli u pet godina. Krajem veljače će biti gotova cijela sinteza koja će ići u tri-četiri pravca. Prvo prema državi, s porukom da imamo dobre temelje i kvalitetan sustav visokog obrazovanja prepoznat i u drugim zemljama, koji treba sada dalje razvijati i graditi. Drugo, prema rektorima, uz sugestije rektorima za sljedeće razdoblje. I treće, naravno, prema dekanima koji se moraju primiti posla i odraditi neke stvari koje do sada nisu baš sasvim odradili. Ali ponovno se vraćam na to, mi imamo dobar sustav koji treba samo dalje graditi, no ne na način da izlazimo iz europskog konteksta.

RAZLIKE KOMPETENCIJA

TONČI LAZIBAT

Ministarstvo intenzivno priprema kvalifikacijske standarde na temelju Zakona o nacionalnom kvalifikacijskom okviru koji u razredu sedam jednako vrednuje i diplomski i poslijediplomski

stručni specijalistički, i diplomski sveučilišni studij po čemu bi iste kompetencije imali, primjerice, medicinska sestra, liječnik i kirurg... Nijedna zemlja to nema, pa bi te studije trebalo rasporediti od šestice do osmice.

ZA PROAKTIVNI DOKUMENT

DAMIR BORAS

Predlažem da pregledamo sve zakone i relevantne propise i procijenimo nesklad između njih s obzirom na stanje koje imamo danas, kako bismo došli do proaktivnog dokumenta za buduću Vladu. Idimo tako dok se ne formira

Vlada, nakon čega ćemo u kontaktu s Ministarstvom procijeniti treba li gurati novi prijedlog Zakona ili će novi ministar respektirati ono što nudi Rektorski zbor u suradnji s Nacionalnim vijećem znanosti i Agencijom. Bilo bi poželjno da na sljedećem Rektorskom zboru dobijemo u najmanju ruku jedan sažetak svega što bi trebalo kao podlogu za naš razgovor s ministrom. U tu svrhu predlažem radnu grupu u sastavu Ivana Čuković Bagić, Jasminka Havranek, Mirjana Hruškar i Tonči Lazibat.

Zadar

GLOBALNI TJEDAN PODUZETNIŠTVA

Projekt studentske udruge 'Turisticus'

Povodom obilježavanja Globalnog tjedna poduzetništva, članovi studentske udruge „Turisticus“ na Odjelu za turizam i komunikacijske znanosti organizirali su dva edukativna predavanja o uspješnim primjerima poduzetništva u Hrvatskoj. Predavanje je održao Rade Bobanović koji je predstavio svoj projekt MasVin te razvoj turizma u ruralnim područjima. U COIN-u Zadar, odnosno u njihovim coworking prostorima održao se okrugli stol na kojem su sudjelovali Issa Bratinčević (Issa Arts) i dizajnerice Vanesa Tipura, Marija Šulc i Katarina Talian (Tie me) koje su predstavile svoje poduzetničke pothvate u kreativnom smislu, odnosno personalizirani ručni rad. Predavanja su bila namijenjena svim studentima Sveučilišta, građanima te svima ostalima koji žele nešto novo naučiti i biti dio Globalnog tjedna poduzetništva.

USPJEH SVEUČILIŠTA U ZADRU

Na listi 50 najčitanijih hrvatskih autora

Na nedavno objavljenoj listi 50 najčitanijih hrvatskih autora, zastupljenih kod izdavača Taylor and Francis, iz područja humanističkih i društvenih znanosti našli su se radovi troje djelatnika Sveučilišta u Zadru. Riječ je o profesorici Mirni Willers Odjela za informacijske znanosti, docentici Aniti Radman Peša s Odjela za ekonomiju te Mariju Katiću s Odjela za etnologiju i antropologiju. Spomenute radove, kao i druge radove hrvatskih autora, može se preuzeti na poveznici explore.tandfonline.com/lmt/croatia/50ssh.

ODJEL ZA ANGLISTIKU

Dani (post) kolonijalne kritike: priče i povijesti

U organizaciji Odjela za anglistiku Sveučilišta u Zadru i u suradnji s Odsjekom za engleski jezik i književnost Filozofskog fakulteta u Nikšiću, od 11. do 13. studenoga održani su 'Dani (post)kolonijalne kritike: priče i povijesti'. Predavanja su održale Slavica Troskot ('O britanskom putopisnom upisivanju hegemonije: Australija i Pacifik u 18.st'), Marija Krivokapić ('Kretanje ka retoričkom suverenitetu u književnosti i kulturi starosjedilaca Sjeverne Amerike'), i Senka Božić-Vrbanić ('Vizualna kultura i postkolonijalni Novi Zeland'). Prikazan je dokumentarni film 'REEL INJUN' Neila Diamonda. Održan je i okrugli stol na temu mogućnosti i izazova Postkolonijalne kritike.

[sic] ČASOPIS

Članstvo u Thomson Reuters mreži

Časopis za književnost, kulturu i književno prevođenje [sic] postao je članom Thomson Reuters mreže, odnosno uključen je u bazu podataka Emerging Sources Citation Index. Time je sada dostupan zapretraživanje i citiranje preko baze Web of Science.

MANIFESTACIJA

Krševanovi dani kršćanske kulture

Sveučilište u Zadru pridružilo se, uz brojne druge kulturne ustanove, Zadarskoj nadbiskupiji u organizaciji ovogodišnjih Krševanovih dana kršćanske kulture.

PUla

TJEDAN MALOG I SREDNJEG PODUZETNIŠTVA

Promocija poduzetničke kulture

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli i Istarska razvojna agencija (IDA d.o.o.) obilježili su

Europski tjedan malog i srednjeg poduzetništva/European Small and Medium Entrepreneurship Week u kojem se od 16. do 20. studenog promovirala poduzetnička kultura diljem Europe, a u okviru Smart Inno projekta IPA CBC Programa. U okviru prezentacije "Poticanje razvoja MSP-a i inovacija u proizvodnim procesima" svoje gledište iznijeli su predstavnici Hrvatske agencije za malo gospodarstvo, inovacije i investicije (HAMAG-BICRO), Državnog zavoda za intelektualno vlasništvo, Hrvatske banke za obnovu i razvitak te Obrtničke komore Istarske županije. Održana je i radionica "Inovacije, poduzetništvo i financiranje inovativnih start-up poduzeća" i panel "Izazovi razvoja održivog turizma u Hrvatskoj". Zadnjeg dana studenti su posjetili Centar za popularizaciju znanosti i inovacija Istarske županije.

ZELENO PODUZETNIŠTVO I ODRŽIVI RAZVOJ

Manifestacija 'Pazi što jedeš' i Studentski dan

Etnografski muzej Istre/Museo Etnografico dell'Istria i udruga Istarski Eko Proizvod organizirali su u Domu branitelja u Puli. 7. i 8. studenoga petu manifestaciju „Pazi što jedeš“, a u suradnji s pulskim Sveučilištem Jurja Dobrile organiziran je i Studentski dan. Manifestacija je bila posvećena temi tržnica kao mjestu gdje kupci mogu kupiti proizvode iz certificiranog ekološkog uzgoja bez pesticida dok je Studentski dan bio prilika studentima da pokažu rezultate svojih istraživanja, seminarske i specijalističke radove, a sve na temu hrane, zelenog poduzetništva i održivog razvoja.

IZRADA LOKALNE STRATEGIJE ZA MLADE

Radionica 'Od ideje do rješenja'

Grad Pula, Savjet mladih Grada Pule i udruga ZUM počeli su s projektom Lokalni program za mlade grada Pule, čiji je cilj izraditi održivu lokalnu strategiju za mlade utemeljenu na postojećim potrebama mlade populacije u lokalnoj zajednici. Kako bi se kreirala spomenuta strategija održao se niz radionica „Od ideje do rješenja“ na kojima su zainteresirani istražili potrebe i položaj mladih u Puli te iznijeli rješenja u obliku preporuka koje su zatim prezentirali predstavnicima Grada, donositeljima odluka. Radionice su vodili Vlasta Vujačić i Zorica Višković iz Udruge ZUM te Ana Žužić iz "Projektne kutije" d.o.o.

FORUM O UPRAVLJANJU I VOĐENJU

Izazovi suradnje u obrazovanju

Od 11. do 12. prosinca na Fakultetu ekonomije i turizma održat će se Forum o upravljanju i vođenju u obrazovanju 2015 South-East European (SEE) Educational Leadership Forum: Stakeholder Relationship Challenges. Forum je zamišljen kao mjesto promišljanja i diskusije o temama vodstva, menadžmenta, marketinga i efektivnosti edukacije u regijama Jugoistočne Europe (SEE). Organizatori događanja su Znanstveni centar izvrsnosti za školsku efektivnost i menadžment, Fakultet ekonomije i turizma

"Dr. Mijo Mirković" Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli, Sveučilište u Zadru i Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zagrebu. Više na: www.unipu.hr.

Prva sjednica Vijeća za strateško planiranje Sveučilišta u Splitu

Deveti prosinca 2015. zaslu-žuje ostati upamćen u hrvatskoj sveučilišnoj povijesti: prvi su put na zajedničku radnu sjednicu pozvani svi redovni profesori jednog hrvatskog sveučilišta. Ta je čast pripala Splitskome, koje je svojim novim Statutom propisalo jedno posve novo tijelo, Vijeće za strateško planiranje, kako bi praktično odgovorilo na legitimni prigovor o nužnoj nedovoljnoj reprezentativnosti

Senata.

Vijeće za strateško planiranje je savjetodavno tijelo rektora koje na svojim sjednicama raspravlja te donosi prijedloge i preporuke o svim strateškim pitanjima Sveučilišta. Čine ga svi redovni profesori i profesori visoke škole Sveučilišta u Splitu, a mandat im traje sve dok su u svom akademskom statusu. U radu Vijeća mogu sudjelovati - bez prava glasa - i profesori

emeritusi i studenti. Na samoj sjednici prihvaćen je prijedlog prof. Vesne Punde da se u Poslovniku expresis verbis navedu i akademici. Predsjednik Vijeća je, po funkciji, rektor.

Na svojoj konstituirajućoj sjednici Vijeće je raspravljalo o dvama bitnim strateškim pitanjima - nastavnim bazama i Projektu postakademskog zapošljavanja. Rektor Andelinović je izvijestio Vijeće o rezultatima

prve godine svoga mandata, a o Strategiji, nastavnim bazama i PPA izlagali su prorektori Rosić, Soldo i Matulić. Vjerodostojan radni ton Sjednici dali su istupi profesora don Ivana Tadića, Zlatana Reića, Matka Marušića, Josipa Milata, Ante Mihanovića, Bernardina Peroša, Stipana Jankovića, Vesne Punde i Jakše Miličića, o čemu će Universitas šire izvijestiti u svom sljedećem broju. **UNIV**

KLJUČEVI ZGRADE TRIJU FAKULTETA SVEČANO PREDANI NJEZINIM KORISNICIMA

Krupan korak u funkcionalnoj integraciji Sveučilišta u Splitu

Prof. Josip Kasum, pročelnik Odjela za forenziku, prof. Stipan Janković, pročelnik Zdravstvenih studija, prof. Ante Bilušić, dekan PMF-a, prof. Svjetlana Krstulović Šifner, pročelnica Studija mora, rektor Šimun Andelinović, prof. Igor Jerković, dekan KTF-a i prof. Nikola Račić, dekan Pomorskog

Rektor Sveučilišta u Splitu 7. je prosinca s dekanima Prirodoslovno-matematičkog, Kemijsko-tehnološkog i Pomorskog fakulteta te članicama Odjela zdravstvenih studija, Forenzičnih znanosti i Studija mora potpisao Ugovor o primopredaji prostora u novoj zgradi triju fakulteta na upravljanje sastavnicama, na temelju kojeg započinje proces preseljenja.

Pomorski će fakultet dio svog prostora ustupiti na korištenje i uporabu bez naknade Sveučilišnom odjelu

za studije mora, PMF će dio svog prostora na isti način ustupiti Sveučilišnom odjelu za forenzične znanosti, a KTF Sveučilišnom odjelu zdravstvenih studija. U duhu i slovu odredbi o funkcionalnoj integraciji Sveučilišta u Splitu, znanstvenu će opremu i prostore za nastavu moći koristiti i druge sastavnice.

Članak 7. Ugovora

Za potrebe što svrsishodnijeg korištenja svih znanstvenih, nastavnih i drugih

kapaciteta Sveučilišta u Splitu i u sklopu funkcionalne integracije Sveučilišta u Splitu, (PMF, KTF i Pomorski) fakultet u Splitu se obvezuje postojeće kapacitete građevine... ustupiti za potrebe Sveučilišta i drugih sastavnica Sveučilišta u Splitu, a sve prema Planu i programu nastave i obavljanju djelatnosti te podacima Središnjeg registra nastavnih i znanstvenih kapaciteta Sveučilišta kojeg će voditi Zajednički ured za upravljanje znanstvenim i materijalnim resursima Sve-

učilišta u Splitu.

Ovakav model omogućuje optimalno i svrsishodno korištenje svih resursa, što je od posebna značaja ako se ima na umu da Zgradu 3F koriste sastavnice iz tzv. STEM područja. Shvativši važnost ovog kapitalnog objekta za sadašnjost i budućnost Sveučilišta u Splitu Ministarstvo znanosti je obećalo visok stupanj potpore u opremanju Zgrade 3F te menze za njihove studente u domu *Franjo Tuđman*.

UNIV

impresum ♦ universitas ♦ hrvatske sveučilišne novine ♦ **urednički kolegij** ♦ Franka Babić ♦ Petar Bačić ♦ Aleksandra Banić ♦ Tomislav Čizmić-Marović ♦ Irena Drmić-Hofman ♦ Suzana Kačić - Bartulović ♦ Snježana Knezić ♦ Jelena Matešić ♦ Sandro Nižetić ♦ Ivan Perković (Zagreb) ♦ Marija Plazonić Šolić ♦ Leida Rizvan Sikimić ♦ Petra Šimundić ♦ Sagita Mirjam Sunara ♦ Ivana Vuka ♦ **fotografije** ♦ cropy ♦ **glavni urednik** Duško Čizmić Marović ♦ **izdavač** ♦ Sveučilište u Splitu ♦ **za izdavača** ♦ prof. dr. sc. Šimun Andelinović, rektor ♦ **adresa redakcije** ♦ Livanjska 5/IV. ♦ tel. 021/558 262 ♦ universitas@unist.hr ♦ www.unist.hr/universitas

Splitske smjernice za raspolaganje razvojnim koeficijentima

PIŠE: **VJEKO PERIŠIĆ**

Gorući problem nemogućnosti zapošljavanja poslijedoktoranada, asistenata i docenata u sustavu visokog obrazovanja i znanosti zbog nedostatka sredstava, ovog je ljeta MZOS riješio preusmjeravanjem proračunskih sredstava sveučilištima iz drugog programa, onoga za usavršavanja znanstvenih novaka, u formi razvojnih koeficijenata. Sveučilišta odnosno sastavnice će moći te koeficijente koristiti za izbore asistenata, poslijedoktoranada i docenata.

Podsjetimo, sveučilišta, odnosno njihove sastavnice, ubuduće će raspolagati razvojnim koeficijentima u ukupnom iznosu sukladno broju i statusu znanstvenih novaka koji su u statusu zaposlenika Sveučilišta u Splitu zatečeni 1. siječnja 2015. godine. Raspoloživi razvojni koeficijenti će se oslobađati istekom ili raskidom ugovora znanstvenih novaka, što vrijedi i za koeficijente koji su se oslobodili izborom znanstvenih novaka u zvanje docenta nakon 1. siječnja 2015. godine.

Pohvalno priopćenje Rektorskog zbora

Rektorski je zbor i formalno, posebnim priopćenjem (Universitas br 69.) istaknuo kako je 1350 novih radnih mjesta namijenjenih isključivo mladim znanstvenicima povijesna odluka kojom se osigurava održivost i razvojna perspektiva sustava znanosti i visokog obrazovanja i zadržavanje najboljih znanstvenih novaka u sustavu. Sa svoje strane rektori su prihvatili odgovornost da razvojne koeficijente upotrijebe za kadrovski razvoj svojih sveučilišta postandardima izvrsnosti.

No razumno je pretpostaviti da bi u implementaciji novostehanih razvojnih koeficijenata moglo doći do neravnoteže bilo u korist 'sebičnosti' pojedinih sveučilišnih sastavnica, bilo u korist 'integralističkih' tendencija sveučilišnih uprava. Opor-tunizam sastavnica mogao bi se osloniti na činjenicu da su 'vlasnici' koeficijenata sastavnice, a ne sveučilišta - pa da na brzinu prime bilo koga, ne vodeći računa o interesu drugih sastavnica i razvoju Sveučilišta. Naravno da je moguća i uzurpacija od sveučilišnih uprava - oslonjena na stečenu moć rektora bez čijeg se potpisa ne može donijeti ni jedan dokument s financijskim posljedicama - da razvojne kriterije izigraju klijentelistički.

Zato reakcija splitskog sveučilišnog vodstva koje je pravovremeno donijelo jasne i opće-prihvatljive kriterije korištenja razvojnih koeficijenata, zaslu-žuje svaku pohvalu. Naime, neposredno po Odluci MZOS-a Senat Sveučilišta u Splitu je usvojio vrlo precizne i obvezujuće smjernice - akreditacijske, nastavne i razvojne - te kriterij izvrsnosti po kojima će sastavnice postupati i pri raspisivanju natječaja i pri samom izboru

Smjernice i kriteriji doneseni od Sveučilišta u Splitu zacrtali su osnovne okvire za postizanje kadrovske kvalitete, a sastavnice su dobile jedinstvenu priliku i odgovornost za slaganje kadrovske matrice u zapošljavanju i napredovanju mladih znanstvenika, ističe dekan FGAG-a Boris Trogrlić

Boris Trogrlić

SMJERNICE PRILIKOM RASPISIVANJA NATJEČAJA

Akreditacijske

Potrebno je da se radna mjesta docenta otvaraju prema redoslijedu prioriteta: prvo na studiju sa manje od 50% potrebnog znanstveno-nastavnog osoblja, zatim onome sa 50-75%, te na kraju onome sa više od 75%. Pod prvi prioritet spada i zapošljavanje na studiju u cilju ostvarivanja omjera nastavnik/student 1:30.

Nastavne

Nastavno opterećenje mora biti jasno iskazano kroz točno specificirane kolegije, pri čemu prednost imaju temeljni i dugogodišnji aktivni kolegiji studijskog programa. Nastavne obaveze i istraživačke aktivnosti ne moraju biti vezane uz istu organizacijsku jedinicu sveučilišta/sastavnice, niti istu sastavnicu Sveučilišta. Nastavno opterećenje izraženo je kao ukupni broj sati u nastavi, na način da je prioritet ono u kojem je zaposleniku dodijeljeno 360 norma sati, zatim ono sa 300-359 norma sati, te ono sa 240-300 norma sati.

Razvojne

Kako bi zadovoljili potrebe gospodarstva grada i regije, potrebno je da se novi studijski programi sagledavaju u sklopu usklađivanja potreba tržišta rada sa strateškim ciljevima Sveučilišta u Splitu. Stoga je potrebno obrazložiti je li i na koji način radno mjesto docenta u suglasnosti sa Strategijom razvoja Sveučilišta i sastavnice, odnosno s postojećim i novim studijskim programima.

SMJERNICE ZA IZBOR KANDIDATA

Pri evaluaciji prijavljenih kandidata, Sveučilište i sastavnice se upućuju na definiranje dodatnih kriterija znanstvene, odnosno umjetničke izvrsnosti. Pod kriterije izvrsnosti spadaju omjer broja objavljenih radova i minimalnog broja radova potrebnih za izbor u znanstveno odnosno umjetničko zvanje, autorstvo znanstvene (umjetničke) knjige, sveučilišnog udžbenika ili priručnika, vođenje ili sudjelovanje na međunarodnom znanstvenom (kulturnom, umjetničkom) projektu, nagrade i priznanja za znanstveni (umjetnički) rad, članstvo u uredništvu međunarodnih znanstvenih časopisa (članstvo u povjerenstvima umjetničkih projekata ili izložbi), registriran patent ili pokrenuta sveučilišna spin-off tvrtka. Sastavnica može svaki kriterij dodatno razraditi, kao i definirati težinski ponder njegove vrijednosti u odnosu na druge kriterije, te i na taj način dodatno strukturirati evaluaciju svake pojedine prijave.

kandidata. Kako svi zahtjevi sastavnica idu preko Sveučilišta, to je prilika da se interesi sastavnica usklade s interesom sveučilišta u cjelini.

Od kakvog su značenja te smjernice za kadrovsku politiku sastavnica, objašnjava Boris Trogrlić, dekan splitskog Fakulteta građevinarstva, arhitekture i geodezije.

Značaj splitskih smjernica

“Smjernice i kriteriji doneseni od strane Sveučilišta u Splitu zacrtali su osnovne okvire za postizanje kadrovske kvalitete, a sastavnice su dobile jedinstvenu priliku i odgovornost za slaganje kadrovske matrice u njenom najvitalnijem dijelu - zapošljavanju i napredovanju mladih znanstvenika. Senat je na ovaj način zadao kvalitativni okvir na razini Sveučilišta a da nije previdio posebnost i ograničio samostalnost sastavnica u rješavanju vlastitih kadrovskih problema”.

Praktičan primjer primjene razvojnih koeficijenata je put znanstvenog novaka koji je započeo akademsku karijeru potpisom šestogodišnjeg ugovora i u kojem je imao obvezu usavršavanja te stjecanja akademskog stupnja - doktora znanosti.

“Temeljem potreba katedre ili sastavnice za nastavnim i/ili znanstveno-istraživačkim radom, znanstvenom novaku bi nakon ispunjenja obveza iz navedenog ugovora kao poslijedoktorandu novac bio osigurao za još najviše četiri godine, nakon čega bi financiranje po modelu znanstvenog novaka prestajalo. No zaposlenje sada već afirmiranog mladog znanstvenika nije bilo moguće bez oslobađanja koeficijenata - najčešće odlaskom profesora u mirovinu - jer je ukupna suma plaća na sastavnici ograničena. Preusmjeravanjem novca (koeficijenata) namijenjenog novcima na razvojna mjesta, sastavnice sada mogu mladog znanstvenika putem javnog natječaja zaposliti kao docenta omogućavajući mu akademsku karijeru u Hrvatskoj”, naglašava Trogrlić.

Dekan nadalje ističe da kroz javne natječeje sastavnice sada mogu zaposliti već provjerene mlade znanstvenike i tako omogućiti napredovanje 'najboljima među najboljim', a temeljem stvarnih potreba nastavnog i znanstveno-istraživačkograda.

“Nemogućnost otvaranja novih radnih mjesta kočila je razvoj FGAG-a pa su razvojni koeficijenti za zapošljavanje asistenata, poslijedoktoranada i docenata krupan korak u rješavanju tog problema. Sukladno vlastitim potrebama, kriterijima i smjernicama Sveučilišta te obrascima i preporukama MZOS-a, FGAG je zatražio i dobio suglasnost za raspis natječaja za nova radna mjesta već u ovoj, 2015./16. akademskoj godini, pa će nakon provedenog javnog natječaja FGAG dobiti desetak novih mladih znanstvenika”, otkriva Trogrlić.

Rijeka

PROJEKT UNAPREĐENJA STUDENTSKE KULTURE

(Ne) volim grad koji teče

U svom trećem izdanju USSUD (akronim projekta “Unapređenje studentskog standarda u domeni kulture”), bavio se društveno odgovornim temama. Projekt su zajednički pokrenuli Sveučilište u Rijeci i Grad Rijeka s ciljem unaprjeđenja studentskog kulturnog programa i osnivanja Studentskog kulturnog centra (SKC). Ciljevi su uspješno postignuti, a od 2013. godine SKC djeluje u provedbi i financiranju kulturnih projekata namijenjenih studentima. Treći USSUD ima namjeru pronaći odgovore na pitanja je li i zašto je Rijeka još uvijek (samo) tranzitni grad? U programu su tribina, prezentacija kreativaca, akcija na Korzu te pARTicipacija - program u kojem će studenti imati prilike upoznati se s riječkim akteri(ca)ma iz područja umjetnosti i kulture. Ovogodišnju realizaciju projekta podržali su Sveučilište u Rijeci, Ministarstvo kulture, Grad Rijeka, Studentski kulturni centar, i Studentski zbor Sveučilišta u Rijeci.

ROBOT PAUK 'BURE ZNANJA'

Prikupljeno 16 tisuća dolara

Mladi inovatori iz Udruge “Bura znanja” u samo tri dana od pokretanja crowdfunding kampanje prikupili su iznos od 16.000 dolara potreban za realizaciju STEMI projekta robota pauka. Preko 160 pojedinaca i tvrtki doniralo je novac ili kupilo robota pauka s popratnom edukacijom, a do kraja kampanje je preostalo više od mjesec dana. S obzirom na veliko zanimanje javnosti i medija, 4. studenog na Kampusu održano je predstavljanje projekta i panel-rasprava na temu STEM područja. Neki od govornika bili su hrvatski astronom Korado Korlević, direktor Znanstveno-tehnološkog parka STEPRI Boris Golob te predstavnici programa UNDP koji su ove godine organizirali Crowdfunding akademiju. Raspravu su priključili predstavnici Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta i rektor Pero Lučin.

TREĆI FORUM

Mladi u poduzetništvu

Centar tehničke kulture Rijeka 19. i 20. studenoga u klubu za mlade RI Conect, organizirao je treći po redu forum ‘Mladi u poduzetništvu’. Sudjelovale su mlade osobe koje razmišljaju o pokretanju poduzeća, žele se educirati ili jednostavno informirati o mogućnostima koje se pružaju za pokretanje društvenih poduzeća. Forumom se obilježilo i Globalni tjedan poduzetništva (16. do 22. studenog).

BRUCOŠIJADA U ORGANIZACIJI SZSUR

Zabava, upoznavanje i promocija europskih igara

Petu godinu zaredom održala se bucošijada Sveučilišta u Rijeci čija je svrha kvalitetna zabava i međusobno upoznavanje brucoša svih studija. U prostoru prikladnom za veći broj studenata, 20. studenog nastupili su Edo Maajka, The Night Express Band i DJ Miren Zaverski, student Sveučilišta u Rijeci. Brucošijada je nastavak aktivnosti koje SZSUR organizira za studente prve godine, a koje su počele Kampom za brucoše održanim na samom početku akademske godine. Sveučilište od samog početka podupire ovu, kao i sve ostale aktivnosti Studentskog zbora. Osim zabave i upoznavanja, ovaj događaj ima i svrhu promicanja Europskih sveučilišnih igara koje će biti održane u Rijeci i Zagrebu na ljeto 2016., a dio ove promocije također će se održavati putem aplikacije PointMe - startup projekta studenata Sveučilišta u Rijeci.

Spli T

MEĐUNARODNO SAVJETOVANJE

'Aktualnosti građanskog procesnog prava'

Međunarodno savjetovanje „Aktualnosti građanskog procesnog prava – nacionalna i usporedna pravnoteorijska i praktična dostignuća” održano je na Pravnom fakultetu. Sve sudionike i organizatore pozdravio je dekan Željko Radić, a pri otvaranju rektor Šimun Anđelinović kazao je kako Sveučilište teži internacionalnoj afirmaciji te kako sastavnice rade na međunarodnim studijskim programima.

DANI KINEZIOLOGIJE

Partnerstvo sa Litvom i Italijom

Kineziološki fakultet i Alumni udruga KIF Split od 21. do 30. studenog organizirali su Dane kineziologije. Tom prigodom potpisani su partnerski sporazumi sa sveučilištima iz Litve i Italije, kao i sa 16 novih nastavnih baza. Važan segment ovogodišnjeg okupljanja bio je okrugli stol na kojem su sudionici upoznati sa Strategijom razvoja Kineziološkog fakulteta u Splitu (2015. - 2020.). Predviđeno je uključivanje većeg broja zainteresiranih kineziologa i institucija iz područja znanosti, odgoja, obrazovanja i sporta u buduće aktivnosti fakulteta i udruge.

ZGRADA TRIJU FAKULTETA

Korak prema funkcionalnoj integraciji

U Sveučilišnoj knjižnici predstavljen je projekt 'Funkcionalna integracija Sveučilišta u Splitu, Prirodoslovno-matematičkog, Pomorskog i Kemijsko-tehnološkog fakulteta kroz razvoj znanstveno-istraživačke infrastrukture u Zgradi triju fakulteta'. Prorektor Alen Soldo pozdravio je prisutne, a dekani Ante Bilušić (PMF) i Nikola Račić (PomF) te Dražan Jozić s KTF-a, prezentirali su opremu i laboratorije uvrštene u projekt te mogućnosti suradnje sa subjektima i partnerima. Detalje o projektnoj aplikaciji te daljnjim koracima do realizacije sredstava iz strukturnih fondova EU iznio je Krešimir Budiša.

SMOTRA SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

Splitu priznanje za najuspješnije predstavljanje

Na Smotri Sveučilišta u Zagrebu i ove godine Splitsko sveučilište dobilo je priznanje za najuspješnije predstavljanje u kategoriji ostalih sudionika. Atraktivno predstavljanje osmislila je Helena Bule s Pomorskog fakulteta. Nagradu je rektor Sveučilišta u Zagrebu, Damir Boras, uručio splitskoj prorektorici Rosandi Mulić koja je istaknula mediteransku orijentaciju Splita te kazala kako je Smotra u Zagrebu idealna prilika da se Splitsko sveučilište predstavi maturantima iz cijele Hrvatske.

Dies Academicus : sve akademskih godina Za

Rektor **Boras** je u ime Senata Sveučilišta u Zagrebu i u svoje osobno svima zaželio srdačnu dobrodošlicu na Dies Academicus 347. akademske godine. **Vesna Kusin**, zamjenica gradonačelnika grada Zagreba i njegova osobna izaslanica, u svome je pozdravu istakla da je Zagrebačko sveučilište sačuvalo svoj prepoznatljivi identitet. „U kreiranju i osposobljavanju vrhunskog stručnog kadra koji će Hrvatskoj osigurati bolje sutra, Zagrebačko sveučilište ima presudnu nacionalnu ulogu. Grad Zagreb će biti stalna potpora ostvarivanju tog povijesno odgovornog zadatka”. **Nenad Stazić**, potpredsjednik Hrvatskog sabora, podsjetio je da upravo sveučilište kao koncentrat pameti i znanja je luč koja mora osvijetliti prostore i spilje u nama i oko nas, odagnati mrak zaostalosti i primitivizma i uvesti nas u novo doba opće prosvijećenosti.

PRIREDIO IVAN PERKOV

Sve što smo mogli dali smo sveučilištu

Zagrebačko sveučilište je okosnica hrvatskog visokoobrazovnog i znanstvenog sustava. Njemu pripada polovica svega: polovica budžeta, polovica znanstvene produkcije, polovica zaposlenih. I ono ide dobrim putem i mi ćemo ga podržavati.

Odgovornost za razvoj znanosti i obrazovanja

Ništa nije dalje od istine nego da Vlada i Ministarstvo ne daju dovoljno za razvoj znanosti i obrazovanja. Je li u recesiji koja nas je teško pogodila, a kojoj smo napokon ugledali kraj, itko na našim sveučilištima dobio otkaz? BDP je pao za 13,2 posto a mi smo sve što smo mogli davali za sveučilište. Nismo samo održavali postojeće stanje, nebrojene su akcije kojima smo pokazali odgovornost za razvoj znanosti i obrazovanja. Samo u zadnjoj godini mandata ove Vlade udvostručen je broj stipendija za studente slabijeg socioekonomskog statusa, a u sljedećoj ćemo godini to opet udvostručiti. Više su i subvencije za participacije u troškovima studiranja redovnih studenata: kroz neku vrstu mini programskih ugovora mi ćemo ove godine dati sveučilištima 350 milijuna kuna.

Pohvala Rektorskog zbora

Mi smo povukli potez koji je pohvalio i Rektorski zbor. Ja se ne sjećam kada je Rektorski zbor na otvorenoj sceni, čak u medijima, pohvalio jedan potez Ministarstva. Ali tih 1500 radnih mjesta koje smo osigurali sveučilištima, koje smo osigurali da naši najblistaviji mladi ljudi ostanu u Hrvatskoj, da svoja znanja i dalje grade u Hrvatskoj, uistinu su zaslužili pohvalu Rektorskog zbora. Radimo na unaprjeđenju kvalitete, 110 milijuna kuna smo već dali za nove programe, pripremamo još 400 milijuna kuna da se novi programi stvore, da se provede istinska Bolonja.

Za bolji standard studenata

Radimo na studentskom standardu, negdje oko Božića, studenti Zagrebačkog sveučilišta vratit će se u dom *Stjepan Radić* i u *Cvjetno naselje*. Nisu to mali novci. Za gradnju 30 posto novih i za obnovu 50 posto postojećih kapaciteta osigurali smo gotovo milijardu kuna

za sljedeće razdoblje. Mislim da je to u ovoj besparici - kojoj se konačno nazire i kraj - dobar korak naprijed. U sljedećem ćemo razdoblju iz europskih fondova, a ne iz državnog proračuna, uložiti milijardu eura u sve programe povezane sa znanosti i obrazovanjem. Milijarda eura nije mali novac, treba ga znati pametno potrošiti i ja sam uvjeren da ćemo to zajedno uspjeti. Još jedan nazgled sitni potez, o kome se malo zna, jest da ćemo vrlo brzo ostvariti nekih 30-ak milijuna kuna kao pomoć projektima iz područja održivog razvoja.

Akademsko poduzetništvo

Međutim, moramo se oslanjati i na sebe. Sveučilište koje samo čeka prihode od države nema budućnosti. Sveučilište se mora okrenuti i akademskom poduzetništvu, ali ne poduzetništvu otvaranja novih studijskih programa u manjim mjestima, nego proizvodnji znanja, transferu tehnologije koje će omogućiti rast hrvatskom gospodarstvu. I tu imamo konkretnih rezultata. Nedavno smo otvorili biocentar na Borongaju vrijedan 17 milijuna eura, kao inkubator za start up tvrtke, za ono najbolje što je u sustavu moguće napraviti - ostvariti znanstveno otkriće i onda ga komercijalizirati.

Sveučilišta će prihodima raspolagati autonomno

Mislim da i ovaj Pravilnik koji je na potpisu kod ministra financija - bit će potpisan već sutra-prekosutra - zapravo daje onu istinsku autonomiju sveučilištu da raspolaze svojim novcem na uređen način. To je korak prema projektu financiranja iz cjelovitog iznosa čime će se ostvariti autonomija u raspolaganju sredstvima i konačno stati na kraj apsurdnom principu da za zapošljavanje portira treba pitati ministra. Novac može dolaziti iz različitih izvora, iz državnog proračuna, iz europskih i drugih projekata, iz vlastitih prihoda, a svim tim će se raspolagati autonomno - slobodno i odgovorno.

Projekt postakadetskog zapošljavanja

Jedan je potez za osobitu pohvalu - projekt postakadetskog zapošljavanja - koji su rektori Boras i Anđelinović započeli a ostali ga podržali, projekt koji će pomoći da konačno 'proizvodimo' studente, apsolvante, diplomande... koji će poslove stvarati, a ne tražiti! Mi sada moramo raditi na tome da posao stvaraju naši studenti, apsolvanti, da oni stvaraju tvrtke, start up kompanije, od kojih neće sve uspjati, ali ako ih uspije 10 ili 20 posto mislim da smo napravili veliki korak. Jer kao što sam na ovom mjestu jednom već rekao: vrijeme kad je država financirala studij i onda još osiguravala i posao, žalost je i za nas.

Hrvatskog društva ne bi bilo bez Zagrebačkog sveučilišta

Bez Zagrebačkog sveučilišta i svega što je u zadnjih stotinu godina ovo Sveučilište pružilo svom onom talentu, čežnji za znanjem, ambiciji i naporu hrvatskih ljudi, najprije uglavnom muškaraca, ali onda i sve više žena, bez toga Hrvatske u stvari nema. Rijetki naši preci koji su prije stotinjak godina imali tu osobitu čast, povlasticu, privilegiju da se školuju, išli su, ako su to mogli platiti, u Beč ili u Prag. No tada na scenu stupa jedna institucija koja donosi čisti suverenitet - znanje.

Sveučilište mora i na tržište

Sveučilište je javna institucija koja funkcionira kao korisnik državnog proračuna, međutim, ono mora na tržište. To ne znači da će se naplaćivati visoko obrazovanje, da će ono biti dostupno samo bogatima, naprotiv. Ali i ono mora na tržište, i ljudi koje obrazuju moraju na tržište, jer takvo je gospodarstvo. Hrvatsko gospodarstvo, hrvatska ekonomija je dominantno u privatnim rukama.

U Hrvatskoj ima nešto manje od 1,5 milijuna zaposlenih od čega u javnom sektoru, kojem pripadate, radi 260.000 ljudi. Koliko god se pričalo i stvaralo dojam da je Hrvatska zemlja koja lipše pod jarmom javnog sektora, to je samo djelomična istina. Tih 260.000 je 20 posto. To nije previše. A osobito ne zaboravite da to nije dovoljno da zaposli i motivira, da zadovolji svu onu ambiciju, kreativnu snagu i potencijal ljudi koji izlaze odavde. Ne samo odavde, s najvećeg i najstarijeg sveučilišta nego i s najmlađeg, sa Sveučilišta Sjever u Varaždinu. Sva sveučilišta služe, itekako imaju svoj smisao kojeg sam danas puno svjesniji.

Mi sada moramo stvarati uvjete da što više naših mladih ljudi *završava* fakultet, a ne da studira, i da pritom završava ona usmjerenja, struke, discipline, koje su potrebne. To je teško propisati dekretom, ali tu se država pita. Tu se Vlada pita. Dakle, ne mogu svi biti pravnici, ne mogu svi biti filozofi. To si ne može priuštiti ni Norveška, da svi studiraju društvene znanosti, a da inženjerstvo, matematika i dr. budu u drugom planu. A tko god je u zadnje vrijeme bio u Americi mogao je posvuda vidjeti mamilice i motivacijske spotove za mlade da postanu inženjeri. Izgleda kao da je 1950. godina! To jest političko pitanje, pitanje smjera zemlje. To nama nedostaje.

Kompeticija s najboljima

Zagrebačko je sveučilište bilo poput majke, uterusa svih ostalih hrvatskih sveučilišta, sine qua non naše akademske elite. Danas, mladim ljudima kažem da idu u inozemstvo kao studenti - idi uči, barem pola godine, od onih koji su bolji. A to je Zapad. Hrvatskoj je uvijek luč i orijentacija bio Zapad. I u Dalmaciji Venecija, dakle sve ono što je u tom trenutku bilo najbolje u svijetu. To nam pripada i po to moramo ići. Možemo biti različitih ideologija, svjetonazora, ali ono što je bitno je da znanost pobjeđuje mrak, scientia vincere tenebras. To je put za Hrvatsku. Znanje, disciplina, kompeticija s najboljima!

Svečano obilježeno 347 zagrebačkog sveučilišta

REKTORSKO SLOVO PROF. DAMIRA BORASA

Svoje najbolje snage usmjerili smo zajedništvu i na tom ćemo putu ustrajati

Uza sve teškoće s kojima se suočavamo u posljednjih nekoliko godina, kao što su smanjenje financiranja znanstveno-istraživačkog rada i, nadam se privremeno, lošiji položaj na rang-listama, Sveučilište u Zagrebu kontinuirano je jedno od najuspješnijih visokih učilišta u regiji.

Među novija postignuća na kojima smo zajedno radili na Sveučilištu i svim njegovim sastavnicama, spomenuo bih najprije ono što je najvažnije studentima. Do 23. prosinca ove godine imat ćemo obnovljena 4522 studentska ležaja u "Cvjetnom" i "Stjepanu Radiću". Pritom se uređuje kompletan okoliš i infrastruktura, dok se u Cvjetnom naselju dodatno opremaju zubarstva i ordinacija opće prakse te fitness, plesna i kongresna dvorana.

Najveći međunarodni sportski događaj

Srpnja iduće godine bit ćemo domaćini Europskih sveučilišnih igara *Zagreb-Rijeka 2016.* na kojima očekujemo približno 5000 sportaša iz 40-ak zemalja i oko 300 europskih sveučilišta. Bit će to najveći međunarodni sportski događaj u hrvatskoj povijesti s čak 12.000 akreditiranih osoba. Za potrebe natjecanja preuredit će se i dograditi kapaciteti zapadnog kampusa Sveučilišta površine od 133.000 kvadratnih metara uključujući dvoranski sklop, zgradu Kineziološkog fakulteta, Centar za osnovne kineziološke transformacije, Hrvatski institut za kineziologiju kao i vanjska vježbališta te površine za rekreacijske aktivnosti i park.

Posebno je značajno što će se za vrijeme te manifestacije održati međunarodna rektorska konferencija na kojoj će prisustvovati gotovo 100 rektora iz cijele Europe što se nikad u Hrvatskoj nije dogodilo.

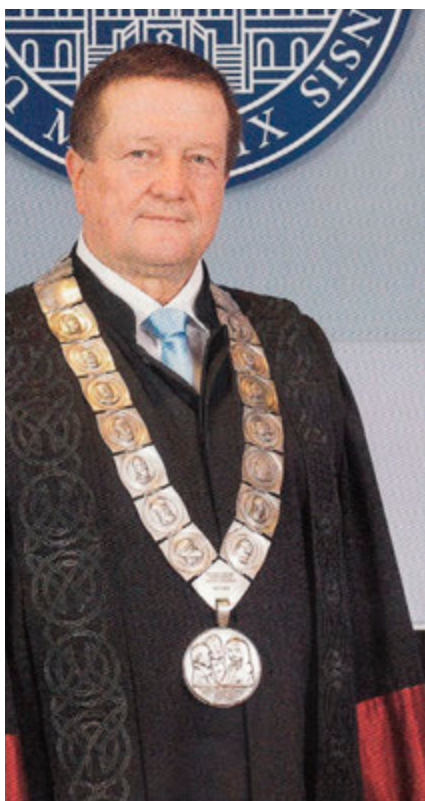
Gotovo 12 tisuća bruceša

Akademске 2014./2015. u prvu je godinu upisano ukupno 11.692 studenta čime je ostvarena popunjenost od 94 posto. To znači da studenti prepoznaju kvalitetu Sveučilišta s najzahtjevnijim kriterijima za upis. Svake akademske godine stipendiram najbolje studente i studentice, ali i studente s invaliditetom. Prošle godine je dodijeljeno 589 stipendija, od čega 480 za izvrsnost, 50 za one koji studiraju nastavničke programe u području STEM, 53 za studente podzastupljenih skupina, i šest stipendija za uspješne studente sportaše.

Kao doprinos obrambenoj sposobnosti naše zemlje od akademske godine 2014./2015. na Sveučilištu se izvode studijski programi vojnog inženjerstva koji je primarno usmjeren na tehničko područje kao i vojnog vođenja i upravljanja koji je interdisciplinaran i usmjeren na društveno područje. Takvom integracijom civilno-vojnih programa želi se transformirati dio sustava vojnog školovanja, pa i uključivanjem Hrvatskog vojnog učilišta u Sveučilište ako se ostvare zajednička želja i okolnosti.

Umrežavanje i suradnja na umjetničkom području

Na umjetničkom području surađujemo s akademijama i sveučilištima ne samo iz susjednih zemalja. Suradnja je intenzivna i s gradom Zagrebom i njegovim kulturno-umjetničkim institucijama te s Dubrovnikom i njegove

vim Ljetnim igrama. Suradnjom triju umjetničkih akademija - Muzičke, Likovne i Dramske - ostvareni su brojni interdisciplinarni projekti poput prai-zvedbe opere Borisa Papandopula *Madame Buffault* travnja 2014. Završena je nova zgrada Muzičke akademije, a do kraja 2015. očekujemo završno opremanje i funkcionalno uređenje polivalentne koncertne dvorane koja će dati novi imidž Sveučilištu i kulturno-umjetničkom životu Zagreba.

Povezivanje sveučilišta i gospodarstva

Napravili smo značajan iskorak u kojem će, pored istraživanja i obrazovanja, inovacije postati važan dio misije i u kojem će se osim poticanja izvrsnosti podržavati i transfer znanja u gospodarstvu. U tu svrhu objedinjavaju se aktivnosti i potpore poduzetništvu stvaranjem sveučilišne inovacijske mreže povezivanjem inovativnih istraživačkih timova i gospodarskih subjekata u cilju razvoja novih proizvoda i usluga. Do sada je mreži pristupilo 15 sveučilišnih sastavnica i isto toliko gospodarskih i drugih subjekata među kojima su Agrokor, Podravka, IBM i Končar. U suradnji s Udrugom inovatora Hrvatske osigurali smo nastup istraživačkih timova na međunarodnim sajmovima inovacija Agro Arka i Arka na kojima smo dobili niz priznanja. S gradom Zagrebom potpisan je Sporazum o razvoju tehnološkog parka, a s gradom Vukovarom Sporazum o suradnji na njihovim razvojnim projektima i programima. Konkretni rezultat ovakvih napora je osnivanje prvih spin-off tvrtki kojima smo suvlasnici. Jedna je od njih već u prvim osam mjeseci poslovanja ugovorila poslove vrijedne gotovo milijun kuna. Na Borongaju je otvoren i Biocentar inkubator za start up i biotehnološke tvrtke.

Novi sustav financiranja istraživanja

U financiranju istraživanja posljednje smo godine uspostavili nova, jed-

nostavnija i pravednija mjerila za raspodjelu sveučilišnih potpora istraživačima i doktorandima.

Uspostavljena je i izvrsna suradnja s predstavnicima svih glavnih distributera međunarodnih časopisa, knjiga i baza podataka. Na kraju, unatoč problemima sa smanjenim državnim financiranjem znanstveno-istraživačkih projekata na tzv. leidenskoj listi za rangiranje sveučilišta u svijetu, položaj Sveučilišta u Zagrebu poboljšao se u 2015. godini s 497. na 458. mjesto.

Za 2016. godinu glavni su nam ciljevi, prvo, uspostava novog sustava i mjerila financiranja znanstvenih istraživanja, odnosno sveučilišne potpore u sklopu cjelovitog iznosa, i drugo, novi sustav mjerila za pretplatu znanstvenih baza podataka i časopisa u suradnji s Nacionalnom sveučilišnom knjižnicom.

1500 radnih mjesta za mlade znanstvenike

Na poticaj i prijedlog našeg Sveučilišta resorno ministarstvo donijelo je u srpnju Uputu o preusmjeravanju sredstava programa usavršavanja znanstvenih novaka u formi razvojnog koeficijenta. Tom je mjerom sveučilištima dan snažan razvojni poticaj za trajno povećanje znanstvenog i nastavnog kapaciteta s oko 1500 radnih mjesta za mlade znanstvenike.

Prethodne akademske godine u financijskom poslovanju suočili smo se s nekoliko bitnih problema. Nastavljen je petogodišnji kontinuitet pada prihoda iz državnog proračuna te se nisu isplaćivala sredstva za vanjsku suradnju.

U sljedećoj godini nastojat ćemo osigurati veća proračunska sredstva i nastaviti rad na objedinjavanju financiranja redovne djelatnosti kroz jedinstveni ugovor.

Pred vratima Europe

Na kraju, želim istaknuti da međunarodni položaj Sveučilišta u Zagrebu i povlačenje sredstava iz europskih fondova ponajviše ovise o individualnim naporima. Zato tražim da svi znanstvenici i nastavnici razmotre na koje načine mogu davati svoj doprinos uspjehu i ugledu Sveučilišta. Sredstva koja dobivamo od države i iz europskih fondova mogu biti višestruko oplemenjena ako se istraživači trude objavljivati radove i odgajati mlade te ih uvesti u znanstveno-istraživački rad.

Zajedničkim naporima do rezultata

Pitajmo se što možemo učiniti za Sveučilište i našu zajednicu. Mislim da dajemo znatan doprinos, ali da možemo i trebamo dati još više. Vidimo da se, uz sve teškoće, Sveučilište u Zagrebu uspješno razvija. Kao uprava Sveučilišta pokrenuli smo nemale promjene, ali prave rezultate možemo postići samo zajedničkim naporom. Samo zajedno možemo unaprijediti ne samo Sveučilište u Zagrebu i visoko obrazovanje u Hrvatskoj, nego i Hrvatsku samu. Tom smo zajedništvu usmjerili svoje najbolje snage i na tom ćemo putu ustrajati.

ZaGreb

DAN FAKULTETA POLITIČKIH ZNANOSTI

Obilježena 53. obljetnica

Svečana proslava Dana Fakulteta političkih znanosti održala se 6. studenoga uz prigodni multimedijalni program i dodjelu godišnjih nagrada i priznanja. Svečanoj sjednici u povodu 53. obljetnice nazočili su rektor Damir Boras, prorektor Miljenko Šimpraga, gradonačelnik Grada Zagreba Milan Bandić i predsjednik Sabora RH Josip Leko.

DOGOVOR O OSNIVANJU SPECIFICNE STRUKTURE

Regionalni inkubator za doktorske studije

Sveučilište u Zagrebu bilo je domaćin konferencije održane pod okriljem Regionalne platforme za suradnju u visokom obrazovanju i akademskim istraživanjima. Sudionici su postigli konsenzus u vezi sa strateškim dokumentom *Quality Code for Doctoral Degree*, koji treba biti osnova na kojoj će se u okviru Platforme organizirati specifična sveučilišna struktura s ciljem da djeluje kao inkubator kvalitete za doktorske studije u regiji.

OKRUGLI STOL I NOVA MONOGRAFIJA

Život i djelo Fausta Vrančića

Akademija tehničkih znanosti Hrvatske u suradnji sa Sveučilištem u Zagrebu organizirala je u auli rektorata okrugli stol o životu i djelu Fausta Vrančića i predstavljanje knjige - monografije Gojka Nikolića, *Život i izumi Fausta Vrančića*. U povodu 400. obljetnice tiskanja njegove knjige *Machinae Novae*, Opća skupština UNESCO-a proglasila je 2015. godinom Fausta Vrančića i uvrstila djelo u najvažnije svjetske događaje koji pridonose obogaćivanju svjetske kulture i znanosti.

DAN PRAVNOGA FAKULTETA U ZAGREBU

Kontinuitet dug 293 godine

Svečanom sjednicom Fakultetskoga vijeća 4. studenoga obilježila se 239. obljetnica Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Nakon uvodnih obraćanja i pozdravnoga govora dekanice Dubravke Hrabar, uslijedila je dodjela priznanja i Dekanove nagrade najuspješnijim studentima u akademskoj godini 2014./2015. Pravni fakultet jedna je od najstarijih institucija Sveučilišta u Zagrebu i jedina s neprekinutim kontinuitetom.

ZaGreb

PREDSTAVNICE SEATTLE COLLEGESA U ZAGREBU Otvoren put širokoj suradnji

Predstavnice Seattle Collegesa iz Washingtona, kancelarka Jill Wakefield, i izvršna direktorica Ureda Global Initiative, Andrea Insley, 29. listopada posjetile su Sveučilište u Zagrebu. U razgovoru s rektorom Damirom Borasom zaključeno je da postoji zajednički interes u području medicine, ekonomije i turizma te razmjeni studenata i nastavnika. Posjetu je prethodilo usuglašavanje oko nacrt temeljnoga Memorandum of Understanding između Seattle Collegesa i Sveučilišta u Zagrebu, koji su na sastanku potpisali rektor Boras i kancelarka Wakefield.

REKTOR BORAS PRIMIO VELEPOSLANICU FRANCUSKE

U pripremi novi zajednički projekti

Rektor Sveučilišta u Zagrebu Damir Boras primio je u prvi službeni posjet veleposlanicu Republike Francuske u Republici Hrvatskoj Nj. E. Michèle Boccoz. Istaknuta je suradnja sa Sveučilištem u Orléansu, s kojime se zajednički provodi dislocirani diplomski studij iz područja bioindustrije te nova već dogovorena suradnja u području fizike i suradnja u području medicine, koja je u pripremi.

BUDUĆI VELEPOSLANICI RH NA SVEUČILIŠTU

Širenje iskustava ulaska u EU

Budući veleposlanici Republike Hrvatske, Sanja Bujas-Juraga, sa sjedištem u Republici Albaniji, i Željko Kuprešak, sa sjedištem u Republici Turskoj, posjetili su Sveučilište u Zagrebu. U razgovoru je iskazan interes Sveučilišta u Zagrebu za širenjem znanja i iskustva stečenoga ulaskom Hrvatske u Europsku uniju. Željena suradnja uključivala bi dogovor o akademskoj mobilnosti, a u okviru mogućnosti i druge potencijalne oblike suradnje sa zemljama u kojem će veleposlanici predstavljati državu.

DOGOVOR O SURADNJI S JAPANSKIM SVEUČILIŠTIMA

Još više studija na engleskom jeziku

Rektor Sveučilišta u Zagrebu Damir Boras ugostio je veleposlanika Japana Njegovu eminenciju Keijija Idea i profesora Onozuku Tomojija sa Sveučilišta u Tokiju. U razgovoru je dogovorena suradnja s japanskim sveučilištima te je istaknuta mogućnost pristupa širem sadržaju Sveučilišta u Zagrebu s obzirom na broj studijskih programa na engleskom jeziku. Obje su strane stavile naglasak na Sveučilište u Tokiju, s kojim je Sveučilište u Zagrebu već potpisalo Sporazum o suradnji.

Dies Academicus : sve akademskih godina Za

Rektor Damir Boras uručio je nagrade zaslužnim

ZA ZNANSTVENE REZULTATE, PROMICANJE ZNANSTVENE DISCIPLINE I STRUKE TE PRIJENOS ZNANJA, POSEBICE ODGOJ MLADIH STRUČNJAKA

DOBITNICI NAGRADE 'FRAN BOŠNJAKOVIĆ' SVEUČILIŠTA U ZAGREBU U PODRUČJU TEHNIČKIH ZNANOSTI ZA 2015. GODINU

LIDIJA ĆURKOVIĆ,
redovna profesorica Fakulteta
strojarstva i brodogradnje.

STJEPAN BOGDAN,
redovni profesor Fakulteta
elektrotehnike i računarstva.

DOBITNIK NAGRADE 'ANDRIJA MOHOROVIČIĆ' ZAGREBAČKOG SVEUČILIŠTA U PODRUČJU PRIRODNIH ZNANOSTI ZA 2015. GODINU

IVICA PICEK,
redovni profesor Prirodoslovno-
matematičkog fakulteta.

DOBITNICI POSEBNIH PRIZNANJA

MIRJANA HRUŠKAR,
redovna profesorica
Prehrambeno-
biotehnološkog
fakulteta za predani rad
u sveučilišnim tijelima,
a osobito za doprinos
unaprjeđenju sustava
kvaliteta na Sveučilištu u
Zagrebu kao predsjednici
Odbora za upravljanje
kvalitetom

TATJANA JOSIPOVIĆ,
redovna profesorica
Pravnog fakulteta
za predani rad
u sveučilišnim
tijelima, a osobito za
doprinos napretku
Sveučilišta u Zagrebu
kao dugogodišnje
predsjednice Odbora za
statutarna pitanja

ENES MIDŽIĆ,
redovni profesor
Akademije dramske
umjetnosti za
dugogodišnji predani
rad u sveučilišnim
tijelima, a osobito za
doprinos u razvoju
umjetničkog područja
na Sveučilištu
u Zagrebu

DARKO MACAN,
redovni profesor
Stomatološkog fakulteta
za predani rad u
sveučilišnim tijelima, a
osobito za doprinos u
radu i predsjedanju Radne
skupine za studijske
programe

BORIS KORUŽNJAK,
redovni profesor
Arhitektonskog
fakulteta za predani rad
u sveučilišnim tijelima,
a osobito za doprinos
prostornom planiranju
u području arhitekture i
urbanizma

ZORAN CURIĆ,
redovni profesor
Prirodoslovno-
matematičkog fakulteta
za predani rad u
sveučilišnim tijelima i
vrijedan doprinos
u radu Rektorskog
kolegija u širem sastavu

JADRANKA LASIĆ-LAZIĆ,
redovna profesorica
Filozofskog fakulteta za
dugogodišnji predani rad
u sveučilišnim tijelima, a
osobito za doprinosu radu
Povjerenstva za e-učenje
i internetske servise
Sveučilišta u Zagrebu te
razvoju knjižničarstva

čano obilježeno 347 agrebačkog sveučilišta

profesorima i istaknutim studentima

priredio Ivan Bota

LUCIJA VALIDŽIĆ,
prirodoslovno-matematički
fakultet
Posebno priznanje
za koautorski rad iz
područja topologije i
teorije izračunljivosti. Rad
je objavljen u časopisu
međunarodnog značenja
(British Journal of
Mathematics & Computer
Science).

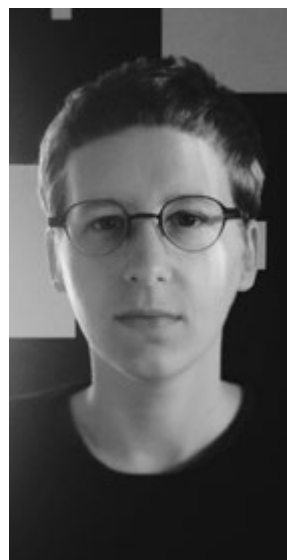
**STJEPAN GLAVINA,
IVAN KATANIĆ
I GUSTAV MATULA,**
fakultet
elektrotehnike
i računarstva
Posebno priznanje za
osvojenu srebrnu medalju u
finalu Svjetskog studentskog
ACM ICPC natjecanja u
programiranju..

MARKO POLOVINA I MAURICIO VIDULINA,
geodetski fakultet
Posebno priznanje za izradu aplikacije „Save My Crops“
kojom su ušli u najuži izbor za NASA Space App Challenge.

DUJE KODŽOMAN,
diplomski studij modnog
dizajna tekstilno-
tehnološkog fakulteta
Posebno priznanje za
uspjeh na međunarodnom
modnom natjecanju mladih
dizajnera International
Talent Support 2015.

SANDRA ŠEVIĆ,
filozofski fakultet
Posebno priznanje za
objavu tri znanstvena
rada u međunarodnim
časopisima.

ANA MUŠČET,
akademija likovnih
umjetnosti
Posebno priznanje za
osvajanje druge nagrade na
međunarodnom festivalu
Passion for Freedom u
Londonu.

MATE DAMIĆ,
ekonomski fakultet
posebno priznanje za
unapređenje studentskog
standarda

IGOR RINKOVEC,
fakultet organizacije i
informatike
Posebno priznanje za
postignuto prvo mjesto
na međunarodnom
Hackathonu u Nizozemskoj

TIHANA LAZOVIĆ,
akademija
dramskih
umjetnosti
Posebno priznanje
studentici za glavnu
ulogu u filmu Zvizdan

SpliT

PROJEKT POSTAKADEMSKOG ZAPOSŁJAVANJA Potpora Grada Trogira

Na sjednici Gradskog vijeća prigodom obilježavanja Dana grada Trogira, gradonačelnik Ante Stipčić i rektor Sveučilišta u Splitu Šimun Anđelinović potpisali su Ugovor o suradnji i realizaciji programa postakadetskog zapošljavanja i stjecanja upravljačkih sposobnosti studenata Sveučilišta u Splitu. U cilju razvijanja poslovne suradnje i partnerskih odnosa Grad Trogir će sudjelovati u stipendiranju polaznika Programa i u organizaciji burze mentora, a na sudjelovanje će poticati i trogirske gospodarstvenike.

PREDAVANJE NA KTF-u

Inovativna
metoda
gospodarenja
otpadom

Udruga kemijskih
inženjera i tehnologa i
Udruga bivših studenata
i prijatelja Kemijsko-
tehnološkog fakulteta
u Splitu organizirali su
predavanje pod nazivom
‘Tvornice za preradu
miješanog komunalnog
otpada - inovativna
tehnologija kompanije
Tehnix d.o.o.’ koje je
održao Siniša Bradarić
Šlujo. Naglasak ovog
predavanja bio je na
inovativnoj tehnologiji
društveno odgovornog
i održivog gospodarenja
komunalnim otpadom
mehaničko-biološkom-
termičkom obradom.

14. FESTIVAL ZNANOSTI

Motivirati
mlade za
istraživanje

Festival znanosti,
14. po redu, s temom
‘Znanost i umjetnost’
održat će se od 18.
do 24. travnja 2016.
Manifestacija je to kojoj
je cilj približiti znanost
javnosti, poboljšati javnu
percepciju znanstvenika
te motivirati mlade
ljude za istraživanje.
Organizacijski odbor
Festivala znanosti
Sveučilišta u Splitu već
je započeo pripremne
aktivnosti. Službeni
poziv na dostavu
prijedloga bit će
upućen u prosincu.

MARIE CURIE ACTIONS

NATJEČAJ U OKVIRU MARIE CURIE AKCIJE

Mreža za inovativno osposobljavanje

Otvoren je poziv na natječaj Mreža za inovativno osposobljavanje za 2016. godinu u okviru Marie Skłodowska-Curie akcija, koji će biti otvoren do 12. siječnja 2016. godine. U okviru Mreža za inovativno osposobljavanje formiraju se konzorciji sveučilišta, istraživačkih centara i poduzeća iz zemalja širom svijeta s ciljem osposobljavanja nove generacije istraživača. Natječaje za stipendije/radna mjesta mogu se naći na EURAXESS Jobs portalu. Natječajna dokumentacija dostupna je na www.ec.europa.eu

Spli T

STUDENSKI PODUZETNIČKI INKUBATOR

Novi prostor za razvoj inovacija

U okviru obilježavanja Svjetskog tjedna poduzetništva 18. studenoga na Ekonomskom fakultetu svečano je otvoren Studentski poduzetnički inkubator (SPI).

Koordinatorica projekta Lana Ugrčić kazala je kako će inkubator biti mjesto povezivanja svih dosadašnjih aktivnosti (3P - Program poticanja poduzetništva, Summer jam meeting, poduzetnički kamp, Microsoft Startup Academy i sl.).

Poduzetni studenti dobit će tehnički opremljen prostor za razvoj svojih inovacija, kao i priliku rada u timovima na konkretnim idejama svojih kolega. Kroz različite edukacije i radionice SPI će im pružiti uvid u proces realiziranja te pomoći u područjima marketinga, financija i upravljanja. Prijave za ulazak u Inkubator primaju se od 1. prosinca.

EUROPSKO TAEKWONDO PRVENSTVO

Zlato i bronca za Sveučilište u Splitu

Sportaši Sveučilišta u Splitu s dva odličja vratili su se s Europskog sveučilišnog prvenstva u taekwondou, koje se od 10. do 13. studenog održalo u Opatiji i Rijeci. U kategoriji do 80 kilograma zlato je osvojio Dinko Šegedin, a broncu u kategoriji do 57 kilograma Dora Marić. Od ostalih hrvatskih predstavnika, brončana u kategoriji do 46 kilograma bila je Andrea Pacadi sa Sveučilišta u Zagrebu. Prvenstvo je okupilo više od 150 sudionika sa 48 sveučilišta iz 16 europskih zemalja, a najuspješnije je bilo Sveučilište Minho iz Portugala.

SVEUČILIŠTE U SPLITU FILOZOFSKI FAKULTET

raspisuje **NATJEČAJ** (m/ž) za izbor:

- jednog nastavnika u znanstveno-nastavno zvanje i na radno mjesto docent na Odsjeku za rani i predškolski odgoj i obrazovanje;
- dva nastavnika u znanstveno-nastavno zvanje i na radno mjesto docent, na Odsjeku za povijest umjetnosti;
- jednog nastavnika u znanstveno-nastavno zvanje i na radno mjesto docent, na Odsjeku za povijest;
- dva nastavnika u znanstveno-nastavno zvanje i na radno mjesto docent, na Odsjeku za povijest;
- jednog nastavnika u znanstveno-nastavno zvanje i na radno mjesto docent, na Odsjeku za povijest;
- dva nastavnika u znanstveno-nastavno zvanje i na radno mjesto docent, na Odsjeku za sociologiju;
- jednog nastavnika u znanstveno-nastavno zvanje i na radno mjesto docent, na Odsjeku za talijanski jezik i književnost;
- jednog nastavnika u znanstveno-nastavno zvanje i na radno mjesto docent, na Odsjeku za hrvatski jezik i književnost;
- jednog suradnika u suradničko zvanje i na radno mjesto asistent, na Odsjeku za pedagogiju.

Pristupnici trebaju ispunjavati uvjete Zakona o radu, Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, Odluke Rektorskog zbora o uvjetima za izbor u znanstveno-nastavna zvanja, Pristupnici trebaju priložiti: životopis, presliku dokaza o državljanstvu, diplome o stručnoj spremi, prikaz nastavne i stručne djelatnosti, popis radova, radove relevantne za izbor, strani državljanin dokaz o poznavanju hrvatskog jezika (C2) Svu dokumentaciju, osim radova, predati u dva primjerka, a životopis, prikaz nastavne i stručne djelatnosti i popis radova, u tiskanom obliku i na CD-u. Rok za podnošenje prijave je 30 dana od objave Natječaja. Prijave poslati poštom na adresu: Sveučilište u Splitu, Filozofski fakultet, Sinjska 2, 21 000 Split.

Zakašnjele i nepotpune prijave neće se razmatrati.

ZAHVALA AMIRA HAMZIĆA U IME NOVOIMENOVANIH PROFESORA EMERITUSA ZAGREBAČKOG SVEUČILIŠTA

Iako smo krenuli davno, svoja putovanja još nismo priveli kraju

Čast mi je, zadovoljstvo, ali i veliki privilegij da u ime svih najsrdačnije zahvalim na izboru počasnog zvanja profesor emeritus i poveljama koje su nam danas uručene. Svjesni slavne bogate prošlosti, kao i vodeće uloge koje danas u akademskom, istraživačkom ili općenito stvaralačkom smislu ima Sveučilište u Zagrebu, poželje primamo s osjećajima po-

štovanja, počasti i ponosa. Primamo ih kao potvrdu da smo svatko na svoj način iskreno i predano pridonijeli razvoju i napretku našeg Sveučilišta.

Kad smo pred puno godina došli na Sveučilište, došli smo puni entuzijazma i nada da ćemo tu razviti ili potvrditi neke od svojih talenata u koje smo često samo mi vjerovali. I krenuli smo na dugo putova-

nje. Itinerari su nam bili različiti, ali svi smo na početku pili iz bunara koji nismo iskopali i grijale su nas vatre koje nismo zapalili.

Sveučilište nam je omogućilo putovanje puno pustolovina i novih spoznaja. S vremenom smo od učenika postali učitelji, iskopali smo svoje bunare, zapalili svoje vatre. Obogatili smo se novim znanjima

i iskustvima, stekli kritičnost i mudrost, ali i ostali znatiželjni. Ništa više ne možemo i ne smijemo očekivati od naših putovanja.

No, iako smo krenuli davno, svoja putovanja nismo priveli kraju. Pred nama je još izazova i poslova u kojima ćemo i možemo biti korisni. Zbog toga je ovaj izbor za svakog od nas i velika obveza.

Zagreb

Novi profesori emeritusi

Amir Hamzić

redovni profesor u mirovini Prirodoslovno-matematičkog fakulteta

Damir Viličić

redovni profesor u mirovini Prirodoslovno-matematičkog fakulteta

Boris Labar

redovni profesor u mirovini Medicinskoga fakulteta

Jakov Gelo

redovni profesor u mirovini Ekonomskoga fakulteta

Igor Fisković

akademik, redovni profesor u mirovini Filozofskog fakulteta

Igor Čatić

redovni profesor u mirovini Fakulteta strojarstva i brodogradnje

Filip Čulo

redovni profesor u mirovini Medicinskoga fakulteta

Josipa Velić

redovna profesorica u mirovini Rudarsko-geološko-naftnog fakulteta

Tihomir Hunjak

redovni profesor u mirovini Fakulteta organizacije i informatike

Nataša Renko

redovna profesorica u mirovini Ekonomskoga fakulteta

Mihajlo Dika

redovni profesor u mirovini Pravnoga fakulteta

Mato Grgić

redovni profesor u mirovini Ekonomskoga fakulteta

Marta Ljubešić

redovna profesorica u mirovini Edukacijsko-rehabilitacijskoga fakulteta

Luka Neralić

redovni profesor u mirovini Ekonomskoga fakulteta

Kalman Žiha

redovni profesor u mirovini Fakulteta strojarstva i brodogradnje

Jozo Previšić

redovni profesor u mirovini Ekonomskoga fakulteta

Tomislav Cvitaš

redovni profesor u mirovini Prirodoslovno-matematičkog fakulteta

Zagreb

Velimir Neidhardt

akademik, redovni profesor u mirovini Arhitekton-skoga fakulteta

Dubravka Oraić Tolić

redovna profesorica u mirovini Filozofskog fakulteta

Mladen Franz

redovni profesor u mirovini Fakulteta strojarstva i brodogradnje

Slobodan Barbarić

redovni profesor u mirovini Prehrambeno-biotehnološkog fakulteta

Antonije Dulčić

redovni profesor u mirovini Prirodoslovno-matematičkog fakulteta

Split

Vladimir Volenec

redovni profesor u mirovini Prirodoslovno-matematičkog fakulteta

Vilko Žiljak

redovni profesor u mirovini Grafičkoga fakulteta

Goran Tomašević

redoviti profesor u mirovini Pravnog fakulteta

Jelena Perić

redovita profesorica u mirovini Kemijsko-tehnološkog fakulteta

Davor Juretić

redoviti profesor u mirovini Prirodoslovno-matematičkog fakulteta

Zagreb

Novi redovni profesori

Hari Gusek

izabran je u umjetničko-nastavno zvanje redovnog profesora na vrijeme od pet godina u umjetničkom području, polje glazbena umjetnost

Branislava Baranović

izabrana je u naslovno znanstveno-nastavno zvanje redovne profesorice na vrijeme od pet godina u području društvenih znanosti, polje sociologija

Boris Mlačić

izabran je u naslovno znanstveno-nastavno zvanje redovnog profesora na vrijeme od pet godina u području društvenih znanosti, polje psihologija, grana opća psihologija

Marina Pavlak

izabrana je u znanstveno-nastavno zvanje redovne profesorice na vrijeme od pet godina u području biomedicine i zdravstva, polje veterinarska medicina, grana veterinarsko javno zdravstvo i sigurnost hrane

Marcela Hanzer

izabrana je u znanstveno-nastavno zvanje redovne profesorice na vrijeme od pet godina u području prirodnih znanosti, polje matematika, grana algebra i matematička analiza

Vlasta Čosović

izabrana je u znanstveno-nastavno zvanje redovne profesorice – trajno u području prirodnih znanosti, polje geologija, grana geologija i paleontologija

Zoran Herceg

izabran je u znanstveno-nastavno zvanje redovnog profesora – trajno u području biotehničkih znanosti, polje prehrambena tehnologija, grana inženjerstvo

Živka Juričić

izabrana je u znanstveno-nastavno zvanje redovne profesorice na vrijeme od pet godina u području društvenih znanosti, polje sociologija

Split

Nataša Stipanelov Vrandečić

izabrana je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora – prvi izbor u području tehničkih znanosti, kemijsko inženjerstvo u razvoju materijala

Darko Ledić

izabran je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora na vrijeme od pet godina u području biomedicina i zdravstvo, polje kliničke medicinske znanosti, grana kirurgija

Toni Valković

izabran je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora na vrijeme od pet godina u području biomedicina i zdravstvo, polje kliničke medicinske znanosti, grana interna medicina

Zlatko Trobonjača

izabran je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora – trajno u području biomedicina i zdravstvo, polje temeljne medicinske znanosti, grana fiziologija čovjeka i imunologija

Romana Jerković

izabrana je u znanstveno-nastavno zvanje redovite profesorice – trajno u području biomedicina i zdravstvo, polje temeljne medicinske znanosti, grana anatomija

Rijeka

Neven Skitarelić

izabran je u naslovno znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora na vrijeme od pet godina u području biomedicina i zdravstvo, polje kliničke medicinske znanosti, grana otorinolaringologija

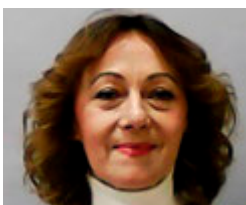
Maja Vehovec

izabrana je u naslovno znanstveno-nastavno zvanje redovite profesorice – trajno u području društvenih znanosti, polje ekonomija, grana mikroekonomija

Daniela Malnar

izabrana je u znanstveno-nastavno zvanje redovite profesorice – trajno u području biomedicina i zdravstvo, polje temeljne medicinske znanosti, grana anatomija

Nihada Mujić Mehčić

izabrana je u znanstveno-nastavno zvanje redovite profesorice – trajno u području društvenih znanosti, polje ekonomija, grana organizacija i menadžment

Ivana Barković Bojanić

izabrana je u znanstveno-nastavno zvanje redovite profesorice – trajno u području društvenih znanosti, polje ekonomija, grana opća ekonomija

Osijek

ZaGreb

SAJAM VISOKOG OBRAZOVANJA U SARAJEVU

Predstavile se institucije čitave regije

U organizaciji tuzlanskoga Centra za kulturu i edukaciju “Logos”, Sajam visokog obrazovanja u Sarajevu po drugi je put okupio brojna sveučilišta i fakultete iz Bosne i Hercegovine i regije. U Olimpijskoj dvorani “Ramiz Salčin” ove je godine sudjelovalo 25 javnih i privatnih visokoškolskih obrazovnih institucija, od kojih tri iz Hrvatske: Veleučilište “Lavoslav Ružička” u Vukovaru, Zagrebačka škola ekonomije i managementa i Sveučilište u Zagrebu. Republika Slovenija bila je partner ovogodišnjega sajma i predstavila se sa svoja tri najveća sveučilišta iz Ljubljane, Maribora i Kopra.

DAN FAKULTETA STROJARSTVA I BRODOGRADNJE

Tribina, izložba i predstavljanje proizvoda

Povodom dana FSB-a, organizirano je višednevno događanje s ciljem predstavljanja Fakulteta, studentskih udruga i povezanosti s hrvatskim gospodarstvom. U sklopu programa održala se javna tribina s gostujućim predavačem Tonijem Milunom, otvorenje izložbe Algoritamski susret, gdje je predstavljena izložba grafika Vlatka Čerića, profesora emeritusa Sveučilišta u Zagrebu, te proizvodi načinjeni u Centru za aditivne tehnologije FSB-a.

MEDICINA UTEMELJENA NA DOKAZIMA

U KBC Dubrava otvorena Cochrane soba

U sklopu nove multimedijalne knjižnice KB-a Dubrava u Zagrebu, 4. studenoga otvorena je Cochrane soba, zasebna multimedijalna prostorija s računalima, koja će zdravstvenom osoblju bolnice poslužiti pri korištenju i pripremi Cochrane sustavnih pregleda.

Otvaranje Cochrane sobe inicirao je ravnatelj bolnice prof. dr. sc. Marko Banić, a otvaranju su među ostalima nazočili ministar zdravlja prim. Siniša Varga i voditeljica edukacije Hrvatskoga Cochranea s Medicinskog fakulteta u Splitu prof. dr. sc. Livia Puljak, koji su se prigodnim riječima obratili okupljenima.

Cochrane soba prvi je prostor unutar neke hrvatske ustanove posvećen Cochrane dokazima, znanstvenim dokazima najviše kvalitete. Inače, Hrvatski Cochrane je organizacija posvećena promicanju korištenja i dostupnosti Cochrane sustavnih pregleda u Hrvatskoj, kao i podupiranju visoko-kvalitetne obuke u vezi s izradom Cochrane sustavnih pregleda, koji predstavljaju zlatni standard medicine utemeljene na dokazima. Nedugo nakon njegova osnivanja 2008. godine na Medicinskome fakultetu u Splitu, znanstvenici okupljeni oko Hrvatskoga Cochranea proveli su nacionalno istraživanje među liječnicima u kliničkim bolnicama i ordinacijama obiteljske medicine, uključivši u to 573 liječnika. Istraživanje je provedeno od rujna 2008. do prosinca 2009., a rezultati su pokazali da među uključenim liječnicima ne postoji potrebna svjesnost i poznavanje dokaza iz Cochrane sustavnih pregleda. Stoga nam je očekivati da će se znanje i korištenje Cochrane dokaza povećati inicijativama poput otvaranja Cochrane sobe u Zagrebu, edukacijskim aktivnostima Hrvatskoga Cochranea usmjerenima na zdravstvene djelatnike i udruge pacijenata, a zasigurno i prevođenjem jednostavnih sažetaka Cochrane sustavnih pregleda na hrvatski jezik. Dosad je, naime, prevedeno 1255 jednostavnih sažetaka Cochrane sustavnih pregleda, a hrvatski prijevodi treći su najčitaniji prijevodi Cochrane sažetaka na svijetu nakon prijevoda na španjolski i francuski jezik. Prijevodi jednostavnih sažetaka omogućuju pacijentima i zdravstvenim djelatnicima kratak pregled zaključaka o djelotvornosti i sigurnosti postupaka u medicini. Kad se i ostale zdravstvene ustanove povedu za primjerom KB-a Dubrava te se na sličan način uključe u promociju Cochrane dokaza, bit će to veliki pomak u zdravstvu i u našem društvu.

DR. SC. TINA POKLEPOVIĆ PERIČIĆ, DR. MED. DENT.
HRVATSKI COCHRANE

SMOTRA ZG PIŠE: MATEO GUDIĆ • SNIMIO: DAMIR HUMSKI

25 tisuća posjetite 20. smotri Zagreb

Više od 25 tisuća posjetitelja pohodilo je u tri dana, od 12. do 14. studenoga, ovogodišnju 20. po redu smotru Sveučilišta u Zagrebu organiziranu u prostorijama Studentskog centra u Savskoj ulici. Izniman interes maturanata i njihovih roditelja naglašava važnost ovog događaja čija je primarna misija pomoći mladima u donošenju dobro promišljene odluke o nastavku obrazovanja. U kontekstu velike nezaposlenosti, posebice među mladim visokoobrazovanim ljudima, izbor daljnjeg obrazovanja postaje sve važniji korak za lakše zapošljavanje po završetku studija.

Najveće sveučilište u regiji

Koji fakultet odabrati bilo je temeljno pitanje, a odgovore su budući brucosi mogli dobiti direktno od svih prisutnih sastavnica Sveučilišta, iz prirodoslovnog, tehničkog, biomedicinskog, biotehničkog, društvenog, humanističkog i umjetničkog područja. Bogatstvu ponude od privatna sveučilišta i visoka učilišta, po prvi put su doprinos, svojim predstavljanjem, dali doktorski i specijalistički poslijediplomski studiji.

Osim predstavljanja dvadeset devet fakulteta, tri umjetničke akademije i jednog sveučilišnog centra što Zagrebačko sveučilište čini najvećim u regiji, naglašena je i sve izraženija međunarodna suradnja i mobilnost kroz brojne programe razmjene studenata i nastavnika kao što su Erasmus, Leonardo da Vinci, CEEPUS, Erasmus Mundus i Tempus.

Među štandovima na kojima se predstavilo 80 izlagača najviše interesa plijenili su oni maštovitije uređeni poput Biološkog odsjeka Prirodoslovno-matematičkog fakulteta, gdje su, između ostalog, pažnju plijenili predstavljeni brojni živi primjerci insekata i manje poznatih malih životinja kao što je palčnjak. Veliko zanimanje ponudio je i Agronomski fakultet s atraktivno uređenim vizualnim pristupom „pčelarskoj“ tematici.

Stomatološki fakultet nudio je i mogućnost obavljanja brzog pregleda, dok je Prehrambeno-biotehnološki fakultet animirao znatiželjнике neobičnom „vješticom“ postavom.

Fakultet elektrotehnike i računarstva je u prvi plan istaknuo vlastitog robota, a na štandu Fakulteta strojarstva i brodogradnje vrlo zapažena je bila „formula“ FSB Racing Teama, prvog hrvatskog tima Formule Student, svojevršne blage inačice Formule 1, namijenjene studentima.

Koji studij odabrati?

Iako se naizgled najveća gužva stvarala pred štandovima „poželjnijih“ prirodno-tehničkih područja koja produciraju zanimanja što su na glasu kao iznimno lukrativna i deficitarna na tržištu rada, buduća studentica Lucija Baljak, kojoj je humanističko područje ipak bliže, sigurna je u svoj odabir:

– „Upisat ću defektologiju na Edukacijsko-rehabilitacijskom fakultetu. Načinim se u tome, a već dugo vremena volontiram pomažući djeci s posebnim potrebama. To mi je želja još od početka srednje škole i ustrajam u tome“ – kaže Lucija, sretna što se ne muči dvojbama oko budućeg zanimanja.

S druge strane, Ivana Vilčića više privlači tehničko područje, a na pitanje kakve su mu aspiracije ponudio je kratak i nedvojbjen odgovor – „planiram upisati vojni inženjering jer me zanima to područje. Nemam dilema jer se, za sada, ne mogu zamisliti u bilo kakvom civilnom poslu“.

Veliki broj posjetitelja, osim u razgledavanju štandova, mogao je sudjelovati i u predstavljanjima sastavnica Sveučilišta u tematski podijeljenim blokovima. Isto tako, bila je otvorena mogućnost sudjelovanja u zanimljivim i korisnim predavanjima poput onih Centra za mlade Nastavnog zavoda za javno zdravstvo „Dr. Andrija Štampar“ – preciznije Službe za školsku i adolescentnu medicinu

te Službe za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti, vezanih uz preventivnu zdravstvenu zaštitu studenata, reproduktivnog zdravlja, savjetima za učenje, zdravoj prehrani, ispitnoj anksioznosti, te mentalnom zdravlju.

Uz predavanja, nudila se rijetka prilika za besplatne preventivne preglede koji su obuhvaćali analizu tjelesne mase, mjerenje krvnog tlaka i glukoze u krvi. Također, predstavljen je i projekt ‘Oživi me’ u suradnji Gradskoga ureda za zdravstvo, Zaklade Hrvatska kuća srca i Udruge studenata medicine i stomatologije Stepp kroz prikaz reanimacije uz interaktivno sudjelovanje publike.

Nagrade najboljima, dobrodošlica budućim studentima

Na samom zatvaranju Smotre rektor Sveučilišta Damir Boras i prorektorica za studente, studije i upravljanje kvalitetom Ivana Čuković-Bagić dodijelili su priznanja najuspješnijim sudionicima u kategorijama: najbolje uređenog izložbenog prostora, za komunikativnost i susretljivost, najboljeg predstavljanja u kino-dvorani, najboljeg primidžbenog materijala, za davanje sveobuhvatne informacije o studijskim programima, poseban doprinos u edukaciji i informiranju posjetitelja, poseban doprinos u organizaciji Smotre, najuspješnije predstavljanje u kategoriji ostalih sudionika, te za izvrsno uređen izložbeni prostor.

U sjeni tragičnih i šokantnih terorističkih napada u Parizu rektor Boras je izrazio svoju sućut i solidarnost s francuskim narodom, naglašavajući i ovim putem neprocijenjivu ulogu obrazovanja u borbi protiv ekstremizama svake vrste. Nastaviti obrazovanje nakon srednje škole zalag je za prosperitetnu budućnost, kako za pojedinca tako i za društvo u cijelini. Svim budućim studentima upućujemo toplu dobrodošlicu u uzbudljivi svijet visokog obrazovanja poručio je budućim brucosima rektor Damir Boras.

lja na jubilarnoj, ačkog sveučilišta

Lucija Baljak: Upisat ću defektologiju na Edukacijsko-rehabilitacijskom fakultetu

Ivan Vilčić: Planiram upisati vojni inženjering jer se za sada ne mogu zamisliti u bilo kakvom civilnom poslu

Dobitnici državnih nagrada za znanost s Osječkog sveučilišta

PROF. DRAGAN PRIMORAC

Godišnja nagrada za znanost u području biomedicinskih znanosti

Prof. dr. sc. Dragan Primorac rođen je 7. lipnja 1965. godine u Banja Luci. Diplomirao je 1991. godine na Sveučilištu u Zagrebu – Medicinskom fakultetu u Splitu. Doktorsku disertaciju obranio je 1997. godine na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu.

Državnu nagradu dobio je za značajno znanstveno dostignuće u znanstvenom području biomedicine i zdravstva za visoke znanstvene domete i

međunarodnu prepoznatljivost, posebno u području forenzičke genetike. Profesor Primorac jedan je od utemeljitelja forenzičke analize DNK-a u Republici Hrvatskoj. Uz stotinjak znanstvenih radova objavljenih u značajnim i vrhunskim svjetskim znanstvenim časopisima s visokim čimbenikom odjeka autor je, koautor ili urednik 31 knjige, udžbenika ili monografija. Održao je 70 predavanja na međunarodnim skupovima i bio gost-urednik u devet brojeva časopisa CMJ, koji su posvećeni ISAB-ovim kongresima (Int. Soc. Applied Biol. Sci) koje je organizirao, a na kojima su sudjelovali mnogobrojni dobitnici Nobelove nagrade. Kumulativan IF svih radova je 264,1 a korigirani kumulativan IF najboljih deset radova je 18,96. Broj citata u WOS bazi je 2763, h-indeks 22. Bio je mentor dva magistrarska rada i deset doktorskih disertacija.

PROF. DRAGAN KOVAČEVIĆ

Godišnja nagrada za popularizaciju i promidžbu znanosti

Prof. dr. sc. Dragan Kovačević rođen je 1968. godine u Osijeku. Diplomirao je 1992. godine na Prehrambeno-biotehnološkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, gdje je 1994. godine stekao akademski stupanj magistra, a 1997. godine doktora znanosti. Područje znanstvenog rada je razvitak mjernih metoda i uređaja za određivanje termofizikalnih svojstava hrane, matematičko modeliranje nestacionarnih procesa u prehrambenoj tehnologiji te razvitak tehnologija tradicionalnih mesnih proizvoda. Redoviti je profesor Prehrambeno-tehnološkog fakulteta Sveučilišta u Osijeku, a nagrađen

je za promidžbu i popularizaciju znanosti iz područja biotehničkih znanosti, znanstveno polje prehrambena tehnologija, grana inženjerstvo. Intenzivnim je nastupima u javnim medijima (ukupno 48 nastupa 2013./2014.) u različitim novinarskim vrstama (intervjui, vijesti, izvješća, autorski članci i reportaže) i objavom sveučilišnog udžbenika „Tehnologija kulena i drugih fermentiranih kobasica“ osigurao dostupnost rezultata znanstvenih istraživanja široj stručnoj javnosti i proizvođačima te tako pridonio ugledu matične institucije, struke prehrambene tehnologije i popularizaciji znanosti.

DR. SC. MIRNA VELKI

Godišnja nagrada za znanstvene novake u području prirodnih znanosti

Dr. sc. Mirna Velki rođena je 13. siječnja 1987. godine u Osijeku. Na Odjelu za biologiju Sveučilišta u Osijeku završila je Prediplomski sveučilišni studij biologije (2008.) i Diplomski znanstveni studij biologije (2010.). Akademski stupanj doktorice znanosti iz znanstvenog područja prirodnih znanosti, znanstvenog polja biologije stekla je 2014. na PMF-u u Zagrebu. Glavno područje njezinog znanstvenog interesa je ekotoksikologija i primjena biomarkera za utvrđivanje učinaka zagađivala na terestričke i akvatičke ekosustave. Znanstvena je novakinja Odjela za biologiju

Sveučilišta u Osijeku, a nagrađena je u području prirodnih znanosti, polju biologije, grani ekotoksikologije. Iznimno je produktivna mlada znanstvenica koja je u kratkom roku objavila 15 CC radova, a na devet od njih je prvi autor. Nekoliko radova je publicirano u časopisima iz prvog kvartila i s velikim međunarodnim odjekom (63 citata i h-indeks 5). Rezultati dobiveni njezinim istraživanjima od iznimne su važnosti za procjenu učinaka pesticida i pridonijet će kvantifikaciji utjecaja zagađivala na gujavice i druge organizme u tlu i optimizaciji sustava testiranja toksičnosti.

PROF. DRAGO ŠUBARIĆ

Godišnja nagrada za znanost u području biotehničkih znanosti

Prof. dr. sc. Drago Šubarić rođen je 13. listopada 1963. godine u Kladarima, u Bosni i Hercegovini. Diplomirao je 1988. godine na Prehrambeno-tehnološkom fakultetu Osijek. Magistrirao je 1994. na Prehrambeno-biotehnološkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu,

gdje je 1999. godine obranio doktorsku disertaciju. Uže područje znanstvenog rada obuhvaća istraživanje fizičkih i termofizičkih svojstava hrane pri niskim temperaturama, mehanizama sprječavanja enzimskog i neenzimskog posmeđivanja, primjene nusproizvoda prehrambene industrije u proizvodnji funkcionalne hrane te modificiranje i ispitivanje svojstava i

funkcije škroba u proizvodnji hrane. Redoviti je profesor Prehrambeno-tehnološkog fakulteta Sveučilišta u Osijeku, nagrađen je za značajno znanstveno dostignuće u području biotehničkih znanosti, znanstveno polje prehrambena tehnologija, grana inženjerstvo. Ima zapaženu znanstvenu i stručnu aktivnost u realizaciji znanstvenih projekata, objavi

znanstvenih radova u međunarodno priznatim časopisima, sudjelovanju u pisanju knjiga, organiziranju znanstvenih i stručnih skupova te sudjelovanju u radu različitih odbora i povjerenstava na razini sveučilišta, kao i na državnoj razini. Objavio je više

od 150 znanstvenih i stručnih radova, a s više od 130 radova sudjelovao na međunarodnim i nacionalnim znanstvenim i stručnim skupovima. U razdoblju za koje se dodjeljuje nagrada objavio je ukupno 19 znanstvenih radova indeksiranih u časopisima (osam radova u a1, 11 u a2 kategoriji te sedam radova u zbornicima skupova i neindeksiranim časopisima) i sudjelovao s 19 radova na sedam međunarodnih skupova te na šest nacionalnih skupova s

14 radova. U istom razdoblju koautor je tri poglavlja u knjigama, tri međunarodna pozvana predavanja te sedam pozvanih predavanja na nacionalnim skupovima. Ističu se tri znanstvena rada objavljena u uglednim svjetskim časopisima u kojima je prof. dr. sc. Drago Šubarić prvi autor (jedan rad s IF 2,024) i koautor (dva rada s IF 2,024 i 3,208).

PROF. MILENA MANDIĆ

Nagrada za životno djelo u području biotehničkih znanosti

Prof. dr. sc. Milena Mandić rođena je 1949. godine u Gornjim Kusionjama, Slatina. Osnovnu školu i gimnaziju završila je u Osijeku. Diplomirala je na Farmaceutsko-biokemijskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, gdje je stekla akademski stupanj magistra i doktora znanosti. Doktorsku disertaciju pod nazivom „Odnos tiamina i ugljikohidrata u hrani i aktivnost transketolaze u eritrocitima“ obranila je 1983. godine. Članica je Akademije tehničkih znanosti Hrvatske. Redovita je profesorica Prehrambeno-tehnološkoga fakulteta Sveučilišta u Osijeku (u mirovini), a nagrađena je za cjelokupan znanstveno-istraživački rad u znanstvenom području biotehničkih znanosti, znanstvenom polju nutricionizam, grani znanosti o prehrani. Iznimni rezultati u znanstveno-istraživačkom radu prof. dr. sc. Milene Mandić očituju se u voditeljstvu većeg broja znanstvenih projekata, velikom broju znanstvenih publikacija u kojima se bavi kvalitetom hrane i prehrane, dajući poseban doprinos

povezanosti prehrane istočne Hrvatske s nezaraznim bolestima i karakterizaciji hrvatskog meda. Dugogodišnji pedagoški rad jasno iskazan je, između ostaloga, u nastavnoj djelatnosti, publikacijama i mentorstvima. Dala je prilog stvaranju temelja za formiranje politike prehrane i stvaranju Strategije razvitka znanosti Republike Hrvatske. Tijekom radnog vijeka kontinuirano je razvijala osobni znanstveni, pedagoški i stručni rad, što je imalo pozitivan odjek i na sredinu u kojoj djeluje.

U spomen Živku Stržiću (1927. - 2015.)

Dragi čovjek iz Matičina antikvarijata

(Preneseno iz br. 567. 'Vijenca')
Piše: **JOSIP BRLEKović**

Početkom studenoga preminuo je u Zagrebu Živko Stržić, počasni član Družbe braće hrvatskoga zmaja, dugogodišnji redovni član i bivši zaposlenik Matice hrvatske, „strastveni i potpuno nesebični antikvar“ (Marko Grčić). Premda je najvišim priznanjima bivše i sadašnje države odlikovan za unaprjeđivanje položaja knjige i očuvanje hrvatske kulturne baštine, često je isticao kako mu je najveća nagrada u životu bila „najljepši posao na svijetu“, i to što je antikvarijatu kojemu je bio voditeljem za dvadesetogodišnjega prisilna utruća Matičina rada očuvao Matičino ime (Knjižara – antikvarijat Matice hrvatske).

Rođen je u Blatu na Cetini, gdje je završio osnovnu školu. Klasičnu gimnaziju pohađao je u Splitu i Travniku, a studij klasične filologije svršio je na zagrebačkome Filozofskom fakultetu. Nakon stjecanja diplome odlazi u Vrgorac, gdje radi kao profesor u osnovnoj školi (1957.-1961.), a početkom 1962. u Zagrebu ga tadašnji direktor Nakladnoga zavoda Matice hrvatske Josip Tomić zapošljava kao katalogizatora privatne knjižnice svoga pretka – bankara, masona, pjesnika i nekadašnjega Matičina odbornika Veljka Tomića (1875.-1962.). Tu je knjižnicu Matica otkupila kako bi pokrenula rad antikvarijata koji je otvoren na Badnjak 1962. i u kojemu je Stržić do umirovljenja 1992. radio trideset godina (od 1966. kao voditelj).

Važna otkrića književne baštine

Za njegova službovanja, Antikvarijat Matice hrvatske u Ilici postaje jednim od središnjih zagrebačkih okupljališta intelektualaca i bibliofila, ne samo zbog sjajne ponude knjiga, nego i zbog mogućnosti otvorena i nesputana razgovora o nepoćudnim političkim i povijesnim temama u doba *hrvatske šutnje* i izrazite političke represije provedene nakon donošenja *Deklaracije* i sjednice u Karadordevu.

Zahvaljujući Matičinu antikvarijatu, Stržićevim osobnim preporukama i antikvarskim vezama (redovito je posjećivao europske i američke antikvarske sajmove, sklapaajući i njegujući poslovna poznanstva), deseci tisuća rarietnih naslova stare hrvatske knjižne baštine i inozemne literature o hrvatskim krajevima i ljudima završili su – mnogi među njima i prvi put – u Hrvatskoj, kako u spremištima i trezorima najvećih javnih knjižnica (NSK, HAZU, HDA), tako i na policama iznimno vrijednih privatnih biblioteka Marka Grčića, Josipa Bratulića, Gerharda Leđića, Rudija Labaša, Ive Šaš-

Za Stržićeva službovanja, Antikvarijat Matice hrvatske u Ilici postaje jedan od središnjih zagrebačkih okupljališta intelektualaca, ne samo zbog sjajne ponude knjiga, nego i zbog mogućnosti otvorena i nesputana razgovora o nepoćudnim političkim i povijesnim temama u doba 'hrvatske šutnje'

Živko Stržić ispred antikvarijata koji je vodio 30 godina

kora, Aleksandra Šira, Vladimira Vratovića te drugih učenih ljudi i kolekcionara.

Starčević kao uzor

Među Stržićevim antikvarskim otkrićima izdvaja se drugo izdanje Držićevih *Pjesni* (Venecija 1607), koje je Stržić pronašao 1967. neposredno prije održavanja velikoga znanstvenoga skupa o Držiću u Dubrovniku prigodom proslave 400. obljetnice njegova rođenja. Riječ je o jedinome cjelovitu primjerku toga Držićeva djela do otkrića njegova prvog izdanja iz 1551. (pronašao ga je 2007. Ennio Stipčević u Milanu). Potkraj 1970-ih iz Matičina antikvarijata razaslano je diljem Hrvatske i svijeta 130 kompleta Stullijeva *Rječosložja*, trodijelnoga hrvatsko-latinsko-talijanskog rječnika (prvi dio rječnika tiskan je u Budimu 1801., a ostala dva u Dubrovniku: drugi dio objavljen je 1806. kao posljednja knjiga tiskana u Dubrovačkoj Republici, a treći dio otisnut je 1810. uz potporu stranoga vladara – maršala Marmona). Sačuvane primjerke Stullijeva rječnika izvukao je Stržić iz podruma samostana Male braće u Dubrovniku. Zahvaljujući Stržićevim londonskim poslovnim vezama u fondu NSK, završio je uni-katni rukopisni atlas istočne obale Jadrana s planovima istarskih i dalmatinskih luka

koje su izradili talijanski kartografi 1806. na temelju napoleonske hidrografske izmjere koju je vodio C. F. Beautemps-Beaupré. Osim u Hrvatskoj, Stržić je tisuće knjige razaslao i po inozemstvu, osobito u SAD-u, gdje je blisko surađivao s dvojicom velikih naručitelja hrvatskih knjiga, s antikvarom Johnom Richterom (pseudonim pisca i diplomata Antuna Nizetea) i sa sveučilišnim profesorom Georgeom C. Jerkovichem, koji je za biblioteku Sveučilišta Kansas nabavljao kroatističku i slavističku literaturu.

Stržić je od propasti spasio i niz vrijednih privatnih knjižnica i arhiva, primjerice knjižnicu Jaroslava Šidaka, prepisku Ante Tresića Pavičića, književno-povijesne rukopise Tome Matića, rane rukopise Ivana Zajca, vojne dokumente generala Svetozara Borojevića, fotografsku građu o kraljevskoj obitelji Habsburg. Njemu osobno najvažnije otkriće bio je arhiv Stola sedmorice sa spisima sudskih procesa pravašima i Stjepanu Radiću, koji je nastao tijekom posljednja dva desetljeća 19. stoljeća. Ti su mu spisi postali temeljem za publicistički rad na proučavanju Radićeve biografije i raskola u Starčevićevoj Stranci prava (*Tako je Radić počeo...*, 1992, *Jelačić i raskol stranke prava*, 1999). U rukopisu je priredio i bogato dokumentiranu kronologiju sudskih procesa

među pravaškim frakcijama 1895./96., koju je prije nekoliko godina za tisak prihvatila Akademija, ali je još nije objavila. Zanimanje za pravaštvo pobudio mu je Starčevićev lik, postavši mu životnim, moralnim te djelomice i političkim uzorom. Stržića su odgoj, školovanje, starčevičanstvo i klasična lektira formirali kao dosljedna čovjeka, bez izrazitih pukotina između riječi i djela. Poput Starčevića, podredio je privatni život profesiji; skroman a materijalno neovisan, nije trčao za funkcijama ni društvenim pozicijama, niti su ga drugi kandidirali na njih budući da je bio – kako je volio reći – „jogunast“, zbog čega je kadikad ulazio u prepirke s poslodavcima, odnosno vodećim ljudima Nakladnoga zavoda Matice hrvatske za koje je znao i javno izjaviti da bi prodali poduzeće za „pola plaće ili jednu crnu kavu“. Bio je blizak i običnome čovjeku i pripadnicima intelektualne elite, koju je ipak znao povremeno bocnuti u novinama polemički intoniranim *pismima čitatelja*, osobito nakon odlaska u mirovinu (dio tih pisama objavio je u knjizi *Moja pisma javnosti*, 1999). Izvrsno je poznao psihologiju čitatelja i kupaca; starijim zaposlenicima Matice ostao je u sjećanju njegov pokušaj nagovora da NZMH potkraj 1960-ih među izdanjima što ih je izdavao za široke mase objavi i djela Janka Matka. Tadašnji je urednik Matičinih izdanja Vlatko Pavletić uz odobravanje Uprave prezirno odbacio taj prijedlog, smatrajući kako je Matko odveć nazadan i nekvalitetan pisac za Matičina izdanja. Kada su potom Matkova djela doživjela nezapamćen komercijalni uspjeh kod Znanja, Stržić je zamoljen neka pokuša pisca „privestiti“ Matici... O radu Matičina antikvarijata i vlastitoj ulozi u njegovu razvoju objavio je 1996. Stržić u izdanju NZMH knjigu *Moje doba antikvarijata*.

Godine 2013. Stržiću je za dugogodišnji rad na očuvanju hrvatske baštine te pronalazak nekoliko tisuća rijetkih i vrijednih antikvarnih knjiga i inkunabula uručena Nagrada za životno djelo grada Omiša, njemu osobito drago priznanje jer potječe iz njegova zavičaja o kojemu je Stržić desetljećima gotovo opsesivno skupljao povijesnu, etnografsku i književnu građu, objavljenu u samostalnim knjigama *Blaćani* (zbirka pripovjedaka i crtica, 1972) i *Blato na Cetini – Gospina dolina* (kulturno-povijesna monografija, 2004.) te u zbirci *Pjesme o hajduku Andriji Šimiću i druge pjesme* Stipe Bartulovića Guje (1998.), koju je Stržić priredio za tisak u spomen na blaćanskoga narodnog pjesnika i klesara.

Premda je većinu života proživio u Zagrebu, Stržić je prema vlastitoj želji pokopan u rodnome mjestu.

**SVEUČILIŠTE U SPLITU
PRIRODOSLOVNO-MATEMATIČKI FAKULTET
Raspisuje NATJEČAJ (m/ž)
za izbor u znanstveno-nastavno zvanje i na radno mjesto:**

1. Jednog redovitog profesora (znanstvenika povratnika), za znanstveno područje prirodnih znanosti, polje kemija Uvjeti: doktorat iz kemije, istraživač R4 razine s više od 10 god. istraživačkog iskustva; poželjno radno iskustvo nastave na diplomskim i poslijediplomskim studijima kemije i prirodnih znanosti; poželjno područje istraživanja iz nanomaterijala, održivih materijala ili bionanotehnologije;
2. Jednog redovitog profesora – trajno zvanje, za znanstveno područje tehničkih znanosti, polje računarstvo Uvjeti: doktorat iz računarstva; istraživač R4 razine s više od 10 god istraživačkog iskustva; poželjno nastavno iskustvo iz arhitekture računalna te interakcije čovjeka i računalna na diplomskim i poslijediplomskim studijima; poželjno područje istraživanja iz umjetne inteligencije i interakcije čovjeka i računalna.
3. redovitog profesora – trajno zvanje, za znanstveno područje tehničkih znanosti, polje računarstvo Uvjeti: doktorat iz računarstva; istraživač R4 razine s više od 10 god istraživačkog; poželjno nastavno iskustvo iz područja programiranja te tehnologija sustava e-učenja na diplomskim i poslijediplomskim studijima; poželjno područje istraživanja iz umjetne inteligencije i e-učenja.

za izbor u naslovno suradničko zvanje:

1. Jednog asistenta za znanstveno područje prirodnih znanosti, polje kemija (bez zasnivanja radnog odnosa)
 2. Jednog asistenta za znanstveno područje prirodnih znanosti, polje biologija (bez zasnivanja radnog odnosa)
 3. Tri asistenta za znanstveno područje prirodnih znanosti, polje matematika (bez zasnivanja radnog odnosa)
- Pristupnici moraju ispunjavati i opće uvjete propisane Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, a pristupnici pod točkom A i uvjete iz Odluke Rektorskog zbora o nužnim uvjetima za ocjenu nastavne i stručne djelatnosti (NN 106/06) te o svemu dužni dostaviti odgovarajuće dokaze.
- Pristupnici pod točkom A uz prijavu prilažu: životopis (uz bibliografiju te podatke o znanstvenoj, nastavnoj i stručnoj djelatnosti i na CD-u) dokaz o državljanstvu, strani državljan i dokaz o poznavanju hrvatskog jezika (napredna razina), dokaz o odgovarajućoj stručnoj spremi, rješenje o priznavanju inozemne obrazovne kvalifikacije, dokaz o poželjnim iskustvima.
- Pristupnici pod točkom B uz prijavu prilažu: životopis, dokaz o stečenoj odgovarajućoj stručnoj spremi, prijepis ocjena s prosjekom, dokaz o državljanstvu, a strani državljan i dokaz o poznavanju hrvatskog jezika (napredna razina). Prijave dostaviti u roku od 30 dana od objave Natječaja na adresu: Sveučilište u Splitu, Prirodoslovno-matematički fakultet, Teslina 12, 21 000 Split. Nepravovremene i nepotpune prijave neće se razmatrati.

**SVEUČILIŠTE U SPLITU
SVEUČILIŠNI ODJEL ZA STRUČNE STUDIJE,
raspisuje NATJEČAJ (m/ž) za izbore u zvanja**

1. jednog nastavnika u nastavno zvanje profesor visoke škole u trajnom zvanju, u znanstvenom području društvenih znanosti, za polje ekonomija, za granu financije,
 2. jednog nastavnika u naslovno nastavno zvanje predavač, u znanstvenom području prirodnih znanosti, za polje matematika
- Pristupnici trebaju ispunjavati uvjete propisane Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju i Odlukom o nužnim uvjetima Rektorskog zbora za ocjenu nastavne i stručne djelatnosti u postupku izbora u nastavna zvanja
- Prijavi treba priložiti: životopis, preslik diplome o odgovarajućoj stručnoj spremi odnosno akademskom stupnju, prikaz stručne i nastavne djelatnosti, popis radova i radove relevantne za izbor (u elektronskom obliku). Svu dokumentaciju predati u dva primjerka. Nepravovremene i nepotpune prijave neće se razmatrati.
- Prijave s priložima podnose se Sveučilišnom odjelu za stručne studije Sveučilišta u Splitu, Split, Kopilica 5/II kat, u roku od 30 dana od dana objave Natječaja.

**SVEUČILIŠTE U SPLITU
FAKULTET ELEKTROTEHNIKE, STROJARSTVA I
BRODOGRADNJE
raspisuje NATJEČAJ (m/ž) za izbor**

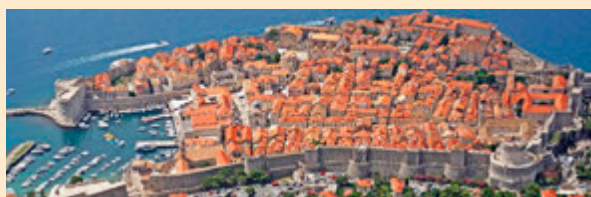
- za izbor jednog višeg stručnog suradnika za rad na projektu “Napredno sučelje za jednostavniju interakciju čovjeka i računala”, na određeno vrijeme

Pristupnici moraju ispunjavati uvjete propisane Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju. Natječaj traje 30 dana od dana objave u Narodnim novinama. Sve informacije u Službi za upravno-pravne poslove Fakulteta na 021 305-756.

Prijave s dokazima o ispunjavanju uvjeta Natječaja dostaviti na adresu: Fakultet elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje u Splitu, Rudera Boškovića 32., 21000 Split. Nepravovremene i prijave bez dokaza o ispunjavanju uvjeta neće se razmatrati.

O rezultatima natječaja pristupnici će biti obaviješteni u zakonskom roku.

DUubrovnik

ČETVRTA KROATOLOŠKA KONFERENCIJA

Dubrovnik u hrvatskoj povijesti

Četvrta kroatološka konferencija posvećena Dubrovniku i njegovoj kulturno-povijesnoj baštini održala se od 16. do 18. studenoga u ljetnikovcu Bunić-Kaboga, u organizaciji Hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu. Suorganizatori Konferencije su Grad Dubrovnik, Zavod za povijesne znanosti HAZU u Dubrovniku, Sveučilište u Dubrovniku i Zaklada BERCAB. Na Konferenciji su se okupili znanstvenici i proučavatelji koji su obradili teme iz dubrovačke povijesti i dubrovački identitet kao jednu od područnih sastavnica hrvatskoga kulturnoga prostora.

PRVIZCI U TEHNIČKIM ZNANOSTIMA

Znanost o podacima i istraživanje kooperativnih sustava

Na prijedlog Nacionalnog vijeća za znanost, visoko obrazovanje i tehnološki razvoj, ministar Mornar proglasio je 6. studenoga Znanstveni centar izvrsnosti za znanost o podacima i kooperativne sustave, kao prvi znanstveni centar izvrsnosti u području tehničkih znanosti u Hrvatskoj. Centar se sastoji od dviju istraživačkih jedinica: Istraživanje u znanosti o podacima i Istraživanje naprednih kooperativnih sustava - ACROSS. Svrha rada znanstvenih centara izvrsnosti je unaprijediti hrvatsku znanost i ojačati njezino uključivanje u Europski istraživački prostor. ACROSS je okupio 32 vodećih eksperta sa 7 suradnih hrvatskih institucija, a sa Sveučilišta u Dubrovniku na projektu će surađivati Ivana Palunko s Odjela za elektrotehniku i računarstvo.

EUROPSKA PRIJESTOLNICA KULTURE

Uključivanje Sveučilišta u proces kandidature

Prezentacija o načinu povezivanja i uključivanja obrazovnog sektora u projekt kandidature Dubrovnik za Europsku prijestolnicu kulture održala se 24. studenoga na Sveučilištu u Dubrovniku. Louise Ejgord Hansen i Hans-Peter Degn sa Sveučilišta u Aarhusu pokazali su primjer dobre prakse suradnje grada i sveučilišta u procesu evaluacije projekta koji su nazvali rethinkIMPACT2017. Gradovi kandidati obvezni su izraditi i dostaviti evaluaciju Europskoj komisiji nakon godine u kojoj nose titulu. Dio evaluacije za dubrovačku kandidacijsku knjigu radit će nastavnici Odjela za ekonomiju i poslovnu ekonomiju Sveučilišta u Dubrovniku.

11. DUBROVAČKI MEDIJSKI DANI

Umjetna inteligencija, roboti i mediji

Međunarodna znanstvena konferencija 11. dubrovački medijski dani (DMD) s temom „Umjetna inteligencija, roboti i mediji“ održala se 30. i 31. listopada u Kampusu Sveučilišta u Dubrovniku. Na konferenciji Odjela za komunikologiju Sveučilišta u Dubrovniku izlagalo je tridesetak stručnjaka i znanstvenika. Posebnu pozornost izazvala su predavanja Marka Deuzea sa Sveučilišta u Amsterdamu koji je govorio o povezanosti tehnologije i novinarstva, Noama Lemelshtricha Latara sa Sammy Ofer School of Communications iz Izraela o upotrebi umjetne inteligencije i računalnih programa u izvještavanju medija, te Jamesa Koteckog iz SAD-a koji je prezentirao softver koji u potpunosti zamjenjuje novinare, a koriste ga najveće i najpoznatije medijske kuće u SAD-u poput Associated Press i New York Times.

Obrazovanje bi trebalo postati prioritet politike

PIŠE: IVAN PERKOV

U trećem po redu tekstu koji tematizira istraživačku studiju „Sociološki portret hrvatskih studenata“ urednice dr. Vlaste Ilišin, prezentiramo rezultate istraživanja koje se odnosilo na zadovoljstvo hrvatskih studenata implementacijom bolonjske reforme i stavu studenata prema procesima komercijalizacije obrazovanja i otporima toj komercijalizaciji iz 2009. g. Autorica poglavlja studije „Studenti u reformiranom sustavu visokog obrazovanja“ je znanstvena suradnica na Institutu za društvena istraživanja u Zagrebu dr. sc. Anja Gvozdanović. S ovim istraživanjem tematski je povezano i istraživanje „Rezultati ankete o zadovoljstvu studenata studijskim programima i spremnosti na tržište rada“ koje je provela Agencija za znanost i visoko obrazovanje ove godine, a koje je predstavljeno i Hrvatskom rektorskom zboru. Rezultate tog istraživanja detaljno ćemo prikazati u sljedećem Univerzitetu.

Implementacija bolonjske reforme u Hrvatskoj i danas izaziva mnoge polemike te se u javnosti često promiče mišljenje da sustav ima puno nedostataka. Čak je i Nacionalno vijeće za visoko obrazovanje u izvještaju iz 2010. godine navelo da je „bolonjski proces u mnogim sredinama proveden preko volje, samo formalno, bez istinske želje za pravom promjenom koja je primjerenim ishodom učenja trebala osigurati mobilnost, ali i mogućnost zapošljavanja nakon preddiplomskog studija.“ Većina je tih kritika dolazila iz redova profesora i stručnjaka, no istraživanje dr. sc. Anje Gvozdanović koje je obuhvatilo samo studente, pokazuje da su oni ipak pretežito zadovoljni s hrvatskim sustavom visokog obrazovanja.

Bolonja – reforma reforme?

Anketirani studenti su iskazali pretežno zadovoljstvo s većinom aspekata studiranja s tim da su odrednice poput timskog rada s kolegama, dostupnosti literature, izbora predmeta, sati nastave i veličine grupa prihvaćene među više od 70% studenata. Zadovoljstvo primjenom sustava ECTS bodova (European Credit Transfer System) u Hrvat-

Anja Gvozdanović

Ni jedna reforma, koliko god bila dobro zamišljena, ne može biti kvalitetno provedena ako se doživljava nametnutom – ona bi u određenoj mjeri trebala odražavati potrebu i želju svih ključnih aktera za promjenom u skladu s određenom vizijom razvoja cijelog društva

skoj izrazilo je 58% ispitanika što može predstavljati ohrabrujući rezultat s obzirom na probleme na koje su upozoravali studenti i stručnjaci (nefleksibilnost, mehaničnost i izgradnja na krivim kriterijima). Najmanje studenata zadovoljno je međusveučilišnom mobilnošću što je ujedno i jedini aspekt studiranja kojeg više od polovice studenata ne smatra zadovoljavajućim. Postoji značajna razlika u zadovoljstvu prevelikim seminar-skim grupama u tehničkim i humanističkim znanostima, pri čemu su humanisti zadovoljniji.

Ipak, sve se češće čuju glasovi koji pozivaju na sustavnu reviziju bolonjskog procesa, a neki fakulteti najavljuju ukidanje preddiplomskih i diplomskih programa i vraćanje na integrirane.

«Teško je reći hoće li doći do sustavne revizije bolonjskog procesa – za svaku reformu a onda i eventualnu reviziju potrebna su značajna financijska sredstva i ulaganja u potrebna znanja, detaljne analize i organizaciju. U tom smislu, pitanje je hoće li potrebna sredstva za zahtjevan

i kompleksan proces revizije biti osigurana. Činjenica jest da su dosad prepoznati mnogi problemi i nedostaci u provedbi bolonjske reforme. Poznato je da diploma prvostupnika nije prepoznata na tržištu rada i umjesto da se školovanje na fakultetu skraćuje, ono se produžuje – primjerice, prema našem istraživanju obrazovanje na diplomskoj razini namjerava nastaviti visoki postotak studenata, njih 80%. Osim toga, stječe se dojam da su se stari studijski programi pokušali smjestiti u preddiplomski i diplomski ciklus čime sama reforma nije dostigla svoj cilj, a u tom kontekstu podjela na preddiplomske i diplomske faktički nije zaživjela. Stoga, nije neobično da se neki fakulteti vraćaju integriranim studijima», ističe dr. sc. Anja Gvozdanović.

Dodaje da niti jedna reforma, koliko god bila dobro zamišljena, ne može biti kvalitetno provedena ako se doživljava nametnutom – ona bi u određenoj mjeri trebala odražavati potrebu i želju svih ključnih aktera za promjenom u skladu s određenom vizijom razvoja cijelog društva. Osim toga, za bilo kakav značajniji razvoj visokog obrazovanja i znanosti nužno je osigurati sustavna, kontinuirana i značajna financijska ulaganja što dosad nije bio slučaj. «Štoviše, po tom pitanju smo na začelju europske ljestvice. Iako se načelno slažemo da je obrazovanje ključ za društveni razvoj općenito, onda bi trebalo biti prioritet na političkoj agendi, a ni to, izgleda, nije slučaj».

Studentske blokade

Istraživanje se bavilo i najvećim studentskima događanjima u samostalnoj Hrvatskoj, studentskim blokadama fakulteta iz proljeća 2009. godine. Više od polovice svih studenata koji su sudjelovali u ovom istraživanju provedenom 2010. podržavalo je blokadu kao način borbe protiv školarina za sve. Studenti humanističkih i društvenih znanosti puno su skloniji mišljenju da svi koji zadovolje uvjete

za upis imaju pravo studirati na teret države, dok je mnogo više studenata tehničkih znanosti protiv toga. Studenti koji nisu plaćali školarinu zbog dobrog uspjeha na studiju također su se više protivili blokadi kao metodi borbe te su je smatrali troškom.

Dr. sc. Anja Gvozdanović smatra da je najvažniji rezultat blokada bio nametanje studenata kao političkih aktera kroz svoje političke zahtjeve.

«Blokadom fakultetske nastave studenti su skrenuli pozornost politike i javnosti na sve izraženiju tendenciju komercijalizacije obrazovnog sustava ali i na potrebu za definiranjem uloge i vrijednosti obrazovanja u društvu i za društvo općenito. S obzirom na proklamirane ciljeve, uspjeh blokade imao je ograničen doseg, međutim smatram da su studenti uspjeli u nakani da obrazovanje, kao resurs koji bi trebao biti dostupan svima bez obzira na socijalni status, stave na dnevni red tadašnje politike».

Motivi za studiranje

Poseban se dio istraživanja bavio motivima za studiranje, a rezultati pokazuju da je za više od dvije trećine studenata obrazovanje važno za opće osposobljavanje i usvajanje novih znanja, za tri petine predstavlja materijalnu i osobnu emancipaciju (emancipacijski faktor više ističu žene i mladi iz ruralnih područja), a za nešto više od polovice poboljšanje materijalnog standarda.

«Visoko obrazovanje mladi doživljavaju prije svega kao prostor koji omogućuje usvajanje novih znanja i razvoj vlastitih sposobnosti, ali i kao put ka osamostaljenju. Naravno, dobar dio studenata, otprilike njih polovica, obrazovanju pripisuje važnu ulogu u ostvarenju boljeg materijalnog standarda. Obrazovanje se među studentima sve više percipira kao važan faktor ne samo za društvenu promociju već i za uspješnije nalaženje posla odnosno osiguranje egzistencije. Međutim, istraživanje iz 2013.g. pokazuje da mladi, dakle uključujući i studente, u prosjeku u većoj mjeri smatraju da se društveni uspjeh postiže zahvaljujući osobnim ili obiteljskim po-znanstvima i vezama nego li stjecanjem znanja i diplome. Štoviše, mladi sve manje smatraju da fakultetska diploma, ali i poštenje i marljivost osiguravaju društveni uspjeh. To puno govori o dominaciji za društveni razvoj nepovoljnih društvenih vrijednosti koje dodatno opterećuju složenu vezu između obrazovanja i zapošljavanja», zaključuje Anja Gvozdanović.

Dekan Aleksandar Jakir

Svečanosti o 10. obljetnici Filozofskog fakulteta

Filozofski je fakultet u Splitu 30. listopada proslavio svoju 10. obljetnicu. Uz splitskoga rektora **Šimuna Andelinovića** i prorektoricu **Rosandu Mulić**, obljetnicu su svojim sudjelovanjem uveličali gosti: Zagrebački rektor **Damir Boras** s prorektoricom **Ivanom Čuković-Bagić** i prorektorom **Antom Čovićem**, prorektorica Sveučilišta u Puli **Nevenka Tatković**, dekan Filozofskog fakulteta u Zagrebu **Vlatko Previšić**, dekanica Filozofskog fakulteta u Osijeku **Loretana Farkaš** te dekanica Filozofskog fakulteta u Rijeci **Ines Srdoč-Konestra**.

Humanistička duša Splita

Rektor **Boras** je naglasio važnost društveno-humanističkih znanosti u današnjem svijetu te filozofskih fakulteta kao mjesta na kojima se uči kritički razmišljati te istraživati optimalne oblike funkcioniranja društva. Filozofski fakultet, simbolička kolijevka civilizacije, ima neprocjenjivu ulogu poveznice svih naših studijskih programa i sastavnica Sveučilišta, kazao je rektor **Andelinović**, ističući brojne znanstvene međunarodne projekte FF-a koji će pridonijeti interdisciplinarnom povezivanju znanstvenika našega sveučilišta, većem

Monografija Filozofskog fakulteta

zajedništvu na nacionalnom planu, te afirmaciji u Europi i svijetu. Rektor **Andelinović** je najavio bitno bolje uvjete za studente i zaposlenike privremenim useljavanjem u Zgradu triju fakulteta te izrazio nadu da će se uz pomoć Grada, Županije i

resornog Ministarstva započeti radovi i na novoj zgradi.

Dekan Filozofskog fakulteta **Aleksandar Jakir** u svom se izvješću osvrnuo na povijest ove institucije, kao sljednika Visoke pedagoške škole, koja ove godine obilježava 70 godina od početka nastave, podsjetivši kako su

tu ustanovu, koja je nakon rata obrazovala prijeko potrebne učitelje, osnovali velikani poput **Vladimira Nazora** i **Ivana Supeka**.

Na Filozofskom fakultetu, koji ima 155 zaposlenika, svoje obrazovanje trenutačno stječe 1256 studenata. U izvješću se, među osta-

lim, moglo čuti i o značajnoj znanstvenoj aktivnosti ove sastavnice, velikom broju znanstvenih radova, znanstvenih i stručnih projekata te bogatoj izdavačkoj djelatnosti. „Filozofski je fakultet humanistička duša drevnog Marulićeva grada i kao takav i unutar Sveučilišta u Splitu ima nezamjenjivu ulogu“ – kazao je dekan **Jakir**.

Nagrade najzaslužnijima

Osobitu ulogu na proslavi dobilo je predstavljanje opsežne i temeljite Monografije „10 godina Filozofskog fakulteta“ urednice **Gordane Galić Kakkonen** i Kataloga svih izdanja izdanja Filozofskog fakulteta urednice **Snježane Dimzov**, kao i dvobroja Zbornika radova 2013./2014.

Proslava Dana fakulteta bila je prava prilika da se na prigodnoj svečanosti oda priznanje onima koji su najzaslužniji što je Split pred deset godina napokon dobio ovaj ovu nezamjenjivu društveno-humanističku znanstveno-nastavnu instituciju. Priznanja su dobili prof. **Joško Božanić**, prof. emeritus **Josip Milat**, prof. emeritus **Ivan Mimica**, prof. **Šime Pilić**, prof. **Berislav Žarnić**, prof. **Slobodan Uzelac**, te rektor emeritus **Ivan Pavić**.

F.B.I.A.Ž.

Svjetski dan filozofije 2015 i deset godina splitskog Odsjeka za filozofiju

Kao što je Sveučilište nezamislivo bez Filozofskog fakulteta, tako je – zbog značaja kritičkog mišljenja i vrijednosti naobrazbe po sebi – Filozofski fakultet nezamisliv bez studija filozofije

Sretnu koincidenciju desete obljetnice splitskog Odsjeka za filozofiju i Svjetskoga dana filozofije, 19. studenoga na Peristilu su primjereno obilježili filozofski Odsjek i Splitski filozofski krug javnom tribinom *Filozofij@*. Svjetski dan filozofije odlukom UNESCO-a obilježava se od 2002. i radi otvaranja prostora suvremenom mišljenju i misliocima i radi očuvanja bogatstva filozofskih tradicija.

Na slavljeničkoj tribini Odsjeka za filozofiju prvi se pročelnik prof. **Pavo Barišić** podsjetio svoga predavanja *Filozofija – kraljica znanosti*, kojim je 14. 10. 2005. Odsjek za filozofiju započeo radom. Pohvalio je brojne aktivnosti, inicijative, projekte i savjetovanja studenata filozofije, posebno istaknuvši studentski časopis *Humanist* te prve prosvjedne skupove protiv ograničenja autonomije sveučilišta. Kao bitnu odliku studija filozofije naveo je slobodu i kritičnost mišljenja, prepoznavanje

Pavo Barišić

znakova vremena i dizanje glasa protiv društvenih nepravdi.

Nove mogućnosti filozofiranja

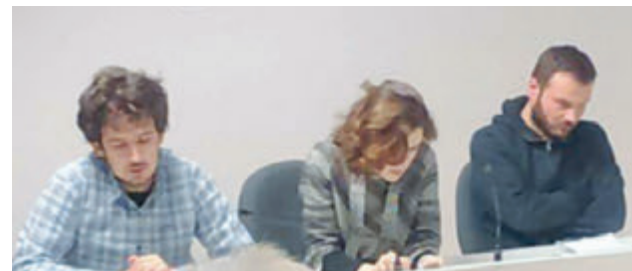
Zadovoljstvo dosadašnjim radom Odsjeka za filozofiju, postignućima njegovih djelatnika te bivših i

sadašnjih studenata iskazao je aktualni pročelnik Odsjeka prof. **Mislav Kukoč** ističući već tradicionalni simpozij *Mediteranski korijeni filozofije*, djelovanje Splitskoga filozofskog kruga te dva regionalna studentska simpozija.

Čestitajući desetu obljetnicu Odsjeka, prof. **Berislav Žarnić**, dugogodišnji nastavnik filozofije i logike na Visokoj učiteljskoj školi, istakao je specifičan status filozofije u sustavu znanosti upozorivši na potrebu njezine prisutnosti ne samo na Filozofskome, već i na ostalim fakultetima Sveučilišta.

Prigodna je proslava zaključena raspravom o *online* filozofskim izvorima, novim mogućnostima filozofiranja potaknutima digitalnim medijima te filozofiji na društvenim mrežama i forumima, u kojoj su prednjačili negdašnji studenti Odsjeka za filozofiju a današnji asistenti splitskog Filozofskog fakulteta dr. sc. **Ljudevit Hanžek**, **Emil Kušan** i **Gabriela Bašić**.

PAVO BARIŠIĆ, GABRIELA BAŠIĆ

Ljudevit Hanžek, Gabriela Bašić i Emil Kušan

Čemu filozofija – u povodu 10 godina studija filozofije u Splitu

Pitanje o smislu filozofije okosnica je filozofskog promišljanja i funkcionira kao uporište legitimiranja filozofije kao znanosti s jedne, i kao eksplikacija uvjeta intimne težnje *k filozofiji* s druge strane. Odrediti čemu filozofija, znači govoriti o njenom mjestu i izvoru. Nakon što smo stanovito vrijeme vjerovali Fichteovoj slavnoj rečenici da *svatko bira onakvu filozofiju kakav je čovjek*, došli smo do pitanja uvjeta formiranja filozofijskog stava. U svom odgovoru Fichteu, objavljenom u članku pod naslovom *O sadašnjem stanju filozofije*, tako Bloch piše: *Kakvu filozofiju imamo, to ne ovisi samo o tome kakav je tko čovjek. Ovisi znatnije o tome u kakvim vremenima živi a prije svega: na koji mu način pripada. Je li u svojim mislima povezan sa svijetom koji tone i prolaznim svoga vremena ili s onim koje nadolazi – mada i teškim porodom*.

Dakle, filozof ne stoji izvan povijesti čije principe naknadno teorijski eksplicira nego postaje djelatlan povijesni subjekt koji stoji između dijagnoze aktualnog i potencijala razvoja novog svijeta. On je rezultat historijskih mogućnosti i društvenih odnosa i kao takav odgovara na probleme i mogućnosti svoga vremena. Filozof je marker i kritičar društva. A kao takav se često nalazi pod udarom pragmatizma i

diskreditacije s obzirom na kategorije profitabilnosti, efikasnosti i isplativosti. Istodobno, filozofija je denuncirana kao monumentalno, neproaktivno brbljanje dok se Filozofski fakulteti, ti konglomerati humanističkih i društvenih znanosti, nalaze pod udarom interesa tržišta nesklonog da kupuje ideje. O tretmanu dovoljno govori pokušaj uvođenja kriterija izdavaštva po uzoru na istraživački centar u Nizozemskoj koji se bavi – hranom i okolišem. Pozicija humanističkih i društvenih znanosti, koje bi trebale biti korektiv, mjesto istraživanja i mjesto kritičke refleksije cjeline društvene stvarnosti, izrazito je nepovoljna. U govorima povodom proslave 10. godišnjice Filozofskog fakulteta i 10. obljetnice Odsjeka za filozofiju napose, to je više puta problematizirano. Ali čak i u ovoj situaciji permanentnog (čak i sistemskog) *obezvrjeđivanja* i sustavnih udara na znanosti neprilagodljive principu profitabilnosti, filozofija ima ključno mjesto kritičkog promatrača jer je, poput Sartreovog intelektualca, upravo proizvodom rastrgnutog društva o čijoj rastrgnutosti svjedoči. Zbog toga se, *nijedno društvo ne može požaliti na svoje intelektualce, a da ne optuži samo sebe, jer u njemu nema nikakvih drugih intelektualaca osim onih koje je samo stvorilo*.

Anita Lunić

ZaGreb

KONCERT ANSAMBLA 'LADO'

'Hod kroz god'

Glazbeno-scenski program 'Hod kroz god', održan u Koncertnoj dvorani Vatroslava Lisinskog, zamišljeno je kao putovanje kroz godinu dana hrvatskih običaja i blagdana. Plesnim koreografijama i napjevima koje

njeguje u svom repertoaru Ansambl "Lado" prošetao je posjetitelje kroz četiri godišnja doba, a u programu je zastupljen i dio hrvatske zaštićene nematerijalne baštine s UNESCO-ova popisa kao što su Kastavski zvončari, Za križen, Slavonske kraljice i dvoglasje tijesnih intervala Istre i Hrvatskoga primorja.

FILOZOFSKI FAKULTET DRUŽBE ISUSOVE

Proslavili četvrt stoljeća

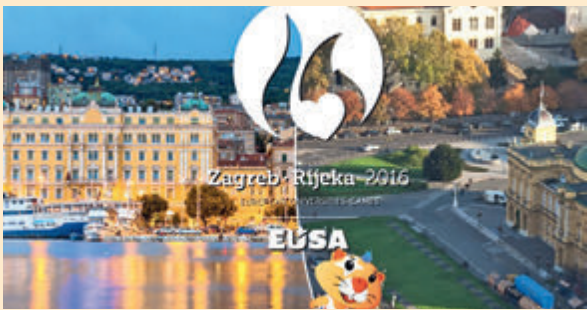
Filozofski fakultet Družbe Isusove (FFDI) u Zagrebu proslavio je 6. studenoga Dan fakulteta i 25. obljetnicu ustanovljenja, prisjećajući se dana kada je Kongregacija za katolički odgoj pri Svetoj Stolici podigla isusovački Filozofski studij na razinu Filozofskoga fakulteta (FFDI). Na proslavi je dekan Ivan Šestak istaknuo kako fakultet od početaka njeguje aristotelovskotomističku tradiciju i dijalog održavanjem znanstvenih simpozija te intenzivno radi na kulturnom i intelektualnom oblikovanju svojih studenata.

SURADNJA S NJEMACKIM SVEUČILIŠTIMA

Lakši upisi za dvojne državljane

Rektor Sveučilišta u Zagrebu Damir Boras ugostio je veleposlanika Savezne Republike Njemačke Njegovu emineciju Thomasa E. Schultzea. Razgovarali su o obnovi suradnje s Tehničkim sveučilištem u Münchenu u brojnim područjima, a rektor Boras ponudio je svoju pomoć u rješavanju određenih administrativnih problema za srednjoškolce s dvojnim državljanstvom prilikom upisa na sastavnice Sveučilišta u Zagrebu.

EUROPSKE SVEUČILIŠNE IGRE

HRT treba studente

Tijekom sastanka održanog u rektoratu u vezi praćenja Europskih sveučilišnih igara, predstavnici HRT-a i Sveučilišta razgovarali su o mogućnostima fakulteta i studenata za uključivanjem u taj projekt za koji je potreban angažman većeg broja studenata u svojstvu novinara, snimatelja, montažera režisera. HRT bi osigurao koordinatore, mentore, tehnologiju i prostor u programu. Studenti bi s radom trebali početi od siječnja i bili bi angažirani u različitim opsezima do srpnja 2016.

GMO usjevi oruđe moći i prisile?

PIREDIO: MATE TERZE

Genetički modificirani usjevi kao bioetički problem naslov je nedavno objavljene knjige Ivice Kelama u izdanju Biblioteke Bioetika. Središnja tema knjige su genetički modificirani (GMO) usjevi i njihov utjecaj na život i mijenjanje društva, ljudi i okoliša. GMO usjevi se analiziraju kao bioetički problem, budući imaju izniman utjecaj na društvo, okoliš i čovjeka. GMO potiče monokulturnu proizvodnju, povećanje socijalnih nejednakosti, naplatu patentnih prava, smanjenje bioraznolikosti, prijenos gena na divlje srodničke i krčenje suma. Sjetva takvih usjeva može utjecati na zdravlje ljudi povećanjem ostataka herbicida i pojave mogućih alergijskih reakcija.

Kao tehnološko rješenje, genetički modificirani usjevi nisu ispunili velika obećanja svojih tvoraca. Glad u svijetu nije smanjena, štoviše, pojedini autori dio odgovornosti za glad u svijetu prebacuju upravo na GMO usjeve. Prinosi nisu povećani već su, prema analizama neovisnih autora, manji u odnosu na konvencionalne usjeve. Nije došlo ni do smanjenja potrošnje pesticida (nešto malo u početku), štoviše, zbog pojave superkorova i štetnika otpornih na djelovanje insekticida potrošnja pesticida stalno se povećava. Proizlazi da jedino međunarodne korporacije imaju koristi od GMO-a. Knjiga propituje različite okolnosti koje su utjecale na razvoj GMO usjeva, kao što je nastanak pojma supstancijalne jednakosti koji je proglasio hranu od namirnica GMO podrijetla istovjetnom konvencionalnoj hrani.

Uloga SAD-a

Snažnim lobiranjem korporacije povećavaju svoju moć na tržištu, a na štetu poljoprivrednika i potrošača. Posebno je istražena uloga vlade SAD-a u nametanju GMO usjeva širom svijeta o čemu autor iscrpno piše na temelju Wikileaks diplomatskih depeša, pri čemu su u promociji interesa privatnih korporacija, pojedini diplomatski predstavnici izgubili svaki obzir. To pokazuje recentni primjer američkog veleposlanika u Francuskoj koji predlaže „mjere odmazde“ za zemlje koje ne prihvaćaju genetički modificirane usjeve.

Posebnu važnost autor pridaje odnosu patentnih prava za životne oblike, pri čemu zauzima stajalište kako je davanje patentne zaštite na životne oblike etički nedopustivo, budući da „život“ nije ničiji izum pa ne smije biti patentiran. Etička nedopustivost patentne zaštite GMO sjemena dodatno je produbljena recentnom presudom Bowman vs. Monsanto, budući da se patentna zaštita širi i na budu-

Autor pokušava obrazložiti da GMO ne rješava problem gladi već je sredstvo kontrole društva i prirode u cjelini, još jedan alat u dubljem prodoru kapitala u poljoprivredu, pri čemu kao kolateralne žrtve stradavaju ljudi i okoliš

Ivice Kelam

će generacije usjeva. Zaštita potrošača moguća je jedino obveznim označavanjem namirnica koje su genetički modificirane čime se omogućava pravo na izbor.

Poljoprivreda i agrobiznis

Koje su okolnosti i čimbenici doveli do globalne ekspanzije GMO usjeva? Međunarodne organizacije od WTO-a, Svjetske banke i Međunarodnog monetarnog fonda, preko sporazuma poput NAFTA i TRIPS-a, do USAID-a i povjerenstva Codex Alimentarius stvorili su uvjete za brzu transformaciju poljoprivrede u agrobiznis kojim dominiraju međunarodne korporacije.

Analizom djelovanja biotehnoloških korporacija dokazuje se središnja teza knjige - da su genetički modificirani usjevi oruđe moći i prisile. Moć i prisila očituje se na više načina, počevši od korporativnog preuzimanja lanca proizvodnje hrane, pri čemu poljoprivrednici postaju korporativne slugue.

Moć korporacija nije ograničena samo na poljoprivrednike, i autor tvrdi da korporacije utječu i na rezultate znanstvenih istraživanja. Etički nedopustivi su napadi na znanstvenike čija istraži-

vanja dovode u sumnju neškodljivost GMO usjeva prema ljudima. Neka od njih su bijeg modificiranih gena u okoliš koji je utvrdio Chapela otkrivši genetičku kontaminaciju autohtonog meksičkog kukuruza, te štetno djelovanje glifosata na zdravlje kako je utvrdio Seralini i njegov tim u kontroverznom istraživanju objavljenom u uglednom znanstvenom časopisu.

Ambivalentan odnos prema GMO usjevima vidljiv je u slučaju GMO soje u zemljama Europske unije, koje unatoč snažnom protivljenju javnosti, uvoze velike količine iz Argentine i Brazila za prehranu stoke, te na taj način dovode svoje građane u situaciju da nesvjesno konzumiraju značajne količine GMO-a.

GMO u Hrvatskoj

Ključno načelo kojim se treba voditi kada su u pitanju GMO usjevi je načelo opreza. Nevladine udruge odigrale su veliku ulogu u negativnom stavu prema GMO usjevima koji se javio u europskim zemljama pri čemu su hrvatski građani izrazili najveći strah i otpor.

U Hrvatskoj je početak otpora GMO-u vezan uz Creski apel koji je nastao na filozofskom znanstvenom skupu, iz čega je vidljivo kako je Hrvatsko filozofsko društvo bilo prvo koje je artikulovalo neprihvatljivost sjetve GMO-a u Hrvatskoj. Djelovanje Hrvatskog filozofskog društva i Hrvatskog bioetičkog društva ogleda se u izradi dvaju ključnih dokumenata u kojima se poziva nositelje vlasti da ne dozvole sjetvu GMO usjeva.

U opisu procesa izrade zakonskog okvira podsjeća se na prvi prijedlog zakona o GMO-u iz 2001. godine, kojim je bila predviđena potpuna zabrana sjetve, transporta i distribucije GMO usjeva. Ovaj prijedlog

zakona nikada nije izglasan, zbog pritiska iz SAD-a i moguće tužbe WTO-u. Ovo područje je prvi put je zakonski regulirano izglasavanjem Zakona o hrani i Zakona o zaštiti prirode 2003. godine. Hrvatska je dobila Zakon o GMO-u 2005. ali već 2003. godine počeo je proces proglašavanja GMO – slobodnih područja u Hrvatskoj, te su do 2010. sve županije i grad Zagreb proglašeni GMO-slobodnim.

Kontrola društva

Uvidom u izvještaje globalne poljoprivredne informacijske mreže (GAIN Report) i Wikileaks diplomatske depeše poslone iz veleposlanstva u Zagrebu dokazan je neupitni utjecaj vlade SAD-a u implementaciji GMO usjeva u Hrvatskoj.

Autor pokazuje kako se genetički modificirani usjevi ne nalaze na tržištu radi općeg dobra ili borbe protiv gladi u svijetu, već da bi ostvarili profit vlasnicima patentnih prava. Vidljivo je kako GMO usjevi nisu rješenje problema gladi u svijetu, već samo još jedno sredstvo kontrole društva i prirode u cjelini. Oni su još jedan alat u dubljem prodoru kapitala u poljoprivredu, pri čemu kao kolateralne žrtve stradavaju ljudi i okoliš. GMO usjevi promiču tehnološki pogled na svijet, pri čemu se okolišu uskraćuje intrinzična vrijednost, te se doživljava kao resurs koju treba eksploatirati, u skladu s novovjekovnim borbenim poklicem o „ovladavanju prirodom u korist čovjeka“.

Rješenje i alternativa genetički modificiranim usjevima, prema mišljenju autora, leži u ekološkoj proizvodnji, koja uz političku i ekonomsku potporu uistinu može riješiti gordijski čvor konvencionalne industrijske i GMO poljoprivrede.

Simpozij
'Bioetika u
budućnosti.
Tehnizacija
čovjeka ili
humanizacija
znanosti?'
upozorio je
na potrebu
humanizacije
i reanimacije
interpersonalne
komunikacije
koja se odvija
licem u lice

Piše:
ANA JELIČIĆ

Međunarodno društvo za kliničku bioetiku (ISCB), kojim od ove godine predsjedava prof. dr. sc. Luka Tomašević s Katoličkog bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Splitu, organiziralo je simpozij o temi „Bioetika u budućnosti. Tehnizacija čovjeka ili humanizacija znanosti?“. Dvodnevna konferencija odvijala se u Bolu na Braču.

Simpozij su pozdravili brojni uzvanici, rektor Sveučilišta u Splitu, prof. dr. sc. Šimun Andelinović, predstavnici organizacijskog odbora Luka Tomašević i Suzana Vuletić, te predstavnici Splitsko-dalmatinske županije i domaćini.

Međunarodnoj konferenciji, čiji je glavni pokrovitelj HAZU, potporu su dali Hrvatsko bioetičko društvo, Katedra za društvene i humanističke znanosti Medicinskog fakulteta u Rijeci. Znanstveni centar za integrativnu bioetiku, Katolički bogoslovni fakultet u Đakovu, Medicinski fakultet, Katolički bogoslovni fakultet i Filozofski fakultet Sveučilišta u Splitu, Sveučilišni odjel za forenzične znanosti i Veleučilište „Marko Marulić“ iz Knina.

Na simpoziju su sudjelovali znanstvenici, sveučilišni profesori, istraživači, akademici i liječnici iz Kanade, Brazila, Malezije, Japana i Rusije i Hrvatske.

Što čovjeka čini žrtvom tehnologije, odnosno koja tehnološka dostignuća pridonose čovjeku pomažući mu i olakšavajući mu život, a koja mu štete, zapitao se predsjednik ruske Akademije znanosti i dugogodišnji član ISCB-a Boris Yudin, u svom izlaganju „Humanistička analiza znanstveno-tehničkih projekata: ciljevi i metode“. Na istu problematiku osvrnula se i Elena Grebenshchikova u svom radu „Problem ambivalenosti u razumijevanju ljudskog poboljšavanja“ u kojem je izdvojila potrebu osobnog čovjekova rasta koji bi pratio razvoj tehnologije dok se Julija Erhard u istom tom kontekstu u svom izlaganju „Novi alat u neuropoboljšavanju – neuroetička pitanja“ referirala na znanstvena nastojanja u pogledu poboljšanja čovjekovih kognitivnih sposobnosti i eventualnih posljedica na individualnoj i društvenoj razini.

Robotika je tema koja je za-

Rast čovjeka mora pratiti razvoj tehnologije

uzela drugo mjesto po interesu sudionika. Naime, diljem svijeta se intenzivno radi na poboljšavanju sposobnosti robota i jačanju njihove uloge u čovjekovoj svakodnevici gdje nerijetko, posebno u bogatijim i tehnološki naprednijim društvima, mijenjaju ljude na njihovim brojnim funkcijama. O tome su na simpoziju govorili Yutaka Kato („Etičke, pravne i društvene implikacije komunikacijskih robota koji se koriste u različitim oblicima skrbi“), Tsuyoshi Awaya („Singularnost i bioetika“) i Morishita Naoki („Digitalna medikalizacija i njeni problemi“).

Posljedice biotehnologije

Među sudionicima simpozija nije zaostajao interes za problematiku biotehnologije, biosigurnosti i bioekonomije. U tom kontekstu zanimanje prisutnih privukli su Farida Nezhmetdinova izlaganjem na temu „Dvostruka primjena znanosti: bio-sigurnost i bioetika: problemi i traženje rješenja“ te Ivan Katavić s Instituta za oceanografiju i ribarstvo u Splitu koji je prezentirao svoje istraživanje „Održivi razvoj i sigurnost hrane iz bioetičke perspektive“ o potencijalnim posljedicama biotehnologije na zdravlje i okoliš.

O transformacijama u međuljudskim odnosima uslijed spretnijeg i češćeg korištenja suvremene tehnologije predavanje je imala Olga Popova pod naslovom „Tehnologije usmjerene tijelu: transformacija intimnosti“, a o transformacijama u zdravstvenoj njezi i modelima komunikacije u zdravstvu („Mogući utjecaj društvenih mreža na komuni-

kacijske kompetencije budućih zdravstvenih djelatnika“) govorili su T. Not, S. Karačić te Marica i Slaven Batnožić. Svi autori su upozorili na potrebu humanizacije i reanimacije interpersonalne komunikacije koja se odvija licem u lice.

Klinička bioetika

Predavanja Anisah Che Ngah („Tehnologija potpomognute oplodnje: Malezijsko iskustvo“), „Pravna institucionalizacija etike – klinička i istraživačka etika“ Y. Yasujua, „Filozofski smisao istraživanja totipotencije na iSP stanicama“, O. Masajyukija, „Etičko razmatranje govora o riziku“ Motomu Shimoda te predavanje Guryleva Marine „Etičko-pravni problemi skrbi za bolesnike s rijetkim bolestima“ činili su jedan blok izlaganja iz područja kliničke bioetike iz perspektive biomedicinske i zakonske opravdanosti pojedinih medicinskih postupaka. U tom setu izdvojili su se i hrvatski bioetičari.

Gordana Pelčić, glavna tajnica ISCB-a, osvrnula se na kvalitetu života kroničnih bolesnika s posebnim naglaskom na pacijente s glaukomom.

Ona se u suradnji sa Suzanom Vuletić s Katoličkog bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Osijeku osvrnula i na problematiku cijepljenja u izlaganju naslovljenom „Bioetička pitanja cijepljenja djece“. Vuletić i Tomašević, osim toga su plenarnim predavanjem 'Bioetika u budućnosti' uveli sve sudionike u problematiku ovogodišnjeg simpozija ISCB-a.

Istu temu u kontekstu globalizacije obradili su Tomaše-

vić i Leo Pessini u „Budućnost bioetike i bioetika u budućnosti u vremenu globalizacije, zabrinutosti, očekivanja i nada“. Kao ključne faktore humanizacije znanosti izdvojili su urgentnost senzibiliziranja javnosti za bioetičke probleme i razvijanja brige za najranjivije skupine društva.

Umjetnost kao terapija

O bioetici, sophrologiji, psihosocijalnoj onkologiji i terapijama komparativne podrške govorio je profesor Prstačić koji već dugi niz godina pokušava olakšati patnje onkološkim bolesnicima uz pomoć umjetnosti koja čini dio terapijskih programa i poboljšava kvalitetu života i kod terminalnih bolesnika.

O eventualnom poboljšanju čovjeka u psiho-fizičkom smislu nemoguće je govoriti bez osvrta na ulogu vjere. Akademik Mislav Ježić u plenarnom izlaganju naslovljenom „Opće dobro, kategorički imperativ i bioetika u antičkoj Indiji i na modernom Zapadu“ usporedio je vjerska i kulturna obilježja u ovim dvjema vremenski i prostorno udaljenim kulturama istražujući njihov etički stav prema životu.

Profesor Domagoj Runje prezentirao je rad na temu „Bioetičke teme u biblijskoj prapovijesti“. Otkrio je prisutnima da se tekstovi iz Starog zavjeta ako su promatrani i iz bioetičke perspektive pokazuju kao čuvari dostojanstva čovjeka.

Život su iz filozofsko-teološke perspektive u istoime-nom radu prezentirali A. Jeličić, L. Tomašević i S. Karačić s naglaskom na različitim interpretacijama poimanja mnogobrojnih oblika života i na poimanju autentičnosti ljudskog života.

J. Garmaz i A. Gašpar ispitale su u svom istraživanju ulogu religijske edukacije na humanizaciju čovjeka, preciznije, njezinu ulogu u sazrijevanju čovjeka u kognitivnom, moralnom i emocionalnom smislu. Ulogu *kulture života* u humanizaciji znanosti i zbilje predstavila je Jelena Hrgović, približivši tu kršćansku sintagmu sudionicima s Istoka.

Poželjan sugovornik: akademik Boris Yudin, Moskva

ZaGreb

MEĐUNARODNA KONFERENCIJA U ZAGREBU

Rješenja mladih za probleme današnjice

U Zagrebu se održala sedmodnevna konferencija Sloboda i odgovornost:

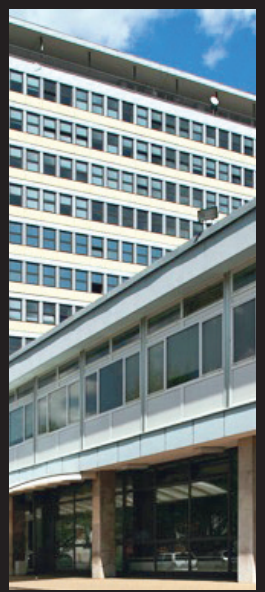
Rješenja mladih za probleme današnjice.

Međunarodni je to projekt koji organizira Svjetski savez mladih Hrvatska u partnerstvu s organizacijom The World Youth Alliance (WYA) za Europu, a cilj mu je omogućiti susret mladih s donositeljima odluka, te potaknuti raspravu o pitanjima koja mladi smatraju važnima u svrhu predlaganja smjernica za njihovo rješavanje. Više na: www.facebook.com/WorldYouthAlliance.

DAN FAKULTETA ELEKTROTEHNIKE I RAČUNARSTVA

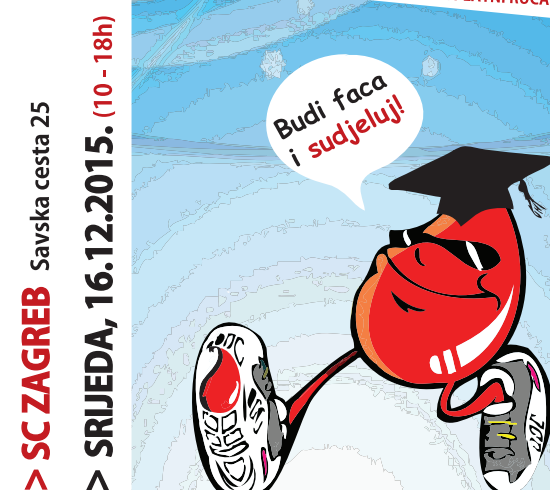
Priznanja najuspješnijima

Svečanost povodom Dana Fakulteta elektrotehnike i računarstva održala se 20. studenog. Nakon uvodnoga obraćanja dekana Fakulteta elektrotehnike i računarstva Sveučilišta u Zagrebu Mislava Grgića, te pozdravnih riječi rektora Damira Borasa i visokih uzvanika, svečanost se nastavila dodjelom priznanja i nagrada najuspješnijim studentima, djelatnicima Fakulteta te srednjim školama.

VELIKO STUDENTSKO DARIVANJE KRVI

U RESTORANU STUDENTSKOG CENTRA DAJE SE BESPLATNI RUČAK

Organizator: Udruga studenata grada Splita

PROSLAVA DANA EKONOMSKOG FAKULTETA

Svečano obilježen 95. rođendan

Svečanost povodom Dana Ekonomskoga fakulteta i njegove 95. obljetnice održala se 1. prosinca. Nakon pozdravne riječi dekana Lajoša Žagera i uvodnih obraćanja uglednih uzvanika, uručile su se posebne nagrade i priznanja. Povodom važne obljetnice organiziran je i niz događanja koja traju do 17. prosinca. Detaljnije o rasporedu na www.efzg.unizg.hr/default.aspx?id=23902

Moć slobode protiv

PRIREĐIO:
Duško Čizmić Marović

Uz redakcijska kraćenja prenosimo Okrugli stol Trećeg programa Hrvatskog radija o Hanni Arendt, održan 24. studenog u povodu objavljivanja hrvatskog prijevoda njezina ključnog djela "Izvori totalitarizma" a u izdanju nakladničke kuće Disput te 40. godišnjice njene smrti, 4. prosinca 1975. Sugovornici urednice Katarine Luketić bili su politolozi prof.dr.sc. Dragutin Lalović i doc. dr.sc. Luka Ribarević.

KATARINA LUKETIĆ:
Ovaj okrugli stol posvećen je vjerojatno najuglednijoj političkoj teoretičarki 20. stoljeća Hannah Arendt, čija su djela potaknula zaokret u promišljanju političkog djelovanja i čije su analize totalitarizma zapravo fundamentalne za političku teoriju uopće. Predlažem da razgovor započnemo pitanjem o značenju ove knjige u političkoj teoriji XX. stoljeća.

LUKA RIBAREVIĆ:
Njeno je značenje za našu stručnu javnost nesporno, a za studente Fakulteta političkih znanosti u Zagrebu Hannah Arendt je već desetljećima obvezna literatura. U Hrvatskoj je odavno prevedeno zavidan dio njenog opusa - *Vita activa*, *Eseji o politici*, *Eichmann u Jeruzalemu*, *O zlu*, *Što je politika?* da bismo danas, tek na 40. godišnjicu smrti velike političke teoretičarke, napokon dočekali i integralni prijevod *Izvora totalitarizma*. Knjiga je napisana neposredno nakon završetka Drugog svjetskog rata kao jedna od najranijih analiza totalitarizma uopće. Prethodi joj gotovo podjednako važna analiza Franza Neumanna iz 1942./1944. pod naslovom *Behemot* koja je također odnedavno dostupna u hrvatskom prijevodu. Neumann je još za vrijeme rata utvrdio da je nacionalsocijalizam zapravo napad na državu, vladavina bezakonja koja počiva na nasilnom držanju u pokornosti potlačenih pri čemu se taj tip dominacije širi po imperijalnom modelu. Hannah Arendt preuzima Neumannovu tezu da je totalitarizam bezoblična vladavina, ali, za razliku od Neumanna koji smatra da ta bezobličnost proizlazi iz permanentne borbe četiriju velikih grupacija - partije, vojske, administracije i kapitalista - ističe da razlog te bezobličnosti nije nepostojanje jasno definiranog sjedišta suverenosti, nego posljedica posvemašnje prevlasti ideološkog momenta, pokreta nad strukturom. Arendt preuzima i Neumannovu tezu da se totalitarizam ne može nazvati državom, no i ovdje ide korak dalje pokazujući da totalitarizam nije etatizam gigantskih razmjera ne samo zato što razara pravnu državu nego zato što se radi o jednom radikalnom novom tipu - ne može se čak ni reći ni političke, nego - *protupolitičke* organizacije na koju ne možete primijeniti kategorije političke analize iz tradicije zapadnog političkog mišljenja. Taj posve novi tip vladavine stoga se, strogo uzetvi,

uopće ne može nazvati *vladavinom*, bilo u smislu predmodernih političkih formacija ili države. Arendt smatra da se u punoj otvorenosti spram novosti tog fenomena moramo suočiti s onim što nas je zateklo, zapitati se kako je to uopće bilo moguće, da bismo onda pokušali odgovoriti na ključno pitanje: kako spriječiti ponovno rađanje nemani totalitarizma.

KATARINA LUKETIĆ:
Njezina analiza najviše se oslanja na primjere iz Trećeg Reicha i Staljinova Sovjetskog Saveza, svojevrsna je paralelna analiza nacizma i komunizma zbog čega je Hannah Arendt često s ljevice bila kritizirana upravo zbog tog napada i na marksizam, ina uopćeni pogled na komunizam. Kako Vi vidite taj odnos?

DRAGUTIN LALOVIĆ:
Arendtino izjednačavanje nacističkog sa staljinskim režimom i pokušaj da se ih se pojmovno podvede pod podtipove totalitarizma, nipošto nisu ni samorazumljivi ni jednoznačni.

“

Ideja da se power (moć) izjednači sa slobodom ljudi koji udruženi djeluju u nekom javnom prostoru i grade zajednički svijet neizmjerljivo je važna

Dragutin Lalović i Luka Ribarević

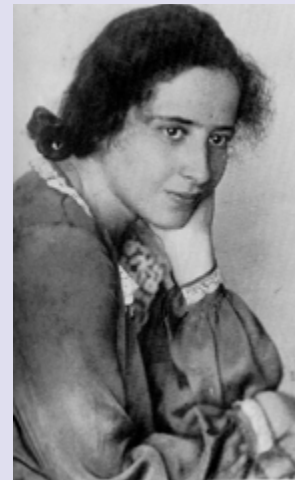
Kod totalitarizma nije riječ samo o totalnom teroru nego o režimu ideokracije. Pritom je teror totalan jer nije usmjeren naprosto protiv konkretnog neprijatelja, protiv latentne ili stvarne opozicije, protiv nekoga s likom, nego protiv tzv. objektivnih neprijatelja u koje se može svrstati bilo tko.

ni. Upitan je, naime, i sam pojam "totalitarizam" koji je u enormnoj literaturi najčešće, pogotovo s ljevice, bio proglašavan ideologijskim hladnoratovskim sloganom protiv Sovjetskog Saveza i same ideje komunizma. Kada ona, u prve dvije knjige ovoga kapitalnog djela, pokazuje kako su antisemitizam i imperijalizam glavni kristalizacijski momenti u oblikovanju totalitarne ideologije, jasno je da ima na umu prvenstveno nacizam. Usprkos nedvojbenim razlikama, ona veoma uvjerljivo pokazuje u čemu je fatalna sličnost staljinizma i nacizma. Pritom je važno uočiti da nacionalsocijalizam, u njezinu shvaćanju totalitarizma, nije vrhunac fašizma, baš kao što ni staljinizam nije, da dodam, nužna konzekvencija lenjinizma. Štoviše, totalitarizam je shvaćen kao jedna od

temeljnih *inovacija* XX. stoljeća. Kao što je kolega Ribarević uvodno naglasio, sa stajališta cjelokupne naše zapadne tradicije i pojmova koje smo naučili rabiti, inovativnost je totalitarizma gotovo nepojmljiva. Pojavljivanje totalitarizama suočava političko mišljenje s velikim Događajem koji se ne može primjereno analizirati pukom primjenom tradicionalnih kategorija političke filozofije nego zahtijeva izumljivanje novih kategorija političke teorije u punoj spoznajnoj otvorenosti spram fenomena. Pritom Arendt, nasuprot mnogima, pokazuje da postoji linija kontinuiteta - premda nije kauzalna ni deterministička - između logike Moderne i totalitarizma. Dakle, totalitarizam ne bi bio napad na Modernu kao što većina teoretičara misli, nego se u Moderni samoj mogu pronaći njegovi temelji - zaoštreno rečeno, totalitarizam je moguć samo na osnovi demokracije. Naravno, to je uvjerljivo samo za nacizam, ali ne i za Sovjetski Savez, jer tamo demokracije nije nikada bilo. Temeljne značajke tih podoblika totalitarizma besprijekorno su obrađene i prihvaćene u političkoj teoriji (primjerice, Lefort). Arendt nas je naučila: prvo, da je totalitarizam s jedne strane napad na ideju države kao projekt juridizacije politike, na ideju koja omogućuje da se ljudi u javnom prostoru subjektiviraju kao građani. I drugo, s tim u vezi a još paradoksalnije, da je totalitarizam napad na politiku kao takvu. To je i najveći njezin doprinos, najviše ide protiv zdravorazumskog stava da totalitarizam politiku obogotvoruje. Ta dva režima nisu, dakle, režimi politizacije svega, nego su to režimi depolitizacije, onemogućavanja političkoga kao takvog, ako političko po uzoru na Grke i privilegirane momente u povijesti, treba biti nešto što nas definira kao ljude. Totalitarizam nije naprosto režim nasilja, belicistički ili ratnički režim, imperijalni režim, nego je to režim

Hannah Arendt (14. 10. 1906. - 4. 12. 1975.)

Odrasla u ondašnjem Kenigsbergu, današnjem Kalinjingradu, i Berlinu u židovskoj obitelji. Filozofiju je studirala u Magdeburgu kod Heideggera s kojim je bila i u duhovnoj i romantičnoj vezi koja je naknadno, nakon očitovanja Heideggerove sklonosti nacizmu komentirana s čuđenjem i, nerijetko, osudom. Pod Jaspersovim mentorstvom doktorira o pojmu ljubavi kod sv. Augustina. Protjerana u Pariz upoznaje Waltera Benjamina, pomaže židovskim izbjeglicama, biva zatočena u logor iz kojeg vrlo brzo bježi i emigrira u SAD. Nastavlja pomagati svojim sunarodnjacima, ne samo publicistički, a nakon rata je često u Njemačkoj, u obnovljenom prijateljstvu s Jaspersom. U SAD kao prva žena profesor radi na različitim univerzitetima poput Berkeleyja i Princetona. Najširoj javnosti postaje poznata 1963. knjigom 'Eichmann u Jeruzalemu' sa slavnom tezom o „banalnosti zla“, djelom koje će naići na mnoge osude unutar same židovske zajednice. Ostala njena najvažnija djela su *Izvori totalitarizma*, *Vita Activa*, *O revoluciji*, *Ljudi u mračnim vremenima*, *O nasilju... Laureat je niza uglednih nagrada među kojima Lessingove i nagrade Sigmund Freud. U Dresdenu je 1993. osnovan Institut za istraživanje totalitarizma koji nosi njeno ime.*

nečuvnom ambicijom onemogućavanja svakoga pravnoga i moralnoga, te ukupnoga subjektiviteta svojih podanika. To su režimi protiv vlastitih podanika, uz njihovu mobilizaciju kao mase ostrašćenih fanatika istodobno. A ako je osnovna pretpostavka Moderne da država postoji samo onda kad imate zajamčeni pravni subjektivitet podanika, dakle kada nemate robove, tada se punom snagom nameće pitanje kako je uopće moguć režim modernog ropstva. Moguć je samo utoliko ukoliko se temelji na ideologiji koja pretendira da je znanstvena, jer da je otkrila tajne povijesti, u jednoj varijanti biološke, u smislu rasne borbe za svjetsku prevlast, u staljinističkoj verziji klasne, u smislu shvaćanja povijesti kao klasne borbe. To znači da sama logika ideologije vodi osobitoj vrsti nečuvne tiranije i da je svestlast ideologije najprimjerenije sredstvo za ozbiljenje takvog režima. Otuda nije riječ samo o totalnom teroru nego o režimu ideokracije. Pritom je teror totalan jer nije usmjeren naprosto protiv konkretnog neprijatelja, protiv latentne ili stvarne opozicije, protiv nekoga s likom, nego protiv tzv. objektivnih neprijatelja u koje se može svrstati bilo tko. U tom je smislu staljinizam najdovršeniiji režim totalitarizma. U osloncu na razumijevanje totalitarizma koje nam je ponudi

la Hannah Arendt ne možemo a da se ne suočimo s nadasve dramatičnim pitanjem - kako je moguće da cijeli projekt Moderne, s političkom državom na javnopolitičkome planu i građanskim društvom na privatnoekonomskom planu, može doživjeti krah. A totalitarizam postati tako masovno privlačan ne samo "običnim" ljudima koji su izgubili vjeru u liberalne i humanističke vrijednote do te mjere da svoje države i društva doživljavaju kao svoje glavne neprijatelje.

LUKA RIBAREVIĆ:

Nadovezujući se na rečeno, želio bih naglasiti da je po njezinu shvaćanju totalitarizma riječ prije svega o napadu na ljudsku prirodu. Za razliku od svih vladavina u povijesti, totalitarizam iskazuje nečuvan zahtjev za promjenu ljudske prirode, ili ako hoćete preciznije, za njezino uništenje. Dakle, ne radi se samo o razaranju javne sfere, tj. mogućnosti političkog djelovanja, nego se postavlja jedan dalekosežniji zahtjev za dominaciju nad čovjekom u svakoj sferi njegova života, odnosno radi se o projektu potpunog dokidanja čovjekove slobode. I taj se pokus nad ljudskom prirodom izvodi u središnjoj instituciji totalitarizma, a to je koncentracijski logor. O totalitarizmu ne može biti riječi ako nema koncentracijskih logora. Totalitarno društvo je društvo

U sile totalitarizma

Izvori totalitarizma

Knjiga Izvori totalitarizma sastoji se od tri dijela: Antisemitizam, Imperijalizam i Totalitarizam. Svakom od tih dijelova autorica je ispisala posebne predgovore. U četiri poglavlja Antisemitizma obrađeni su nastanak i povijest antisemitizma, odnos Židova spram društvenog okruženja i afera Dreyfus s njenim uzrocima i posljedicama. Dio o Imperijalizmu u pet poglavlja opisuje političku emancipaciju buržoazije, predrasističke rasne teorije, odnos rase i birokracije, imperijalizam i njegov razvoj, padanje nacionalne države i 'kraj prava čovjeka'. Treći dio Totalitarizam sadrži poglavlja naslovljena 'Besklasno društvo', 'Totalitarni pokret', 'Totalitarizam na vlasti' te 'Ideologije i teror kao novi oblik vladavine'.

koncentracijskih logora. To su tvornice smrti u kojima ne samo da se uništavaju suvišni ljudi nego su to tvornice u kojima se ti ljudi i proizvode. Dakle, totalitarizam je projekt preobrazbe čovjeka u neljudsko biće, u pukog pripadnika ljudske vrste čija je priroda lišena njezina temeljnog određenja, a to je sposobnost slobodnog djelovanja kao mogućnosti da čovjek iz samoga sebe pokrene jedan nepredvidljiv niz događaja. Čovjek kao biće slobode inkompatibilan je s totalitarnom vizijom povijesti koja je deterministički određena. Ako je čovjek doista slobodan, povijest ne može biti potpuno predvidljiv proces kojim upravljaju neumoljivi i spoznatljivi zakoni. Bijeg od nepredvidljivosti koja karakterizira političko djelovanje zapravo je totalitaran po svojoj prirodi. Da biste dokinuli tu nepredvidljivost, morate dokinuti čovjekovu slobodu. Upravo je to ono što totalitarizam želi.

KATARINA LUKETIĆ:

Kako bi se iz teorijske optike Hannah Arendt moglo analizirati naše posttotalitarno doba?

LUKA RIBAREVIĆ:

Hannah Arendt bi nam vjerojatno zabranila da koristimo njezin kategorijalni aparat za suočavanje s našom suvremenosti jer je smatrala da se s fenomenom treba uhvatiti u ko-

štac izravno, bez posredovanja naslijeđenog pojmovlja. Međutim, ako situaciju s kojom se mi suočavamo ipak pokušamo usporediti s onom koju je analizirala Hannah Arendt, možemo izdvojiti barem dva elementa koja današnju situaciju u Europi čine uznemirujuće sličnom onoj između dva svjetska rata. Prvi je logika nametanja ekonomskih načela političkoj sferi, dakle podvrgavanje politike logici ekonomije. To je ono što je obilježilo period imperijalizma i što je, po sudu Hanne Arendt, dovelo do razaranja nacionalne države koja je prestala postojati u razdoblju između dva rata bila zapljusnuta valom ljudi koji su napustili zemlje koje su se raspale nakon završetka Velikog rata. Ljudi bježe iz nekadašnjih carstava u kojima im je život onemogućen i dolaze u države koje čine ono što nazivamo zapadnom Europom. Ali tamo ne bivaju priznati kao pravni subjekti. Njima se represivni aparat bavi izravno, bez posredovanja pravosudnog aparata, odnosno države, na jednak način na koji je bijeli čovjek administrirao crnim ljudima na afričkom kontinentu. To je dovelo do unutarnje barbarizacije Europe koja je pripremila dolazak totalitarizma. Tu situaciju mi možda

ponovno susrećemo danas. Sve ovisi o tome, naravno, kako ćemo se postaviti spram tih ljudi koji nam dolaze. U tom se smislu može čak reći da ne ovisi oni toliko o Europi koliko Europa ovisi o njima.

KATARINA LUKETIĆ:

Može li njezina teorija pomoći u razumijevanju fenomena kao što je porast desničarskih pokreta, profašističkih pokreta, ksenofobije, stvaranja novih ne-

“

Totalitarizam je napad ne samo na državu nego i na političko, totalitarizam je uništenje političkoga

prijatelja, novih stranaca, barbara u Europi?

DRAGUTIN LALOVIĆ:

Može, dakako, ali samo u mjeri ako se u svjetlu njezina razumijevanja totalitarizma, kao trajne opasnosti, zapitamo o mogućnostima moderne države, ne više kao države-nacije nego u europskoj perspektivi, da regulira i usmjerava društvene procese, a ponajprije da zajamči osnovnu vrednotu, u Hobbesa naovamo, vrednotu pravnog mira koji onemogućuje privatne ratove svakoga protiv svakoga i svih. Tek na toj osnovi vladavine prava, odnosno zakona, možemo ozbiljno govoriti o statusu civilis nas kao europskih građana. Ništa nije manje izvjesno od toga da će na tim osnovama Europa znati izići nakraj s izvanrednom situacijom s kojom je suočena s ovim valom masovne imigracije u nju. Sve jači smedi, totalitarni val pak tjera na pribjegavanje instrumentariju izvanrednog stanja. Ipak, po mom sudu, taj smedi val ne poprima klasične odredbe nacizma, nego prije fašizma (koji Arendt nije smatrala totalitarnim). A fašizam kao poredak podrazumijeva povjerenje u autoritarnu državu, s providencijalnim Vođom, koja će nas riješiti korumpiranih parlamenata, političkih stranaka i kakofoničnoga javnog mnijenja te preuzeti na sebe da regulira društvene

proces. Tu se krije strašni potencijal represije, kada prostor društvenoga, prostor samoživih individualističkih pojedinaca, buržuja, nametne svoju logiku javnoj sferi, a time i ono privatno u razlici spram javnoga dovede u pitanje. Upravo je to obilježje totalitarizma da ništi razlike između javnoga i privatnoga, između političkoga i nepolitičkoga. Pitanje stoga glasi može li se Europa, svedena na svoj liberalno-demokratski lik, uspješno suočiti se s ovim fenomenom ili ne? Ako mene pitate – dokazano, ne može. Moraju se, osim liberalne, mobilizirati i druge tradicije europskog mišljenja, napose republikanska. Hannah Arendt nam je tu prevažna jer je, valja izričito reći, ona najveći republikanski politički teoretičar 20. stoljeća. Ona pokazuje da je naš europski problem rješiv samo pod uvjetom da ga se razumije i rješava kao eminentno političko pitanje. A to znači na demokratski način, u političkom djelovanju koje rješavanje problema ne očekuje od države ili neke providencijalne osobe u vidu vođe, nego od nas samih kao građana. Prema tome, pitanje bi glasil: Jesmo li mi kao europski građani u stanju izići s totalitarnim kušnjama nakraj ili nismo?

KATARINA LUKETIĆ:

Kod Hannah Arendt važna je ta razlike između politike i političkog, ona smisao politike vidi u slobodi, smisao političkog djelovanja u ozbiljenju te slobode kod svakog pojedinca. Kakav je odnos Hannah Arendt prema političkom djelovanju pojedinca?

LUKA RIBAREVIĆ:

Kasniji razvoj njezine političke teorije vidim kao pokušaj da se iznađe odgovor na ključno pitanje kako spriječiti ponovnu pojavu totalitarizma. Možete uzeti za primjer njezino kapitalno djelo *Vita activa* koje je prevedeno na hrvatski još 1991. u kojem se Arendt i dalje bavi proučavanjem izvora totalitarizma, ali ovaj put ne razlaganjem europske povijesti, nego posredno, povratkom zapadnoj tradiciji filozofskog mišljenja. Naime, njezina je temeljna teza da je ta tradicija u osnovi neprijateljski raspoložena spram politike. Prema njoj, filozofija od Platona naovamo nastoji političko djelovanje ili podrediti istini filozofijske refleksije ili ga pojmiti po modelima koji su u svojoj osnovi nepolitički, a to su proizvođenje i rad. U osnovi tih pokušaja razaranja političkog djelovanja jest strah od nepredvidljivosti takvog djelovanja. Naime, ljudsko djelovanje nepredvidljivo je zato što je ono izraz čovjekove slobode. A političko djelovanje, koje u svom paradigmatiskom obliku podrazumijeva zasnivanje novog političkog tijela, najviši je mogući izraz čovjekove sposobnosti za slobodu. Bijeg od nepredvidljivosti čovjekove slobode u logički konzistentan svijet kojim ravnamo neumoljivi zakoni povijesnog razvitka jest upravo ono što u dovršenoj formi nalazimo u totalitarizmu. Nasuprot političkom djelovanju kojim čovjek potvrđuje sebe kao biće sposob-

no pokretati nove početke imate totalitarizam koji gasi svaku mogućnost za slobodno djelovanje. Njezina analiza totalitarizma, ali i kasnija politička teorija smjera reafirmaciji političkog djelovanja, odnosno slobode kao političke slobode. U srazu s uobičajenim razumijevanjem totalitarizma kao posvemašnje politizacije cjelokupnog čovjekova opstanka Arendt pokazuje upravo suprotno: totalitarizam je napad ne samo na državu nego i na političko, totalitarizam je uništenje političkoga.

KATARINA LUKETIĆ:

Ona govori da ne želi prihvatiti mit o izabranom narodu, žrtvi i mučeništvu koje je onda karakteristično za židovski model. Koliko je kod nje važno inzistiranje na kompleksnosti i racionalnosti i historijskom utemeljenju nasuprot svakoj mitizaciji?

DRAGUTIN LALOVIĆ:

Arendtina analiza totalitarizma, u dijakronijskoj i sinkronijskoj dimenziji, bila je u svojoj originalnosti izložena mnogim prigovorima, da o nerazumijevanju i ne govorimo. Od profesionalnih filozofa da je nedovoljno teorijska, od povjesničara da je faktografski netočna, od sociologa da je nedovoljno analitička do marksista koji su je prozivali što uopće govori o totalitarizmu i što ne vidi da antisemitizma uopće nema kod Staljina. Valja priznati da je njezin napad na cijelu tradiciju političke filozofije bio vrlo grub i isključiv. A njezina poruka manihejski zaoštrena: ili ćemo birati političko kao slobodu u svoj njezinoj kontingenciji i krhkosti, ili ćemo pribjeći nekoj ideologijskoj samoobmani. Od političke slobode se bježi u filozofiju povijesti koja spoznajom nužno stoji povijesnih zakona navodno jamči da ćemo biti slobodni. Glavni su prigovori protiv njezinih teza zagovarali određene tipove kritičke filozofije povijesti. Tip analize koji odlikuje Arendtovu, ne samo u ovoj knjizi o kojoj razgovaramo, izmiče uobičajenom shvaćanju historiografije i društvenih znanosti, ali nadamašuje i filozofijske pristupe koji svoje kategorije shematski primjenjuju na povijest. Što joj je moguće samo zbog njezine otvorenosti spram fenomena u njihovu singularitetu, zbog stalne potrage za novim kategorijama koje bi promatranim fenomenima bile primjerenije. Možda je najbolji primjer za to njezin veliki kategorijalni izum, njezino razlikovanje *moći i sile*. To je razlikovanje ona zadobila u pokušaju da shvati što se zbivalo sa studentskim pobunama 68. koje su slavile *stvaralačko nasilje*. Nasuprot tome pokazala je da nasilje (ili sila) ne može biti stvaralačko, nego da stvaralačka može biti samo moć. Ideja da se power (moć) izjednači sa slobodom ljudi koji udruženi djeluju u nekom javnom prostoru i grade zajednički svijet neizmjereno je važna, jer se moć uvijek smatrala glavnim neprijateljem političke slobode. Činilo se zadanim: što je manje moći, više je slobode. Ne, uzvraća ona: što je više moći, više je slobode.

SVEUČILIŠTE U SPLITU
SVEUČILIŠNI ODJEL ZA FORENZIČNE ZNANOSTI

raspisuje NATJEČAJ (m/ž) za izbor:

I. Jednog nastavnika u znanstveno-nastavnom zvanju i na radnom mjestu izvanredni profesor u punom radnom odnosu za znanstveno područje društvenih znanosti, znanstveno polje ekonomija, znanstvena grana računovodstvo - 1 izvršitelj/ica.

Pristupnici trebaju ispunjavati uvjete propisane Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju. Pristupnici uz vlastoručno potpisanu prijavu na natječaj prilažu: životopis, preslik osobne iskaznice, domovnice i diplome o odgovarajućoj stručnoj spremi, prikaz znanstvene, nastavne i stručne djelatnosti, popis radova i radove relevantne za izbor, potvrdu o poznavanju hrvatskog jezika. Svu dokumentaciju dostaviti u dva primjerka.

Prijave se predaju u roku od 30 dana od dana objave Natječaja na adresu: Sveučilište u Splitu, Sveučilišni odjel za forenzične znanosti, Ruđera Boškovića 31/IV, 21000 Split. Nepravovremene i nepotpune prijave neće se razmatrati.

SVEUČILIŠTE U SPLITU MEDICINSKI FAKULTET

I. objavljuje PONIŠTENJE DUELA NATJEČAJA

Poništava se natječaj objavljen u "Slobodnoj Dalmaciji" od 29. srpnja 2015. u dijelu koji se odnosi na zasnivanje radnog odnosa na radnom mjestu poslijedoktoranda iz područja medicinske neuroelektronike – radno mjesto br. 4, pod II. natječaja, a za rad na projektu HR.3.2.01-0320 pod nazivom "Istraživačke stipendije za profesionalni razvoj mladih istraživača i poslijedoktoranada u području medicinske neuroelektronike" (skraćeno EvoNA).

II. raspisuje NATJEČAJ (m/ž) za izbor

II. 1.

- jednog nastavnika u znanstveno-nastavnom zvanju i na radnom mjestu docenta u području biomedicine i zdravstva, polje temeljne medicinske znanosti, grana genetika, genomika i proteomika čovjeka u Katedri za imunologiju i medicinsku genetiku, a sve u svrhu zapošljavanja znanstvenika - povratnika
- jednog suradnika u suradničkom zvanju i na radnom mjestu asistenta za znanstveno područje biomedicine i zdravstva, polje temeljne medicinske znanosti, grana farmakologija u Katedri za farmakologiju

Pristupnici za izbor u zvanje pod II. 1. trebaju ispunjavati uvjete propisane Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju te Pravilnikom o uvjetima i postupku izbora u zvanja Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Splitu (veljača 2014.). Potrebna dokumentacija i dokazi koje je potrebno priložiti za izbor u određeno zvanje objavljeni su na mrežnoj adresi Povjerenstva za kadrove (<http://www.mefst.hr/kadrovi>). Za radno mjesto docenta pod II. 1., prva alineja, potrebno je udovoljiti uvjetima propisanim Odlukom MZOS-a o kriterijima za odobravanje radnih mjesta znanstvenika-povratnika na javnim sveučilištima i javnim znanstvenim institutima u RH (od 3. 7. 2012.), a za radno mjesto suradnika pod II. 1., druga alineja, kandidati trebaju imati završen integrirani studij u području biomedicine i zdravstva, i to medicinski ili farmaceutsko-biokemijski fakultet.

II. 2.

- jednog poslijedoktoranda za rad na HRZZ projektu 1498 u punom radnom vremenu na dvije godine

Kvalifikacije i iskustvo: doktorat iz molekularne biologije ili srodnih područja stečen najkasnije do sredine veljače 2016.; dobro poznavanje programiranja i primjene statističkih metoda; izvršno poznavanje engleskog jezika;

Prednost imaju kandidati s prethodnim iskustvom u području genetičke statistike. Prijava treba sadržavati životopis, popis znanstvenih publikacija, motivacijsko pismo te dokumente kojima se dokazuju tražene kvalifikacije i iskustvo.

- jednog mladog istraživača – doktoranda iz područja medicinske neuroelektronike za temeljna istraživanja na projektu neuralne podloge slušanja putem umjetne pužnice, u punom radnom vremenu na određeno vrijeme vezano uz trajanje projekta (do 10 mjeseci), HR.3.2.01-0320

Kvalifikacije i iskustvo: završen diplomski sveučilišni studij elektrotehnike ili srodnih područja; upisan doktorski studij ili ispunjeni uvjeti za upis odgovarajućeg dokorskog studija u Hrvatskoj ili u zemljama Europskog istraživačkog prostora; visoka računalna pismenost; izvršno poznavanje engleskog jezika. Prednost imaju kandidati s prethodnim iskustvom rada i/ili organizaciji rada u inozemnom laboratoriju, poznavanjem rada umjetnih pužnica, iskustvom u numeričkim vještinama (programiranje, modeliranje, digitalna obrada signala, rad u Matlabu), provedenim istraživanjima slušanja i govora, te sposobnošću integracije u multidisciplinarni istraživački tim. Prijava treba sadržavati životopis u Europass formi, motivacijsko pismo, te dokumente kojima se dokazuju tražene kvalifikacije i iskustvo. Prijavu poslati u roku od 30 dana od objave Natječaja i to poštom i u elektroničkom obliku na e-mail: damirkovacic@mefst.hr

Prijave se podnose poštom na adresu: MEDICINSKI FAKULTET U SPLITU, Šoltanska 2, 21000 Split

PIŠE: RATKO BOŠKOVIĆ

Da', 'slažemo se', 'podržavamo' i 'suglasni smo'... odgovorile su Domoljubna i koalicija Hrvatska raste na zahtjev Mosta da hrvatska središnja banka HNB kao cilj svog djelovanja dobije i afirmaciju nacionalne valute, povećanje zaposlenosti te borbu protiv deflacije. Što to znači? Po čemu je to drukčije od onoga što sada radi HNB?

Osim, možda, preustroja lokalne uprave i samouprave, ni ti jedna druga reforma koju je tražio Most nezavisnih lista kao uvjet za potporu novoj Vladi RH nije izazvala tako brojne i tako žestoke reakcije i suprotstavljanja kao reforma monetarno-kreditnog sustava.

Dosad nezabilježene optužbe i uvrede počele su u medijima pljuštati čim je Most 25. listopada u Zagrebu u Novinarskom domu službeno predstavio javnosti svoje „Osnove ekonomskog programa“, a u njima kao „glavne ciljeve“ i „resuverenizaciju monetarnog sustava“, „aktivnu ulogu Hrvatske narodne banke“ i „onemogućavanje korištenja bilo koje valutne klauzule u domaćim transakcijama“ (vidjeti na most-nl.com).

Nakon što je na izborima osvojio 19 mandata u Saboru, Most je monetarno-kreditni dio svojeg ekonomskog programa preformulirao u niz reformi na koje je zatražio očitovanje od dviju vodećih izbornih koalicija pod vodstvom HDZ-a i SDP-a. Nakon što su i ta očitovanja predložena javnosti, slika se razbistrila: ne samo da je postalo potpuno jasno što vodeće stranke i koalicije zamjeraju aktualnoj monetarno-kreditnoj politici, nego su one napisмено i javno potvrdile za kakve će se promjene te politike zalagati ako uspostave saborsku većinu i sastave novu vladu.

U čemu je, dakle, razlika između novčarskog režima koji sada Hrvatska ima i koji provodi hrvatska središnja banka HNB, i onoga što se iskristaliziralo u pregovorima Mosta i dviju vodećih koalicija?

I još važnije od toga, zašto su sada već praktički usaglašene promjene izazvale tako žučne reakcije dijela javnosti da ona u komentarima nije prezala ni od podmetanja i izvrtnja činjenica, izmišljanja informacija, ad hominem vrijeđanja predlagatelja promjena i otvorenog navijanja za status quo i njegove protivnike?

Prednosti i mane postojećeg sustava

Krenimo od postojećeg monetarno-kreditnog sustava zemlje i njegovih dobrih i loših strana, prednosti i nedostataka, osobito u kriznim situacijama, onako kako ih vide vodeći hrvatski znanstvenici i stručnjaci. Da bismo to objasnili, morat ćemo elemente monetarne politike nužno pojednostaviti i malo demistificirati.

Hrvatska središnja banka HNB trajno stvara (emitira) kune većinom otkupljujući od banaka devize, koje potom sprema u devizne pričuve. Može se reći da te kune imaju „deviznu podlogu“ pa nisu nastale „ni iz čega“ ili ex nihilo. Količinu novca raspoloživu za plaćanja i kreditiranje HNB povećava i smanjuje („sterilizira“) tako što povećava i smanjuje obveznu pričuvenu banaka i takozvanim obrnutim repo operacijama, kada poslovnim bankama posuđuje kune na tjedan dana, a kao kolateral uzima u zalag državne vrijednosne papire.

Kopernikar hrvatskom

Nakon što su i SDP i HDZ podržali i prihvatili sve prijedloge Mosta za drastični zaokret u monetarnoj i kreditnoj politici, postavlja se pitanje: Zašto su se sve političke opcije složile da je Hrvatskoj nužna duboka monetarna reforma, i obvezale da će je provesti?

“*Građani ne žele štedjeti kune, jer nemaju povjerenja u njihovu vrijednost*”

Cijenu novca, odnosno kredita, HNB snižava tako što bankama snižava tzv. regulatorni trošak (kada im smanjuje obveznu pričuvenu) i na druge načine, zatim svojim kamatama na tu pričuvenu i kamatama koje naplaćuje na pozajmice u obrnutim repo operacijama.

HNB kao zakonsku zadaću ima održavanje stabilnosti cijena (inflacije) i čitavog financijskog sustava te pružanja potpore ekonomskoj politici u cjelini. Pritom javno ne iskazuje stopu inflacije koju nastoji postići. Kao tehniku održavanja stabilnosti cijena HNB je, kao i većina malih otvorenih ekonomija u svijetu, izabrala održavanje stabilnosti tečaja kune prema euru, ne određujući pritom javno koliki tečaj treba biti.

Tečaj se u Hrvatskoj zapravo formira na međubankovnom deviznom tržištu, dakle formiraju ga banke kao svojevrсни kartel, a HNB svojim intervencijama, kupnjom i prodajom deviza, samo koči i usporava promjene. Taj tečajni režim naziva se „upravljano plivanje tečaja“ i kao takav je službeno prijavljen Međunarodnom monetarnom fondu.

HNB se ne miješa u to kome će banke davati kredite i pod kakvim uvjetima, drugim ri-

ječima nema niti provodi neku vlastitu kreditnu politiku. HNB također ne intervenira na financijskim tržištima kada se na njima napuhuju ili ispuhuju cjenovni baloni, poput balona cijena dionica i nekretnina.

Hrvati ne žele štedjeti kune

No, ono što zapravo najviše određuje hrvatski monetarni sustav jest činjenica da hrvatski građani ne žele štedjeti kune, jer nemaju povjerenja u njihovu trajniju vrijednost, nego štede eure. Isto tako, ako neko posuđuje kune, traže da im se one vrate u istoj protuvrijednosti eura u kojoj su posuđene. Banke prihvaćaju deviznu štednju i plasiraju je kroz kredite svojim zajmoprimcima, ali na njih odmah prebacuju i tečajni rizik, tako što u svoja kreditna potraživanja ultimativno unose tzv. devizne klauzule, većinom eurske.

Na taj način u protekle 22 godine, od 1993. i uvođenja „stabilizacijskog programa“ do danas, tečaj kune se tako malo mijenjao da izgleda kao da je fiksiran („usidren, vezan“) za euro, premda to zapravo nije.

Prednosti tog sustava, „kvazi valutnog odbora“ i upravljanog ili „prljavog“ plivanja, te „unutarnje konvertibilnosti kune“ (banke su spremne prodati za kune po objavljenom tečaju neograničene količine deviza koje zapravo nemaju i samo su obračunska kategorija) su relativno stabilna inflacija i relativno stabilan financijski, odnosno bankovni sustav. Zato se on u literaturi i praksi smatra najboljim od svih postojećih za male i otvorene ekonomije.

No, glavna je slabost tog monetarnog režima što količina i cijena kuna u optjecaju ovisi o priljevu i odljevu deviza te cijeni po kojoj se one posuđuju na svjetskom financijskom tržištu. Nevolje nastaju ako se dogodi kriza poput Velike recesije 2008./09. pa se priljev deviza i stranih investicija naglo zaustavi i zatim preokrene u odljev.

U tom trenutku privatne poduzetnike i građane obuzme panika pa smanje potrošnju, gomilaju novac na štednji i usporavaju obrtanje novca. A da bi mogli vraćati devize kući u inozemstvo, stranci ih za kune kupuju od HNB-a; centralna banka, pak, pritom prodaje devize i „kupuje“ kune i povlači ih iz optjecaja, čime nastaje njihova oskudica upravo u trenutku kad bi njihovu količinu trebalo povećati. To je „ugrađeni defekt“ financijskog sustava koji ovisi o tuđem novcu.

Isto se događa i s kamatom: kad cijena zaduživanja treba biti što niža da bi očuvala privatnu potrošnju i nominalni BDP, krediti zbog oskudice novca postaju skuplji i teže dostupni. Recesija se zato produbljuje i produljuje jer manja potrošnja znači i manju zaradu poduzeća, manje plaće, otpuštanja i razduživanje, kako bi se bilance opet dovele u održive proporcije. Država naplaćuje manje poreza i snižava svoju potrošnju ili se dodatno zadužuje, a svi dugovi, javni i privatni, relativno rastu (prema BDP-u). Recesija tada prerasta u dužničku depresiju.

Zamka fiksnog tečaja kune

Dugotrajni de facto fiksni, i još pritom precijenjeni, tečaj ku-

Monetarski obrat u novčarstvu

ne osobito je opasan ako je inflacija u Hrvatskoj ipak za postotak dva i više veća od inflacije u zemljama koje su njezin trgovinski partner. Tada domaća roba postaje u izvozu relativno skuplja (kaže se da kuna realno aprecira), a sva poduzeća koja to ne mogu kompenzirati snižavanjem troškova i rastom produktivnosti - propadaju.

Zajamčeni fiksni tečaj i viša inflacija kod kuće istodobno osiguravaju novčani bonus uvoznicima i potiču promjenu strukture privrede od proizvodne i izvozne u trgovačku, finansijsku i uvozničku. Da bi financirali uvozne poslove, uvoznici se zadužuju u inozemstvu u devizama, sve do prezaduženosti. Sve se to Hrvatskoj dogodilo. No, na scenu je stupio Most i njegov čelnik, monetarni stručnjak dr. sc. Ivan Lovrinović, profesor na Ekonomskom fakultetu u Zagrebu, s drukčijim konceptom monetarne politike.

Pod utjecajem profesora Lovrinovića te njegovih kolega i istomišljenika, Most je kao uvjet za potporu budućoj vladi javno zatražio u Hrvatskoj „promoviranje nacionalne valute kao temeljne u finansijskom sustavu“. Također, zatražio je suglasnost dviju velikih koalicija za ideju da se „uloga i zadaci HNB-a uspostave po modelu Europske centralne banke“, odnosno, da Hrvatska „treba uspostaviti puni monetarni suverenitet sukladan (njezinu) Ustavu“.

„Rast zaposlenosti, proizvodnje i izvoza mora biti cilj svih politika“, pa tako i mone-

tarne, a neposredna je zadaća „zaustaviti deflaciju svim raspoloživim mjerama ekonomske politike“. Eksplicitno monetarni je i cilj Mosta „Zakonom o HNB-u jasnije odrediti transparentnosti i odgovornosti HNB-a u skladu sa Statutom ECB-a“.

Što to sve znači? Po čemu je to drukčije od onoga što Hrvatska sada ima? Što to znači „uspostaviti HNB po modelu ECB-a“?

Čitatelj će primijetiti da su u novim dokumentima nestali neki eksplicitni zahtjevi iz predizborne kampanje poput „zabrane devizne klauzule“ ili „aktivne uloge HNB-a“. No, oni su sada postali implicitni.

ECB, kao i druge središnje banke velikih ekonomija, emitira novac „ni iz čega“ preko kreditne aktivnosti poslovnih banaka, pri čemu cijenom svojih pozajmica utječe i na kamatu na kredite. IECE obavlja obrnute repo operacije, i sve to skupa spada u tzv. konvencionalne alate i instrumente monetarne politike. No, ECB obavlja i neke poslove koji spadaju u nekonvencionalne, ili poteze u nuždi.

Prednosti nekonvencionalnih mjera

Ako se dogodi, kao u Velikoj recesiji 2008./09., da zbog panike ulagača zataji tržište državnih vrijednosnica, pa prinosi na njih postanu nenormalno visoki, ECB preuzima funkciju „kupca u nuždi“ ili „kupca posljednjeg utočišta“. On kupuje državne obveznice i diže im cijenu, a time smanjuje prinos. Kako se prema prinosu na državne

obveznice formira i kamata na potrošačke kredite, to ECB neizravno stimulira privatnu potrošnju i sprečava njezin kolaps.

Trajnim otkupom državnih i paradržavnih vrijednosnica ECB također „upumpava“ svjež, dugoročan i jeftin novac bankama, pa ga one mogu plasirati u kupnju vrijednosnih papira poduzeća i kredite svojim klijentima, čime se također povećava likvidnost sustava i održava potrošnja, a s njom i nominalni BDP. Zato što povećava količinu novca u optjecaju, ta se politika popularno naziva „kvantitativnim popuštanjem“ monetarne politike (ili QE, od eng. quantitative easing).

Kad je riječ o tečaju eura prema drugim svjetskim valutama, ECB ga prepusta „slobodnom plivanju“, da se formira na tržištu valuta prema ponudi i potražnji te prema odnosu relativnih cijena u Europi i kod njezinih trgovinskih partnera. Deviznu likvidnost ECB dijelom osigurava i razmjenom novca (swapovima) s drugim velikim svjetskim središnjim bankama.

Hrvatska narodna banka ne čini ništa od toga jer smatra da nije potrebno, a moglo bi biti izrazito štetno.

HNB ukazuje da je likvidnost hrvatskih banaka (višak novca koji nemaju kome posuditi) i bez nekonvencionalnih poteza monetarne politike vrlo velika i da su kamate na povijesno najnižoj razini. Ali, nije bilo tako kad je izbila kriza 2008. i 2009. godine: u tom presudnom trenutku, kad su druge zemlje strmoglavo rušile kamatu i povećavale likvidnost sustava nekonvencionalnim mjerama, kamate su u Hrvatskoj skočile na astronomskih 18 posto, a likvidnost je bila posve iščezla.

Kako je danas? I sam guverner Vučić rekao je nedavno na konferenciji tržišta novca u Opatiji da je „otežan pristup financiranju“ nešto na što se u anketama žali 65 posto malih i srednjih poduzetnika. Istodobno je Hrvatska upala u dvogodišnju deflaciju, privatne su investicije zabilježile niz od sedam godina uzastopnog smanjivanja, razduživanje poduzeća i građana nikako da se zaustavi, nenaplativih kredita je u prosjeku više od 17 posto i rastu (u SAD ih je oko tri posto)...

Očito, konvencionalne mjere monetarne politike koje poduzima HNB nisu bile i još uvijek nisu dovoljne, ili nisu adekvatne, da izvuču Hrvatsku iz dužničko-deflacijske spirale poniranja. Čini se da su to prepoznale i dvije velike koalicije od kojih je Most tražio očitovanje na monetarnu reformu koju želi predstaviti. „Da“, „podržavamo“, „slažemo se“ ili „suglasni smo“ odgovorile su obje koalicije na baš sve reforme koje je predložio Most!

„HNB i trenutno može voditi politiku po modelu ECB-a, npr. kupovanjem državnih vrijednosnih papira na sekundarnom tržištu, čime utječe na smanjenje

kunske kamatne stope, ali i na olakšani pristup države financiranju“, kaže SDP-ova Koalicija „Hrvatska raste“.

O deflaciji: „S obzirom da je deflacija rezultat nedostatne efektivne potražnje, držimo da monetarna politika može i treba utjecati na kreiranje dodatne potražnje kroz instrument QE-a“ („kvantitativnog popuštanja“).

Visoka razina euroizacije je „devijacija koju je potrebno ispraviti i u kreditnim odnosima afirmirati domaći novac – kunu. HNB kao nositelj monetarne vlasti u Hrvatskoj ima na raspolaganju svima itekako dobro poznate instrumente za kunizaciju sustava, koje konačno treba početi koristiti“, odgovor je HDZ-ove Domoljubne koalicije Mostu nezavisnih lista.

Također: „Glavne značajke monetarne politike u Hrvatskoj u posljednja dva desetljeća upućuju na nužnost promjene stava te prioriteta djelovanja HNB-a kao nositelja monetarne vlasti. Uz dosadašnji cilj ‘održavanje stabilnosti cijena’ HNB kao jednako važan cilj i prioritet svog djelovanja treba anticipirati ‘visoku zaposlenost i ekonomski rast RH’“.

Hrvatska, zapravo, nema izbora

No, „kvantitativno popuštanje“ monetarne politike umaloj i otvorenoj zemlji, u kojoj njezini stanovnici ne žele štedjeti niti držati potraživanja (financijsku imovinu) u nacionalnoj valuti, objektivno jest dvosjekli mač. Budući da svaki emitirani novac jednom završi u štednji, postoji opasnost da veće količine kuna povećaju potražnju za devizama i da im podignu cijenu, odnosno da izazovu prekomjernu deprecijaciju kune i drastično naruše stabilnost cijena u zemlji.

Međutim, središnjoj banci stoji na raspolaganju i „sterilizacija“ viškova domaćeg novca, a naposljetku sve ovisi o njezinim komunikacijskim vještinama, sposobnosti da izazove pozitivne promjene bez narušavanja stabilnosti cijena i finansijskog sustava, što uvijek mora biti prvenstveni cilj monetarne politike.

Na primjer, kada je američka centralna banka Fed zadnjih godina provodila „kvantitativno popuštanje“, javnost i mnogi finansijski stručnjaci bili su uvjereni da ona, kupujući državne obveznice, „upumpava“ u sustav ili „štampa“ ogromne količine „svježih“ dolara i da novca neće nedostajati pa ga, prema tome, ne treba ni štedjeti. No, bilo je posve obrnuto: Fed je sav novac koji je dao bankama za državne vrijednosnice koje je od njih kupio – zamrznuo na računima banaka u Fedu! Niti jedan cent nije doista bio raspoloživ za potrošnju.

Hrvatska se dovela u monetarnu slijepu ulicu i u situaciju da zapravo nema izbora. Ona svoj dosadašnji model rasta „temeljen na domaćoj potrošnji i inozemnom zaduživanju“ mora zamijeniti modelom rasta „temeljenim na inozemnoj potrošnji i domaćim izvorima novca“. Inozemno zaduženje više ne smije povećavati jer je već prezadužena po svim kriterijima, a domaći izvori novca neće imati ako ih sama ne stvori. To je ultimativni razlog za monetarnu reformu s kojom se sada u Hrvatskoj slažu sve političke opcije. A hoće li se ta reforma i dogoditi, ili će otpor finansijskog sektora u inozemnom vlasništvu, kojemu reforma ne odgovara, biti prejak, to će se tek vidjeti.

SVEUČILIŠTE U SPLITU FAKULTET GRAĐEVINARSTVA, ARHITEKTURE I GEODEZIJE RASPISUJE

NATJEČAJ (m/ž) za izbor na radna mjesta I. vrste

- za izbor jednog suradnika u zvanju asistent za znanstveno područje Tehničke znanosti, znanstveno polje Geodezija, na određeno vrijeme u punom radnom vremenu
 - za izbor jednog suradnika u zvanju poslijedoktorand za znanstveno područje Tehničke znanosti, znanstveno polje Građevinarstvo, na određeno vrijeme u punom radnom vremenu
 - za izbor tri nastavnika u umjetničko-nastavnom zvanju docent za područje Umjetnosti, polje Likovne umjetnosti, na neodređeno vrijeme u 50% radnog vremena
 - za izbor jednog nastavnika u umjetničko-nastavnom zvanju redoviti profesor/prvi izbor za područje Umjetnosti, polje Likovne umjetnosti, na neodređeno vrijeme u punom radnom vremenu
 - za izbor jednog nastavnika u umjetničko-nastavnom zvanju izvanredni profesor za područje Umjetnosti, polje Likovne umjetnosti, na neodređeno vrijeme u 50% radnog vremena
 - za izbor jednog nastavnika u znanstveno-nastavnom zvanju docent za znanstveno područje Tehničke znanosti, znanstveno polje Arhitektura i urbanizam, na neodređeno vrijeme u punom radnom vremenu
 - za izbor jednog nastavnika u znanstveno-nastavnom zvanju docent za znanstveno područje Tehničke znanosti, znanstveno polje Građevinarstvo, na neodređeno vrijeme u punom radnom vremenu
 - za izbor jednog nastavnika u umjetničko-nastavnom zvanju redoviti profesor u trajnom zvanju za područje Umjetnosti, polje Likovne umjetnosti, na neodređeno vrijeme u 25% radnog vremena
 - za izbor dva suradnika u suradničkom zvanju asistent za znanstveno područje Tehničke znanosti, znanstveno polje Geodezija, na određeno vrijeme u 50% radnog vremena
 - za izbor jednog nastavnika u znanstveno-nastavnom zvanju docent za znanstveno područje Tehničke znanosti, znanstveno polje Građevinarstvo, na neodređeno vrijeme u punom radnom vremenu
 - za izbor jednog nastavnika u znanstveno-nastavnom zvanju docent za znanstveno područje Tehničke znanosti, znanstveno polje Građevinarstvo, na neodređeno vrijeme u punom radnom vremenu
 - za izbor jednog nastavnika u znanstveno-nastavnom zvanju docent za znanstveno područje Tehničke znanosti, znanstveno polje Arhitektura i urbanizam, na neodređeno vrijeme u punom radnom vremenu
 - za izbor jednog suradnika u suradničkom zvanju poslijedoktorand za znanstveno područje Tehničke znanosti, znanstveno polje Građevinarstvo, na određeno vrijeme u punom radnom vremenu
- Prijave se podnose u roku od 30 dana od dana objave Natječaja u na adresu: Fakultet građevinarstva, arhitekture i geodezije u Splitu, Matice hrvatske 15, s naznakom - za natječaj.
- Pristupnici su dužni ispunjavati uvjete utvrđene Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju a uz prijavu na Natječaj treba u 2 primjerka priložiti: životopis, presliku diplome i domovnice, prijepis ocjena na završenom diplomskom ili dodiplomskom studiju (točke 1. i 9.), dokaz o stečenom akademskom stupnju doktora znanosti (točke 2. i 13.), opis nastavne i stručne djelatnosti (točke 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11. i 12.), popis znanstvenih i stručnih radova (točka 6, 7, 10, 11. i 12.), popis umjetničkih i stručnih radova (točke 3, 4, 5. i 8.), portfolio (točke 3, 4, 5. i 8.)
- Nepotpune i nepravodobne prijave neće se razmatrati.

SVEUČILIŠTE U SPLITU UMJETNIČKA AKADEMIJA U SPLITU OBJAVLJUJE

NATJEČAJ (m/ž) za izbor u naslovna zvanja

- Predavač u području humanističkih znanosti, polje znanost o umjetnosti, grana Teorija glazbene umjetnosti (naslovno zvanje)
 - Asistent u području umjetnosti, polje likovne umjetnosti, grana slikarstvo (naslovno zvanje).
- Pristupnici moraju ispunjavati uvjete Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju. Prijava na Natječaj mora sadržavati životopis, presliku dokaza o državljanstvu, diplomu o stečenoj stručnoj spremi i izvješće o umjetničkoj i nastavnoj aktivnosti. Prijave se dostavljaju u roku od 30 dana od objave Natječaja na adresu: Umjetnička akademija u Splitu, Zagrebačka 3, 21000 Split.

Tijekom programa, održanog u prepunoj dvorani Alkarskih dvora, prisutne je pozdravio prorektor prof. **Boris Maleš** pozivajući maturante i njihove roditelje da zajedno donesu najbolje odluke o odabiru studija.

Prikazan je film o Kineziološkom fakultetu, ravnateljica Studentskog centra **Gordana Raos** prisutne je upoznala s mogućnostima prehrane, smještaja i dodatne zarade preko Student-servisa, a prof. **Stipan Janković** i prof. **Frane Mihanović** širim su predavanjem predstavili Zdravstvene studije.

Prof. **Ante Mateljan** sa KBF-a i prof. **Kažimir Hraste** s UMAS-a izveli su umjetničko-meditativni prikaz Križnog puta, uz poseban glazbeni program Orkestra UMAS-a. Splitski Studentski centar posjetitelji je počastio delicijama 'Gastronomije Cetinske krajine'.

Prisutnima su se obrati-

Gostovanje Sveučilišta u gradu Sinju

Splitsko sveučilište je 27. studenog u gradu Sinju prezentiralo mogućnost studiranja na splitskim fakultetima maturantima, srednjoškolskim nastavnicima, kulturnim i javnim djelatnicima te dužnosnicima grada Sinja

li **Zlatko Ugrin**, zamjenik gradonačelnice grada Sinja, i dr. **Ivan Nasić**, tajnik Viteškog alkarskog društva. Rektor **Šimun Anđelinović**

izrazio je zadovoljstvo prvim posjetom ovakve vrste gradu Sinju istaknuvši da je to i prvi korak prema većoj prisutnosti Sveučilišta

u svim gradovima i općinama Splitsko-dalmatinske županije, kao preduvjeta bolje suradnje Sveučilišta sa svojim okruženjem i boljeg upoznavanja lokalne zajednice s mogućnostima i prednostima studiranja na Sveučilištu u Splitu.

Izbor Sinja kao prvog mjesta u koje je Sveučilište „izišlo“ nije slučajna, istaknuo je rektor, kako zbog značaja samog grada Sinja i Cetinske krajine koja je Sveučilištu dala veliki broj znanstvenika i stručnjaka, tako i zbog izvrsne suradnje s VAD-om, Franjevačkim samostanom Gospe Sinjske, ravnateljima srednjih škola Cetinske krajine, mnogim kulturnim i društvenim institucijama Sinja i dužnosnicima Grada.

U ovoj je prigodi predstavljen i projekt „Sveučilište Sinjskoj alci“ osmišljen kao sveučilišni doprinos proslavi 300. godišnjice Alke.

ANĐELA IVANOVIĆ

Sedmi Dan studentskog sporta i aktivizma

Na splitskoj Rivi 25. studenog u organizaciji Hrvatskog akademskog sportskog saveza po sedmi put je održan Dan studentskog sporta i aktivizma. Osnovni je cilj ovog već tradicionalnog projekta promocija studentskog sporta, od rekreativnog do vrhunskog, kao bitnog elementa akademskog života koji unapređuje kvalitetu studiranja i življenja i promovira sve vrste pozitivnog studentskog aktivizma. Brojni studenti ogleđali su se u nizu sportova i zabavnih performanca poput uličnog nogometa, košarke, stolnog tenisa, graničara, potezanja konopa, skokova u vrećama... Svoj su rad prezentirale i mnogobrojne studentske udruge, a sveučilišni aktivisti dijelili informativne materijale i prigodni broj *Universitasa*. Gađanju trica pridružilo se i rektor **Anđelinović**.

Napitanje o njegovu odnosu prema sportu odgovorio je da nije riječ samo o njegovu velikom osobnom interesu za sport nego i da „Sveučilište praktič-

no podupire izgradnju sveobuhvatnog sustava sportskih aktivnosti koji bi sveučilištarcima i gradu Splitu trebao podići rekreativni, sportski i turistički potencijal, a cijeloj hrvatskoj akademskoj zajednici poslužiti kao primjer“.

A.I.

SpliT

Erasmus+

SBeA

Student Business e-Academy

ERASMUS

Virtualnom akademijom do poduzetničke karijere

Dvogodišnji Erasmus + projekt „Student Business e-Academy - SBeA“ počeo je 1. listopada 2015., a 26. i 27. studenog održan je inicijalni sastanak projekta kojem su, osim predstavnika Sveučilišta u Splitu kao koordinatora projekta, prisustvovali i predstavnici partnerskih institucija: Middlesex University Higher Education Corporation iz Londona, Velika Britanija te Universidad de Málaga iz Španjolske. Na sastanku su partneri dogovorili ključne elemente provedbe projekta. Projekt, odobren u sklopu programa Erasmus+ kao strateško partnerstvo u visokom obrazovanju, ima za cilj proizvesti visoko kvalitetni personalizirani e-learning program za studente zainteresirane za poduzetništvo te im omogućiti stjecanje ključnih poduzetničkih vještina i znanja potrebnih za ulazak na tržište, uz podršku kroz mentorstvo. S obzirom na to da će program i suradnički radni prostor za korisnike biti dostupni na virtualnoj platformi prilagođenoj potrebama korisnika, projekt podupire princip otvorenih obrazovnih resursa „OER - Open Educational Resources“ te povećava učinkovitost i jednakost u obrazovanju. Također, projekt se uklapa u cjeloviti sustav postakademskog zapošljavanja i strateške odrednice Sveučilišta u Splitu u smislu djelovanja prema gospodarstvu. Vrijednost projekta je 236.400,00 eura, od čega je 226.400,00 eura sufinancirano od strane Europske komisije. Inicijalnom sastanku su, između ostalih, prisustvovali i prorektor za znanost i međunarodnu suradnju Sveučilišta u Splitu prof. dr. sc. **Alen Soldo**, koji je ujedno i voditelj projekta SBeA, te prodekanica za znanost i međunarodnu suradnju Ekonomskog fakulteta u Splitu prof. dr. sc. **Maja Fredotović** – koja je istaknula međunarodni predznak projekta i bogato dosadašnje iskustvo partnera iz Velike Britanije i Španjolske koje će se iskoristiti u radu sa studentima, kako bi projekt bio što uspješniji te kako bi se što više studenata potaknulo i motiviralo na sudjelovanje. Uz to je voditeljica Ureda za EU projekte Sveučilišta u Splitu, **Aleksandra Banić**, izrazila svoje vjerovanje da će projekt biti uspješan jer uzevši u obzir referencije svih partnera, smatra da će sinergija među njima dovesti do dobrih rezultata. Sastanak je, na zadovoljstvo svih partnera, prošao uspješno – postavili su se temelji za daljnju uspješnu suradnju i provedbu projektnih aktivnosti. Prva generacija polaznika „Student Business e-Akademije“ počinje s aktivnostima na konferenciji u kolovozu 2016. godine i nastavlja u listopadu 2016., a tzv. „Multiplier event“ u kolovozu 2016. imat će za cilj diseminirati aktivnosti vezane za projekt. Na tom događaju, koji će se prenositi preko live stream-a, bit će predstavljen program akademije, digitalna platforma preko koje će se program izvoditi te digitalna start-up igra kreirana u sklopu projekta. U vremenu kada vlada velika nezaposlenost, projekt SBeA trebao bi usmjeriti i ohrabriti mlade ljude na poduzetništvo i samozapošljavanje, a njegovu vrijednost će, osim studenata i nezaposlenih osoba, zasigurno prepoznati i afirmirani poduzetnici iz Hrvatske i inozemstva, te profesori sa Sveučilišta, koji će se u jednoj fazi projekta uključiti kao mentori.

DAN HRVATSKIH KNJIŽNICA

Izložbe Vitolda Košira

U povodu Dana hrvatskih knjižnica 11. studenoga, na Odjelu specijalnih zbirki u Sveučilišnoj knjižnici u Splitu, otvorene su izložbe 'Nostalgija svjetlosti' te 'Poniranje/Closing in', grafike Vitolda Košira. Vitold Košir rođen je 1966. u Zagrebu. Završio je Klasičnu gimnaziju. Na Akademiji likovnih umjetnosti diplomirao je kiparstvo 1989. u klasi prof. Šime Vulasa, a na Muzičkoj akademiji diplomirao je violu 1991. u klasi prof. Zlatka Stahuljaka. Stalni je član Simfonijskog orkestra HRT-a i član Hrvatskog društva likovnih umjetnika.

TEA REIĆ